



AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 136 (9015) CÜMƏ AXŞAMI, 30 İyun 2022-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkmənistana səfəri

Aşqabad Beynəlxalq
Aeroportunda qarşılama



2

İlham Əliyev Sərdar
Berdiməhəmmədov ilə görüşüb



2

İlham Əliyevin Seyid İbrahim
Rəisi ilə görüşü



4

İlham Əliyev
Vladimir Putin ilə görüşüb



4



Dağlarda zəfər quruculuğu

Prezident İlham Əliyevin
Kəlbəcər və Laçın rayonlarına
səfəri göstərdi ki, sərt və
mürəkkəb coğrafi şəraitdə
belə bərpa işlərini dinamik
aparmaq mümkündür

12

Azərbaycan sahiyanı ölkələrin Xəzərdə qarşılıqlı fəaliyyətinə xüsusi əhəmiyyət verir



3

Türkiyə "yaşıl işıq" yandırdı

İsveç və Finlandiya NATO-ya üzv olmaları üçün
rəsmi Ankaranın əsas tələbləri ilə razılışblar

Türkiyə Cümhuriyyəti İsveç və Finlandiyanın NATO-ya daxil olmasını dəstəkləməyə razılışblar. İspaniyanın paytaxtı Madriddə keçirilən danışıqlardan sonra Ankarada, Helsinki və Stokholmda birgə memorandum imzalanıb.

Bir neçə həftə davam edən müzakirələrdən və məsləhətləşmələrdən sonra Şimali Avropanın iki ölkəsi Ankaranın irəli sürdüyü əsas tələblərlə razılışblar. Üç ölkənin xarici işlər nazirləri İspaniya paytaxtında jurnalistlərin iştirakı ilə saziş imzaladıqdan sonra NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq bildirdi ki, hər iki ölkə xüsusən də silah ixracı və terrorla mübarizə ilə bağlı Türkiyənin şübhələrinə aradan qaldırıldı.

16

Sevgi həm də məsuliyyətdir

İyunun 30-u ölkəmizdə Sevgililər günü kimi qeyd edilir. Bu, rəsmi bayram deyil, təbii ki, onunla bağlı heç bir sənəd də imzalanmayıb. Sadəcə, neçə il bundan əvvəl cəmiyyətdə belə bir yekdil fikrə dəstək verilib və qərara alınıb ki, bu tarixdə Sevgililər günü qeyd olunsun.

30 İyun 1989-cu il zəmanəmizin bənzərsiz məhəbbət əfsanəsinin qəhrəmanları - 1990-cı ilin 20 Yanvar faciəsində düşmən qarşısına əliyalın çıxıb şəhidlik zirvəsinə yüksələn İlham Allahverdiyev və özünü sevgisinə qurban verən Fərizonin toyunun çalındığı tarixdir.

Bir neçə ay əvvəl - fevralın 14-də Müqəddəs Valentin gününü qeyd etmiş bəzi sevgililər bəlkə də bundan xəbərsizdilər. Elə isə onların ilk növbədə sevgi simvolu saydıqları Valentinin kim olduğunu bilmələri vacibdir.

15

Dövlət büdcəsinə dəyişikliklər qəbul olundu

İyunun 29-da Milli Məclisin növbədənkonar sessiyasının iclası keçirilib. Parlamentin Sədri Sahibə Qafarova iclası açaraq diqqətə çatdırıb ki, 16 məsələnin müzakirəsi nəzərdə tutulub. Gündəliyin ilk iki məsələsi Milli Məclisin qərar layihələridir.

Spiker qeyd edib ki, birinci məsələ - "Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının üzvlərinin təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə layihədir. O bildirib ki, adçıkilən komissiyanın Əsasnaməsinə görə, onun 5 üzvü Milli Məclis tərəfindən təyin edilir. Milli Məclis Aparatının rəhbəri dəyişdiyinə görə, qərarda müvafiq dəyişiklik nəzərdə tutulub.

Qərar layihəsi səsə qoyularaq qəbul edildi. Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri Səməd Seyidov "Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qruplarının rəhbərlərinin seçilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarında dəyişikliklər edilməsi barədə məlumat verib. Komitə sədri Milli Məclisdə Venezuela ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun yaradıldığını bildirdi.

5

Paşinyan yenə sərəmsəmləyir

Ermənistanın baş naziri indi də ərazi bütövlüyü
məsələsində manipulyasiya etməyə başlayıb

Postmüharibə dövrü çox aydın şəkildə göstərdi ki, Azərbaycanla normal münasibətlər yaratmadan Ermənistanın bir dövlət olaraq mövcudluğunu davam etdirməsi mümkün deyil. Bu gün müasir Azərbaycandan bəhs edərkən onu xarakterizə edən əsas cəhətlər sırasında ilk olaraq dünyanın ən sürətlə inkişaf edən, davamlı nailiyyətlərə imza atan ölkəsi olmasına xüsusi diqqət yetirilir.

16

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkmənistana səfəri

Aşqabad Beynəlxalq Aeroportunda qarşılanma



Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Xəzər Dövlətlərinin Dövlət Başçıları VI Zirvə Toplantısında iştirak etmək üçün iyunun 29-da Türkmənistanla səfərə gəlir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Aşqabad Beynəlxalq Aeroportunda dövlətimizin başçısının səfərinə fəxri qarovul dəstəsi düzülüb. Prezident İlham Əliyevi Türkmənistan Nazirlər Kabineti sədrinin müavini və xarici işlər naziri Rəşid Meredov və digər rəsmi şəxslər qarşıladılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Aşqabadda Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədov ilə görüşüb

İyunun 29-da Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Aşqabadda Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədov ilə görüşüb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısını Aşqabadda salamlamaqdan məmnunluğunu bildiren **Prezident Sərdar BERDİMƏHƏMMƏDOV** Zirvə Toplantısına dəvəti qəbul edib iştirak etdiyinə görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi. İlk sammitin 2002-ci ildə Aşqabadda keçirildiyini xatırladan Türkmənistan Prezidenti həmin tədbirdə uzunmüddətli perspektiv üçün əməkdaşlığın əsasını qoyulduğunu vurğuladı. Sərdar Berdiməhəmmədov 2018-ci ildə Xəzərin hüquqi statusu haqqında Konvensiyanın imzalanmasına toxundu, Xəzər dənizində nəqliyyat, gəmiçilik, sülhün, ekoloji təhlükəsizliyin qorunması, balıqçılıq, fəvqəladə hallar barədə xəbərdarlıq və onların qarşısının alınması sahələrində əməkdaşlıq barədə bir çox müqavilə üzrə işin aparıldığını dedi. Xəzər dənizinin ümumi sərvət olduğunu deyən Türkmənistanın təşəbbüskarının Türkmənistanın neytral statusunu daimi dəstəklədiyini görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi.

Dəvətə görə təşəkkürünü bildiren **Prezident İlham ƏLİYEV** ilk növbədə Sərdar Berdiməhəmmədovu Türkmənistan Prezidenti vəzifəsinə seçilməsi münasibətilə şəxsən təbrik etdi, fəaliyyətində uğurlar arzuladı. Azərbaycan Prezidenti bununla bağlı Sərdar Berdiməhəmmədova məktub ünvanladığını və telefona təbrik etdiyini məmnunluqla xatırladı. Dövlətimizin başçısı son vaxtlar Türkmənistanda əldə olunan davamlı inkişafın Sərdar Berdiməhəmmədovun rəhbərliyi ilə də davam etdiriləcəyini əminliyini bildirdi. Zirvə Toplantısının əhəmiyyətinə toxunan Prezident İlham Əliyev 20 il əvvəl Xəzər dənizində dövlətlərin sammitinin keçirilməsinin təşəbbüskarının Türkmənistan olduğunu qeyd etdi və həmin sammitin Xəzərdə geniş və çoxərəfli əməkdaşlığın əsasını qoyduğunu, konvensiyanın imzalanmasının önəmini vurğuladı.



fəsiləni yüksək qiymətləndirən Azərbaycan Prezidenti bugünkü Zirvə Toplantısının təhlükəsizlik, ekologiya, su ehtiyatları istiqamətləri üzrə əməkdaşlığın möhkəmlənməsi üçün daha bir addım olacağına əminliyini bildirdi. Xəzərin ösür boyu qonşu kimi yaşamış xalqlarımızı birləşdirən dəniz olduğunu deyən Prezident İlham Əliyev regionumuzda gələcək təhlükəsiz inkişafın təmin ediləcəyini əminliyini bildirdi, bu işdə

Xəzər dənizinin ümumi sərvət olduğunu deyən Türkmənistanın təşəbbüskarının Türkmənistanın neytral statusunu daimi dəstəklədiyini görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi.

Xəzər dənizinin ümumi sərvət olduğunu deyən Türkmənistanın təşəbbüskarının Türkmənistanın neytral statusunu daimi dəstəklədiyini görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildirdi.

İyunun 29-da Aşqabadda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin Sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Xəzər dənizinin mehriban qonşuluq və sülh dənizi olduğunu qeyd edən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov bu görüşün ümumi mənafelemizə na-

minə Xəzərdə əməkdaşlığa yaxşı təkan verəcəyinə əminliyini bildirdi. Bakı sammitində mühüm məsələlərin müzakirə olunduğunu xatırladan Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin Sədri Xəzər dənizinin hüquqi statusu haqqında Konvensiyanın qəbul olunmasının əhəmiyyətini vurğuladı.

Bu il Azərbaycan ilə Türkmənistan arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyinin qeyd edildiyini deyən Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ötən illər ərzində siyasi, iqtisadi-ticarət və mədəni-humanitar sahələrdə böyük işlərin görüldüyünü vurğuladı. Türkmənistanın neytral statusunu daim dəstəklədiyini görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlığını bildiren Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ölkəsinin Azərbaycan Prezidentinin beynəlxalq arenada qarşılıqlı hörmətə və etimada əsaslanan təşəbbüslərinə verdiyi daimi dəstəyi qeyd etdi.

Qurbanqulu Berdiməhəmmədov dövlətlərimizin birgə təşəbbüsləri ilə logistika və nəqliyyat-tranzit dəhlizlərinin qurulmasının önəmini, iqtisadi əlaqələrimizin bundan sonra da inkişaf etdiriləcəyini vurğuladı.

Türkmənistanın Türk Dövlətləri Təşkilatına müşahidəçi qismində qəbul edilməsinə və fəaliyyətinə verilən yüksək qiymətə görə Azərbaycan Prezidentinə minnətdarlığını bildiren Qurbanqulu Berdiməhəmmədov parlamentlararası əlaqələrin də uğurlu inkişaf etdiyini, ölkəsinin Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şəbə-

lərinin Bakı Konfransına geniş nümayəndə heyəti ilə qatıldığını dedi.

Ortaq soykökünə malik qardaş ölkəyə yenidən səfər etməkdən məmnunluğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı Türkmənistanın yeni Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədovun da ölkəni inkişaf və tərəqqi yolu ilə aparacağına əminliyini ifadə etdi.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkmənistan Parlamenti Xalq Məsləhətinin Sədri Qurbanqulu Berdiməhəmmədov ilə görüşü



Ortaq soykökünə malik qardaş ölkəyə yenidən səfər etməkdən məmnunluğunu vurğulayan dövlətimizin başçısı Türkmənistanın yeni Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədovun da ölkəni inkişaf və tərəqqi yolu ilə aparacağına əminliyini ifadə etdi.

İkitərəfli münasibətlərə toxunan Prezident İlham Əliyev ölkələrimizin qarşılıqlı dəstəyini vurğuladı. Azərbaycan Prezidenti həm ikitərəfli, həm də çoxərəfli formata ölkələrimiz arasında münasibətlərin yüksək səviyyədə olduğunu qeyd etdi, əsas məqsədin əməkdaşlığı dərinləşdirmək, qarşılıqlı siyasi fəaliyyəti daha da möhkəmləndirmək, mədəni əlaqələrin potensialını tam üzə çıxarmaq olduğunu dedi.

Xəzər dənizindən keçməklə Türkmənistanla Azərbaycan arasında yük axımının artacağını vurğulayan Prezident İlham Əliyev ilk sammitin də 20 il əvvəl Türkmənistanın təşəbbüsü ilə keçirildiyini xatırladı. Azərbaycan Prezidenti əmin olduğunu bildirdi ki, VI Zirvə Toplantısında qəbul ediləcək qərarlar Xəzərin potensialını tam reallaşdırmağa, onu sülh, təhlükəsizlik, əməkdaşlıq və ekoloji cəhətdən təmiz zona kimi qoruyub saxlamağa imkan verəcək.

Xəzər dənizindən keçməklə Türkmənistanla Azərbaycan arasında yük axımının artacağını vurğulayan Prezident İlham Əliyev ilk sammitin də 20 il əvvəl Türkmənistanın təşəbbüsü ilə keçirildiyini xatırladı. Azərbaycan Prezidenti əmin olduğunu bildirdi ki, VI Zirvə Toplantısında qəbul ediləcək qərarlar Xəzərin potensialını tam reallaşdırmağa, onu sülh, təhlükəsizlik, əməkdaşlıq və ekoloji cəhətdən təmiz zona kimi qoruyub saxlamağa imkan verəcək.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkmənistanına səfəri

Azərbaycan sahilyanı ölkələrin Xəzərdə qarşılıqlı fəaliyyətinə xüsusi əhəmiyyət verir

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Aşqabadda Xəzəryanı Dövlətlərin Dövlət Başçıları VI Zirvə Toplantısında iştirak edib

İyunun 29-da Aşqabadda Xəzəryanı Dövlətlərin Dövlət Başçıları VI Zirvə Toplantısı keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədov Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevi və digər dövlət başçıları qarşıladı.

Dövlət başçıları birgə foto çəkirdilər.

Sonra dövlət başçıları məhdud tərkibdə görüşü olub.

Daha sonra Zirvə Toplantısı çərçivəsində geniş tərkibdə görüş keçirilib.

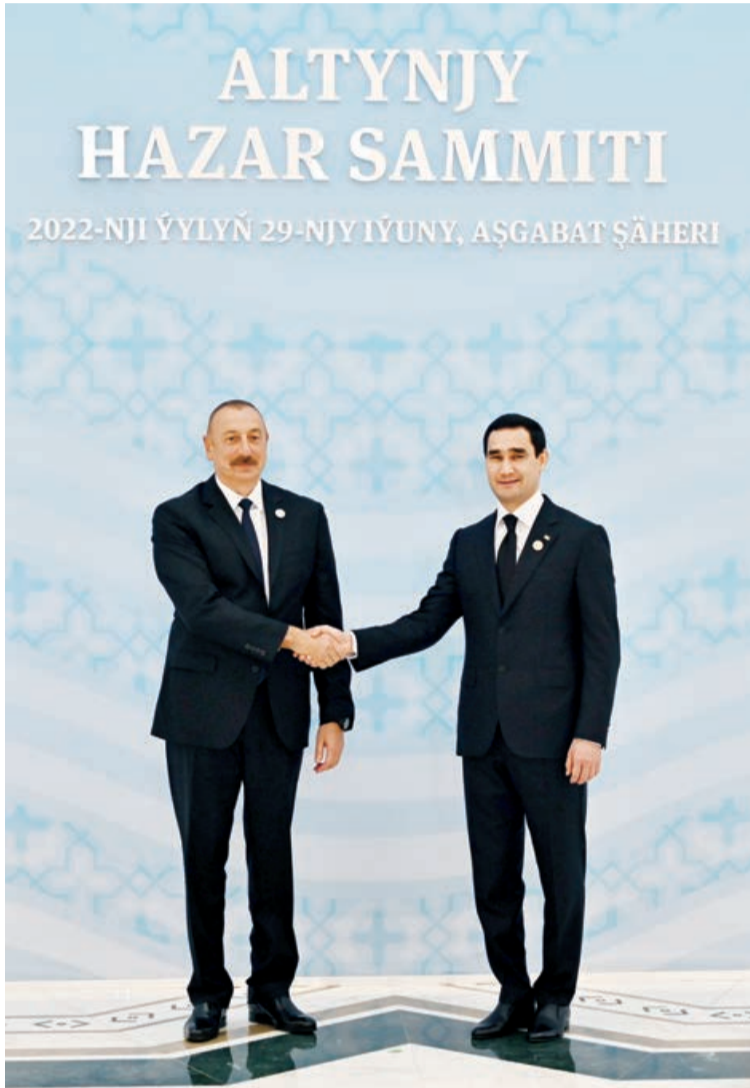
Zirvə Toplantısını açan Türkmənistan Prezidenti Sərdar Berdiməhəmmədov çıxış üçün sözü Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə verərək dedi:

- Hörmətli dövlət başçıları.

Hörmətli nümayəndə heyətlərinin üzvləri.

Geniş tərkibdə görüşümüzü davam etdiririk. İcazənizlə, çıxış üçün sözü dərin hörmətlə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-ali-ləri İlham Heydər oğlu Əliyevə verirəm. Buyurun.

Dövlətimizin başçısı Zirvə Toplantısında çıxış etdi.



Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı

- Hörmətli Sərdar Qurbanquluyev. Hörmətli dövlət başçıları.

Hörmətli sammit iştirakçıları.

İlk növbədə bizə göstərilmiş qonaqpərvərliyə və VI Xəzər Sammitinin yüksək səviyyədə təşkilinə görə Sərdar Qurbanquluyev və Berdiməhəmmədov təşəkkürümü bildirirəm.

Bizim görüşümüz Türkmənistanın keçmiş Prezidenti, mənim əziz dostum və qardaşım, Türkmənistan Parlamentinin Xalq Məsləhətinin Sədri Qurbanqulu Məlikquluyev Berdiməhəmmədovun yubileyi ilə eyni vaxta düşür. Qardaş Türkmənistan onun rəhbərliyi ilə müstəqilliyin möhkəmləndirilməsində, beynəlxalq arenada nüfuzunun artmasında, xalqın rifahının yüksəlməsində və iqtisadi inkişafda sanballı uğurlar qazanıb. Qurbanqulu Məlikquluyevə şəxsən öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından təbrik edirəm, ona möhkəm cansağlığı, qardaş Türkmənistan xalqına əmin-amanlıq və firavanlıq diləyirəm.

Sərdar Qurbanquluyev, fürsətdən istifadə edib Sizi Türkmənistan Prezidenti vəzifəsinə seçilməyinizlə münasibətlə bir daha təbrik edirəm. Əminəm ki, Sizin rəhbərliyinizlə Türkmənistan yeni uğurlar qazanacaq.

Azərbaycan ölkələrimizin Xəzərdə qarşılıqlı fəaliyyətinə böyük əhəmiyyət verir. Xəzər dənizinin hüquqi statusuna dair 2018-ci ildə Aktauda imzalanmış konvensiya tarixi əhəmiyyət kəsb edir. Çoxillik iş nəticəsində imzalanmış bu sənəd Xəzərin hüquqi statusunu müəyyən edib. Konvensiyanın tezliklə qüvvəyə minməsi dövlətlərimizin bundan sonrakı hərtərəfli qarşılıqlı fəaliyyətinə və əməkdaşlığına yönəlməli daha təsirli tədbirlər görülməsi üçün möhkəm hüquqi zəmin yaradacaq.

Xəzəryanı dövlətlərin əməkdaşlığının müqavilə-hüquqi bazası möhkəmlənir. Təhlükəsizlik, hidro-meteorologiya, nəqliyyat, suyun bioloji ehtiyatlarının qorunub saxlanması və səmərəli istifadəsi, fəvqəladə halların qarşısının alınması və nəticələrinin aradan qaldırılması sahələrində, habelə qarşılıqlı maraq doğuran başqa sahələrdə sazişlər imzalanıb və qüvvəyə minib. Əməkdaşlıq barədə sazişlərin yeni layihələri üzərində iş başlanıb. Bu



layihələr müzakirə prosesindədir və hazır olduqca imzalanmaq üçün təqdim ediləcək. Xəzər dənizinin dibinin sərhədləri barədə ikitərəfli və çoxtərəfli formatlarda hüquqi cəhətdən məcburi sazişlər də bağlanıb. Xəzəryanı ölkələr arasında dostluq və mehriban qonşuluq münasibətləri, o cümlədən BMT, ATƏT, İslam Əməkdaşlığı Təşkilatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı, MDB və İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı çərçivəsində ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq Xəzər dənizində sabitliyin və təhlükəsizliyin mühüm amilidir.

Qeyd etməyə şadam ki, bizim qarşılıqlı fəaliyyətimizin əsasını bütün tərəflərin mənafelərinin nəzərə alınması, Xəzəryanı dövlətlərin suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə, müstəqilliyinə hörmət və bir-birinin daxili işlərinə qarışmamaq təşkil edir. Xəzər dənizi bizim re-

gionun xalqlarının rifahının yüksəldilməsinə yönəlməli bir çox beynəlxalq və regional layihələrin mühüm tərkib hissəsidir. Qarşılıqlı faydalı iqtisadi əməkdaşlığın inkişafı, investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması, etibarlı və təhlükəsiz kommunikasiyaların qurulması, yüksək rəntabelli və ekoloji təmiz texnologiyaların çəlb edilməsi üçün əlverişli şəraitin yaradılmasına çalışmaq sahilyanı dövlətlərin əsas prioritetləri olaraq qalır. Nəqliyyat infrastrukturunun inkişafı, nəqliyyat xidmətlərinin və multimedial daşımalarda keyfiyyətinin yaxşılaşdırılması əməkdaşlığın mühüm istiqamətidir. Nəqliyyat sahəsində Xəzəryanı dövlətlər arasında bağlanmış ikitərəfli və çoxtərəfli müqavilələr Xəzər dənizi regionunun inkişaf etmiş infrastrukturuna malik iri beynəlxalq nəqliyyat qovşağına çevrilməsi üçün yaxşı təməl yaradır.

Bu gün Azərbaycan Avrasiyanın mühüm nəqliyyat və logistika mərkəzlərindən biridir. Ölkəmiz "Şərqi-Qərb" və "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizlərinin inkişafında mühüm rol oynayır. Biz Transxəzər beynəlxalq nəqliyyat marşrutunun səmərəli istifadəsinə töhfə verməyə imkan verəcək və nəqliyyat infrastrukturunun inkişafına dair yeni layihələrin həyata keçirilməsinə şərait yaradacaq.

Biz "Şərqi-Qərb" və "Şimal-Cənub" marşrutları üzrə Azərbaycan ərazisindən keçməklə yükdaşıma-ların hər il artmasını müşahidə edirik. Yeni Ələt Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanından gələn tranzit yüklərin həcmi artır. Bu limanın tikilməsi və istifadəyə verilməsi Xəzərdə nəqliyyat-logistika infrastrukturu-

raturunun inkişafı işinə Azərbaycanın daha bir mühüm töhfəsi olub.

Bu il Azərbaycanda "Şimal-Cənub" Beynəlxalq Nəqliyyat Dəhlizinin koordinasiya şurasının VIII görüşünün keçirilməsi də planlaşdırılır.

Azərbaycan Vətən müharibəsində Qələbədən və Ermənistanla münasibətlərin həllindən sonra Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yenidən qurulması və bərpası, o cümlədən beynəlxalq nəqliyyat əlaqələrinin inkişafı üzrə genişmiqyaslı işlər görməyə başlayıb. Zəngəzur dəhlizi artıq reallığa çevrilib.

Biz ətraf mühitin bugünkü vəziyyəti ilə əlaqədar sahilyanı dövlətlərin narahatlığına şərikik. Azərbaycan Xəzər dənizinin ekoloji problemlərinin həlli üçün əməkdaşlığın genişləndirilməsində maraqlıdır. Xəzərin bioloji su ehtiyatlarının qorunub saxlanması və səmərəli istifadəsi üzrə komisiya çərçivəsində Xəzəryanı döv-

lətlərin uğurlu qarşılıqlı fəaliyyəti davam edir. Bu ilin sonunda Bakıda "Xəzər dənizinin dəniz ətraf mühitinin mühafizəsi haqqında" Çərçivə Konvensiyasının tərəflərinin VI konfransının keçirilməsi nəzərdə tutulub. Bu gün məhdud tərkibdə görüşdə biz xüsusi narahatlıq doğuran məsələlər, konkret olaraq Xəzər dənizinin dayazlaşması barədə həmkarlarımızla fikir mübadiləsi apardıq. Biz bunu uzun illər boyu müşahidə edirik və təəssüf ki, dayazlaşma dinamikası narahatlıq doğurur. Buna görə biz fikir mübadiləsi apardıq və yəqin ki, nümayəndə heyətlərimiz belə ekoloji fəlakətin səbəblərinin aşkar edilməsi və Xəzərin bundan sonrakı dayazlaşmasının qarşısını almağa yönəlməli tədbirlərin müəyyənləşdirilməsi üçün xüsusi ekspert qruplarının yaradılması işini davam etdirəcəklər.

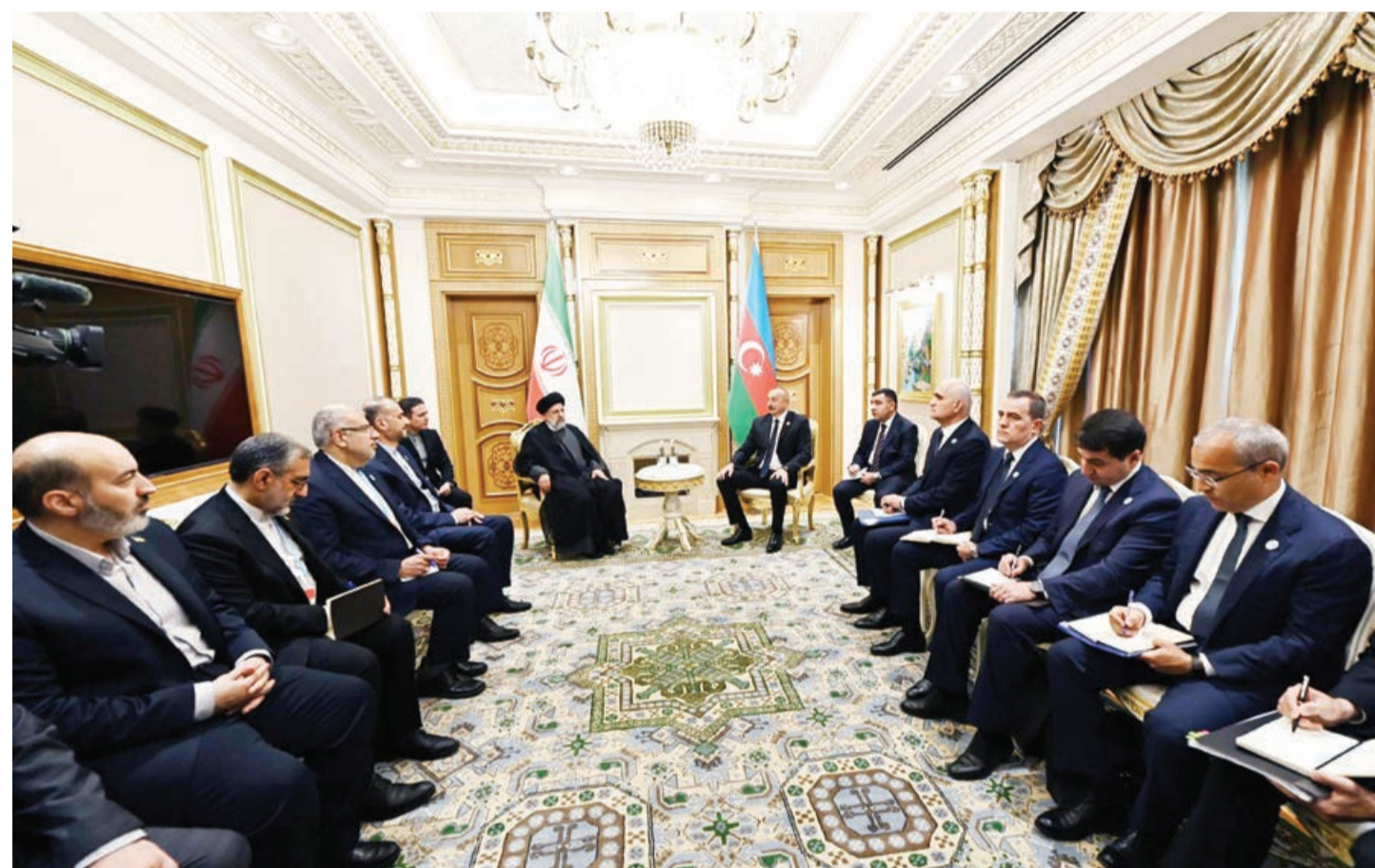
Sonda icazə verin, bizim sammitin səmərəli təşkilinə görə Türkmənistan tərəfinə bir daha təşəkkürümü bildirirəm. Əminəm ki, bu sammit Xəzəryanı dövlətlərin qarşısında duran mühüm ümumi məsələlərin həllinə yönəlməli sazişlərin birləşdirilməsinə şərait yaradacaq. Diqqətinizə görə təşəkkür edirəm.

Prezident Sərdar Berdiməhəmmədov: İlham Heydər oğlu, dərin məzmunlu çıxışınız və təbriklərinizə görə Sizə təşəkkür edirəm.

Zirvə Toplantısında çıxış edən İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisi, Qazaxıstan Respublikasının Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev və Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin sammitin əhəmiyyətini vurğuladılar.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Türkmənistanına səfəri

Xalqlarımızın ortaq tarixi münasibətlərimiz üçün çox gözəl təməldir



İyunun 29-da Aşqabadda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin İran İslam Respublikasının Prezidenti Seyid İbrahim Rəisi ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, İran Prezidentini salamlayan Azərbaycan Prezidenti İlham ƏLİYEV dedi:

- Sizi görməyimə çox şadam. Keçən dəfə də burada - Türkmənistanda görüşmüşdük, bu dəfə də. Keçən görüşdən sonra münasibətlərimizə çox gözəl təkan verildi və əlaqələrimiz daha da sürətlə inkişaf etməyə başlamışdır. Hökumət üzvlərinin qarşılıqlı səfərləri təşkil edildi. Bir sıra məsələlərlə bağlı çox

yaxşı irəliləyiş var, xüsusilə nəqliyyat, energetika və digər sahələrdə. Ona görə də mənəmin ki, bugünkü görüşdən sonra da əlaqələrimizin inkişafına növbəti təkan verəcək və qarşılıqlı xalqlarımızın birgə gələcəyi təmin ediləcək. Xalqlarımızın ortaq tarixi münasibətlərimiz üçün çox gözəl təməldir.



İran Prezidenti Seyid İbrahim RƏİSİ dedi:

- Mehriban və bağışlayan Allahın adı ilə. Mən də Sizinlə görüşməkdən çox məmnunam. Düşünürəm Xəzər dənizi ilə bağlı önəmli məsələlərdən biri budur

ki, Xəzəryanı ölkələrin dövlət başçıları mütəmadi olaraq görüşürlər. Əlbəttə, zəti-alininiz Tehrana səfər etmək, mənəm də Bakıya səfər etmək kimi planlarımız var. Lakin bizim belə platformalardan istifadə edib görüş keçirməyimiz də münasibətlərimizin inkişafına kömək edir. İki ölkə arasında münasibətlərin potensialı hazırda mövcud olandan daha çoxdur. Hesab edirəm ki, biz münasibətlərimizdə olan bir çox potensialdan tam istifadə edə bilməmişik. Düşünürəm ki, iki ölkə arasındakı siyasi, iqtisadi münasibətlər, ticarət, mədəniyyət əlaqələri mövcud olan vəziyyətdən daha da inkişaf etdirilə bilər.

İkitərəfli münasibətlər ölkələrimiz və xalqlarımız naminə bundan sonra da uğurla inkişaf edəcək



İyunun 29-da Aşqabadda Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin ilə görüşü olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Xəzər Sammiti çərçivəsində Prezident İlham Əliyev ilə görüşməkdən məmnunluğunu ifadə edən Prezident Vladimir Putin dövlətimizin başçısının Rusiyaya səfərini xatırladı, ölkələrimiz arasında diplomatik münasibətlərin qurulmasının 30 illiyinin qeyd edilməsinin önəmli olduğunu bildirdi. Əlaqələrimizin genişləndiyini və hazırkı səviyyəsinin çox yaxşı olduğunu deyən Rusiya dövlətinin başçısı razılaşdırılan bütün məsələlərin icra edildiyini vurğuladı. Prezident Vladimir Putin qeyd etdi ki, ticarət dövriyyəsi artır. Bu artım keçən il 16 faizdən çox, bu ilin üç ayının nəticələrinə görə 5,5 faiz təşkil edib. Beləliklə, ticarət dövriyyəsinin inamlı artımı müşahidə olunur.

Siyasi əlaqələrimizə toxunan Prezident Vladimir Putin Rusiya xarici işlər nazirinin Bakıya səfərini xatırladı, Rusiya hökuməti sədrinin və Dövlət Duması sədrinin də Bakıya səfərlərinin planlaşdırıldığını qeyd etdi. Rusiya dövlətinin başçısı

bildirdi ki, ən əsası isə 2024-cü ilə qədər Rusiya-Azərbaycan birgə əməkdaşlıq planının reallaşdırılmasıdır. Beləliklə, bütün sahələrdə inkişaf var.

Prezident Vladimir Putin qeyd etdi ki, regional təhlükəsizlik, o cümlədən Qarabağ məsələsinin nizamlanması barədə də Azərbaycan dövlətinin başçısı ilə müzakirə aparılıb və bu görüş də həmin mövzunun nəzərdən keçirilməsi üçün imkan yaradır.

Nahar vaxtı qeyri-rəsmi təmas zamanı Prezident İlham Əliyevin ifadə etdiyi fikirləri xatırladan Rusiya dövlətinin başçısı sammitin işgüzar keçdiyini, regional əməkdaşlığın inkişafına dair maraqlı təkliflərin irəli sürüldüyünü dedi. Dövlətimizin başçısı ilə görüşün faydalı olduğunu bildiren Prezident Vladimir Putin aparılan müzakirələrin ikitərəfli münasibətlərimizin inkişafına əlavə təkan verəcəyini qeyd etdi.



Xoş sözlərə görə minnətdarlığını bildiren Prezident İlham Əliyev Rusiya Prezidenti ilə görüşdən məmnunluğunu ifadə etdi və bildirdi ki, Prezident Vladimir Putin ilə keçirilən görüşlər həmişə

əlaqələrimiz üçün çox önəmli olub. Dövlətimizin başçısı bu görüşün də ölkələrimiz arasında dostluq və mehriban qonşuluq münasibətlərinin inkişafına töhfə verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Azərbaycan Prezidenti ölkələrimiz arasında ticarət dövriyyəsinin artmasından, eyni zamanda sənaye kooperasiyası, nəqliyyat və energetika sahələrində əməkdaşlığımızın genişlənməsindən məmnunluğunu ifadə etdi. Dövlətimizin başçısı bu görüşün regional məsələlərin müzakirəsi üçün də yaxşı imkanlar yaratdığını dedi.

Prezident İlham Əliyev əlaqələrimizin inkişafı baxımından bu yaxınlarda Rusiya xarici işlər nazirinin Azərbaycana səfərinin önəmli qeyd etdi və ikitərəfli münasibətlərimizin ölkələrimiz və xalqlarımız naminə bundan sonra da uğurla inkişaf edəcəyinə əmin olduğunu bildirdi.

Görüşdə ikitərəfli münasibətlərin perspektivləri və qarşılıqlı maraqlı doğuran məsələlər müzakirə edildi.



Prezident İlham Əliyevin Türkmənistan səfəri başa çatıb.

Aşqabad Zirvə Toplantısının iştirakçılarının şərəfinə rəsmi qəbul təşkil edilib

İyunun 29-da Aşqabadda Xəzəryanı dövlətlərin başçıları şərəfinə rəsmi qəbul təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev rəsmi qəbulda iştirak edib.



Azərbaycan-Qətər əlaqələrinin genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə edilib



Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədov iyunun 29-da Qətər Dövlətinin baş prokuroru İssa bin Səad əl-Nuaimi ilə görüşüb.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirirlər ki, görüşdə Azərbaycan-Qətər münasibətlərinin müxtəlif istiqamətlərdə inkişaf etdiyi məmnunluqla vurğulanıb.

İki ölkənin prokurorluq orqanları arasında həm ikitərəfli formatda, həm də beynəlxalq təş-

kilatlar çərçivəsində uğurlu əməkdaşlığın həyata keçirildiyi bildirilib.

Həmçinin Azərbaycan-Qətər əlaqələrinin bir çox istiqamətlərdə genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunub.

Görüşdə Azərbaycan Respublikasının baş prokuroru Kamran Əliyev, Azərbaycanın Qətərdəki səfiri Rəşad İsmayilov və Nazirlər Kabinetinin Aparatının struktur rəhbərləri iştirak ediblər.

Azərbaycan ilə Pakistan arasında hərbi sahədə əməkdaşlıq uğurla inkişaf edir

İyunun 29-da Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Pakistan İslam Respublikasının Hərbi Hava Qüvvələri (HHQ) komandanı aviasiya marşalı Zahir Əhməd Babar Sidhunun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.



təlif istiqamətlərdə genişlənmək xeyli güclənib, o cümlədən iki ölkənin hərbi sahədə əməkdaşlığı böyük potensiala malikdir.

Tərəflər Azərbaycan ilə Pakistan arasında hərbi, hərbi-texniki və hərbi təhsil sahələrində əlaqələrin daha da genişləndirilməsi məsələlərini müzakirə ediblər.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirirlər ki, qonaqları salamlayan müdafiə naziri xalqlarımız arasında ənənəvi dostluq və qarşılıqlı etimadın olduğunu, eləcə də Azərbaycan-Pakistan əlaqələrinin və strateji tərəfdaşlığının yüksələn xətlə inkişaf etdiyini vurğulayıb.

Səfəri görüşdə görən minnətdarlığını bildiren Pakistan Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı da xüsusi qeyd edib ki, xalqlarımız arasında tarixən dostluq münasibətləri mövcuddur. Azərbaycan-Pakistan əlaqələrinin mü-

İyunun 29-da müdafiə nazirinin birinci müavini - Azərbaycan Ordusunun Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Kərim Vəliyev ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Pakistan İslam Respublikasının Hərbi

Hava Qüvvələri (HHQ) komandanı aviasiya marşalı Zahir Əhməd Babar Sidhunun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Həmin gün Azərbaycan Respublikası müdafiə nazirinin müavini - Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı general-leytenant Ramiz Tahirov ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Pakistan İslam Respublikasının Hərbi Hava Qüvvələrinin komandanı aviasiya marşalı Zahir Əhməd Babar Sidhunun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Azərbaycan Respublikasının və Qətər Dövlətinin prokurorluq orqanları arasında əməkdaşlıq genişlənir

Baş prokuror Kamran Əliyevin dəvəti ilə Qətər Dövlətinin baş prokuroru İssa bin Səad əl-Nuaiminin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ölkəmizə səfər edib.

Baş Prokurorluğun Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirirlər ki, səfər çərçivəsində qonaqlar Heydər Əliyev Mərkəzinə ziyarət ediblər. Görkəmli dövlət xadiminin həyat və fəaliyyətini əks etdirən stendlərlə tanış olan nümayəndə heyətinin mərkəzdə yerləşən muzey və eksponatlar barədə ətraflı məlumat verilib.

Sonra Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda ikitərəfli görüş keçirilib.

Görüşdə dövlətlərimiz arasında dostluq və əməkdaşlıq münasibətlərinin inkişafının dövlət başçılarının birgə ciddi səyləri və sarsılmaz siyasət iradələri sayəsində strateji tərəfdaşlıq səviyyəsinə yüksəldiyi, dərin tarixə və mədəni köklərə söykənən ikitərəfli münasibətlərin gələcək dövrdə də uğurla inkişaf etdiriləcəyi vurğulanıb.

Baş prokuror Kamran Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmizdə həyata keçirilən hüquq islahatları çərçivəsində prokurorluğun fəaliyyəti üçün zəruri normativ-hüquqi bazanın gücləndirilməsi, prokurorluq orqanlarının fəaliyyətinin hertərəfli müasirləşdirilməsi, strukturunun daha da təkmilləşdirilməsi, kadr korpusunun tamamilə yenidən formalaşdırılması istiqamətində aparılan köklü islahatlar, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının təmin edilməsi məqsədilə digər hüquq-müfahizə orqanları ilə qarşılıqlı səmərəli əlaqələrin qurulması, həmçinin çağdaş dövrdə qarşıda duran digər vəzifələr barədə qonaqlara ətraflı məlumat verib.

Baş prokuror Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə Qətər Dövlətinin ölkəmizə dəstəyinə görə təşəkkürünü bildirib.

Səfəri görüşdə görən təşəkkürünü bildiren nümayəndə heyətinin rəhbəri İssa bin Səad əl-Nuaimi təmsil etdiyi qurumun Azərbaycan ilə əlaqələrin inkişafına böyük önəm verdiyini bildirməklə iki ölkə arasında mövcud iqtisadi, siyasi, sosial, mədəni əlaqələrin yüksək səviyyəyə gətirilməsi və bunun məntiqi nəticəsi kimi xalqlarımızın üzləşdiyi bütün məsələlərdə bir-birinə bundan sonra da dəstək verəcəklərinə əminliyini ifadə edib.

Görüşdə həmçinin hüquqi sahədə əməkdaşlıq üzrə faydalı fikir mübadiləsi aparılıb.

Görüşdən sonra nümayəndə heyəti Baş Prokurorluğun Tarix muzeyində Ulu Öndər Heydər Əliyevin həyat və yaradıcılığına, həmçinin Azərbaycan Prokurorluğunun keçdiyi inkişaf yoluna, eyni zamanda 44 günlük Vətən müharibəsinə həsr olunan, eləcə də Prezident İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın rəhbərliyi ilə müharibədən sonrakı dövrdə həyata keçirilən bərpa-quruculuq işlərini əks etdirən guşə və eksponatlarla tanış olublar.

Daha sonra baş prokurorlar ölkələrimiz arasında hüquqi əməkdaşlığın gücləndirilməsi, mövcud əlaqələrin gələcəkdə daha da intensivləşdirilməsi, hüquqi əlaqələrin dərindən inkişafı məqsədilə əməkdaşlıq haqqında anlaşma memorandumu imzalayıblar.

Tədbirlərdə Qətər Dövlətinin Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Feysal bin Abdullah Həməd Abdullah Al-Hinzab və ölkəmizin Qətərdəki səfiri Rəşad İsmayilov da iştirak ediblər.

Milli Məclisin iclasında

Dövlət büdcəsinə dəyişikliklər qəbul olundu



"Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının üzvlərinin təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərarı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 95-ci maddəsinin I hissəsinə rəhbər tutaraq və "Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyası haqqında" Əsasnamənin 3-cü maddəsinə nəzərən alaraq, Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi **qərara alır**: "Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyasının üzvlərinin təyin edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin 2020-ci il 5 iyun tarixli 127-VIQR nömrəli Qərarında aşağıdakı dəyişiklik edilsin:

"Mirzəyev Səfa Abbas oğlu - Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri." sözləri aşağıdakı sözlərlə əvəz edilsin:
"Hacıyev Fərid Fərid oğlu - Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Aparatının rəhbəri."

Sahibə QAFAROVA,
Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri

Bakı şəhəri, 29 iyun 2022-ci il

raflı müzakirə olunub. Qanun layihələrinin mətnlərində dəyişiklik edilməyib.

Təqdim olunan sənədlərə əsasən, Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun 2022-ci il büdcəsinin gəlirləri və xərcləri bərabər olmaqla, 299,5 milyon manat və ya 5,6 faiz artaraq 5 milyard 606 milyon 300 min manat məbləğində müəyyən edilir. İşsizlikdən Sığorta Fondunun 2022-ci il büdcəsinin gəlirləri və xərclərinin 1 000 000 manat artıraraq 180 375 536 manatdan 181 375 536 manata çatdırılması nəzərdə tutulub.

Komitə sədri Tahir Mirkişili "İşsizlikdən Sığorta Fondunun 2022-ci il büdcəsi haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə layihəyə iqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsində baxıldığını və müsbət rəy verildiyini bildirib.

Hər üç qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin üzvü Nizami Səfərov "Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkil (ombudsman) haqqında" Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş), "Konstitusiyaya Məhkəməsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş), "Məhkəmələr və

hakimlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş), "Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi deputatının statusu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) qanun layihələrinin mahiyyəti barədə danışılıb.

Diqqətə çatdırılıb ki, "Azərbaycan Respublikasının insan hüquqları üzrə müvəkkil (ombudsman) haqqında" qanun Konstitusiyaya qanunu olduğuna görə bu qanuna dəyişiklik 6 ay sonra yenidən səsə qoyulacaq və onun qüvvəyə minməsi tarixi yanvar ayının 1-dən müəyyən edilir. Digər qanunların qüvvəyə minməsi isə 1 iyul və 1 sentyabr tarixlərində qeyd olunur.

Sənədlərə əsasən məhkəmə hakimiyyəti, qanunvericilik hakimiyyəti orqanlarında, insan hüquqları üzrə müvəkkil təsisində icra hakimiyyəti orqanları ilə eyni vahid əməkdaşlıq sistemə keçid nəzərdə tutulub. İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Tahir Mirkişili digər iki məsələ - "Hesablama Palatası haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) və Azərbaycan Vergi Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü

oxunuş) qanun layihələrindən bəhs edib. Bildirilib ki, əvvəlki müzakirələrdə sənədlərin mətnində hər hansı bir dəyişiklik edilməyib.

Sonra təqdim olunan altı qanun layihəsi ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova deputatların diqqətinə çatdırıb ki, gündəliyin son dörd məsələsi də ölkə Prezidenti tərəfindən parlamento daxil olub və mahiyyətcə bir-birinə yaxın olan qanun layihələridir. Bu layihələrə Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu və Mədəniyyət komitələrində baxılıb.

Spiker bildirib ki, Azərbaycan Respublikasının Mülki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında (üçüncü oxunuş), İnzibati Xətalər Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında (üçüncü oxunuş), "Milli arxiv fondu haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) və "Hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı və dövlət reyestrində qeydiyyatı haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə (üçüncü oxunuş) sənədlər "Milli arxiv fondu haqqında" qanunda dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsinə uyğun olaraq hazırlanıb.

Mədəniyyət komitəsinin sədri Qənirə Paşayeva həmin qanun layihələri barədə məlumat verib. O, qeyd edib ki, layihələrin ikinci oxunuşu zamanı deputatlar tərəfindən hər hansı irad, təklif, düzəliş irəli sürülməyib.

Deputat Nizami Səfərov gündəliyin 13-cü, 14-cü və 16-cı məsələlərinin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsində müzakirə edildiyini və Milli Məclisin iclasına tövsiyə olunduğunu bildirib.

Gündəliyin son dörd qanun layihəsi də ayrı-ayrılıqda səsə qoyularaq üçüncü oxunuşda qəbul edilib.

Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova deputat S.Rüstəmxanlı ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyəti barədə qeydlərinə münasibət bildirərək vurğulayıb ki, ölkə Prezidenti Minsk qrupunun fəaliyyətinə dair öz fikirlərini Azərbaycan xalqı adından dəfələrlə ifadə edib.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"



Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova Özbəkistan Ali Məclisi Senatının Sədri ilə görüşüb

İyunun 29-da Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarova ölkəmizdə rəsmi səfərdə olan Özbəkistan Respublikası Ali Məclisi Senatının Sədri Tənzilə Nərbayeva ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, qonağı salamlayan Sahibə Qafarova xalqlarımız arasındakı ortaq dəyərlərdən danışdı. O, Azərbaycan və Özbəkistan arasında münasibətlərin ölkələrimiz müstəqillik əldə etdikdən sonra yeni mərhələyə yüksəldiyini xatırladaraq, əlaqələrin inkişafında dövlət başçılarının qarşılıqlı səfərlərinin xüsusi rolunu qeyd etdi.

Milli Məclisin Sədri Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu günlərdə Özbəkistana dövlət səfərinin və orada imzalanmış sənədlərin iki ölkə arasında strateji əməkdaşlığın inkişafı baxımından əhəmiyyətindən danışdı. Sahibə Qafarova Azərbaycan Prezidentinin Özbəkistana səfəri çərçivəsində Daşkəndin mərkəzində Ümummilli Lider Heydər Əliyevin abidəsinin, onun adını daşıyan meydanın və parkın açılışını Azərbaycan xalqına sevginin təzahürü kimi qiymətləndirdi.

Söhbət zamanı spiker Sahibə Qafarova Özbəkistanda həmişə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləməsindən və ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində səmərəli əməkdaşlığından məmnunluğunu bildirdi.



İkitərəfli əlaqələrin dərinləşməsinə qanunverici orqanların özünəməxsus rolunu qeyd edən Milli Məclisin Sədri hər iki ölkənin parlamentində dostluq qruplarının fəaliyyət göstərdiyini xatırladı. Görüşdə spiker Sahibə Qafarova Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığı Qələbə və regionda yaranmış yeni reallıq barədə

de məlumat verərək bildirdi ki, Azərbaycan bu Zəfər sayəsində öz ərazi bütövlüyünü bərpa edib və işğala son qoyub. Milli Məclisin Sədri diqqətə çatdırıb ki, Azərbaycan regionda daimi sülh və sabitliyin təmin olunmasını istəyir. Ölkəmiz hazırda işğaldan azad etdiyi ərazilərdə böyük bərpa və quruculuq işləri aparır. Spiker Füzuli rayonunda mək-

təb tikintisi ilə bağlı verdiyi dəstəyə görə, Özbəkistana minnətdarlığını bildirərək bunu dost hədiyyəsi kimi dəyərləndirdi.

Göstərilən qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını bildiren Özbəkistan Respublikası Ali Məclisi Senatının Sədri Tənzilə Nərbayeva Azərbaycanla Özbəkistan arasında bir çox sahələrdə münasibətlərin uğurla inkişaf etməsindən danışdı. Azərbaycanı dəfələrlə səfər etdiyini deyən qonaq hər səfərdən fərqli təəssürat aldığını və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanın sürətli inkişafına sevindiklərini diqqətə çatdırdı.

Tənzilə Nərbayeva iştirak etdiyi Azərbaycan-Özbəkistan qadın sahibkarlarının ikitərəfli biznes-forumunun əhəmiyyətindən danışdı, sabah keçiriləcək Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin Bakı Konfransına dəvətə görə təşəkkürünü bildirdi.

Azərbaycan-Özbəkistan münasibətlərinin inkişafında parlamentlərinin rolunu qeyd edən Tənzilə Nərbayeva parlament komitələri səviyyəsində də münasibətlərin inkişaf etdirilməsi vacibliyini vurğulayıb.

Söhbət zamanı Tənzilə Nərbayeva Azərbaycanın işğaldan azad etdiyi əraziləri tezliklə yüksək səviyyədə bərpa edəcəyinə və məcburi köçkünlərin öz doğma yurdlarına qayıdacaqlarına inamını bildirdi.

Görüşdə Milli Məclisin Özbəkistanla parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun rəhbəri Eldar İbrahimov, qrupun üzvləri Zahid Oruc, Rəşad Mahmudov, Cavanşir Paşazadə, Ağalar Vəliyev, parlament Aparatının rəhbəri Fərid Hacıyev, hər iki ölkənin səfirləri Hüseyn Quliyev, Bahrom Aşrafxanov və digər rəsmi şəxslər iştirak etdilər.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Özbəkistan Ali Məclisi Senatının Sədri Fəxri xiyabanı və Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib



Azərbaycanda səfərdə olan Özbəkistan Respublikası Ali Məclisi Senatının Sədri Tənzilə Nərbayevanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iyunun 29-da Fəxri xiyabanı və Şəhidlər xiyabanını ziyarət edib.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, nümayəndə heyəti Fəxri xiyabana gələrək xalqımızın Ümummilli Lideri, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin memarı və qurucusu Heydər Əliyevin xatirəsini dərin ehtiramla yad edib, məzar önünə öklil qoyub, tər güllər düzüb.

Görkəmli oftalmoloq-alm, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da xatirəsi ehtiramla anılıb, məzar üzərinə tər çiçəklər qoyulub.

Nümayəndə heyəti Şəhidlər xiyabanını da ziyarət edərək, ölkəmizin azadlığı və suverenliyi uğrunda mübarizədə canlarından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsini hörmətlə anıb, məzarları üzərinə tər çiçəklər düzüb, "Əbədi maşəl" abidəsinin önünə öklil qoyub.

Bakının ən hündür nöqtəsindən Azərbaycan paytaxtının mənzərəsini seyr edən qonaqlara Şəhidlər xiyabanının tarixi və şəhərimizdə görülməli abidəlik-quruculuq işləri barədə ətraflı məlumat verildi.

Ziyarət zamanı nümayəndə heyətinin Milli Məclis Sədri və birinci müavini Əli Hüseynli, Özbəkistan Ali Məclisi Senatının Sədri və birinci müavini Əli İbrahimov və digər rəsmi şəxslər müşayiət etdilər.

"Azərbaycan"

Əməkdaşlığın inkişafı barədə fikir mübadiləsi aparılıb

İyunun 29-da Milli Məclis Sədri birinci müavini, parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli Kuba Respublikası Xalq Həkimliyi Milli Assambleyasının Sədr müavini Ana Mariya Mari Maçadonun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, qonağı salamlayan birinci vitse-spiker Kuba nümayəndə heyətinin Azərbaycanın aparıcılığı ilə keçirilən Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin Bakı Konfransında iştirakından məmnunluğunu bildirdi. Hazırda Azərbaycanın sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatında Kuba dövlətinin və siyasətçilərinin zamanında böyük rol oynadığını deyən Əli Hüseynli Azərbaycanla Kubanın beynəlxalq təşkilatlarda, o cümlədən BMT və Qoşulmama Hərəkatında əməkdaşlığını,

ölkələrimizin bir-birini dəstəkləməsinə qeyd etdi. Xalqlarımız arasında oxşarlıqlara diqqət cəhətən birinci vitse-spiker Azərbaycan və Kubanın hələ sovet dövründə six əlaqələr qurmasına toxunub, bu əlaqələrin davamı kimi kubalı gənclərin indi də Azərbaycanın Neft Akademiyasında təhsil almağa həvəs göstərmələrini diqqətə çatdırdı.

O, bu tarixi əlaqələrin müstəqillik illərində də davam etdirilməsinə önəm verilməsindən söz açıb, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli platformalarda iki ölkə arasında mövcud olan əməkdaşlığı, habelə yüksək səviyyəli siyasi dialoqu xüsusi vurğulayıb. Kubanın hər zaman dünyada sülhün, ölkələrin suverenliyinin tərəfdarı olmasına diqqət cəhətən Əli Hüseynli vaxtilə Ermənistanın işğalına məruz qalan Azərbaycanın haqlı mövqeyini və ərazi bütövlüyünü Kubanın dəstəkləməsindən məmnunluqla söz açıb.

Əli Hüseynli Kuba Milli Assambleyası nümayəndə heyətinin Azərbaycana səfərinin parlamentlərarası əlaqələrə öz töhfəsini verəcəyinə əminliyini bildirdi.

Kuba Milli Assambleyasının sədr müavini Ana Mariya Mari Maçado səmimi qəbulu görə minnətdarlığını bildirdi. Ana Mariya Azərbaycanın sədrliyi ilə Qoşulmama Hərəkatının daha da möhkəmləndirilməsi təşəbbüslərini yüksək qiymətləndirib, Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin təsis olunmasının vacibliyini qeyd edib, Azərbaycan tərəfindən nümayiş etdirilən yüksək təşkilatçılıq və qonaqpərvərliyi vurğulayıb, təşkilatla uğurla ərizulayıb. Söhbətdə Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin təsis olunması məsələləri müzakirə edilib, ölkələrimiz arasında ikitərəfli səviyyədə, o cümlədən iqtisadi sahədə, parlament səviyyəsində əməkdaşlığın inkişafı barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"

Azərbaycanla İraq arasında ikitərəfli və çoxtərəfli münasibətlərin inkişafı iki ölkənin marağına uyğundur

İyunun 29-da Milli Məclis Sədri birinci müavini, Gənclər və İdman komitəsinin sədri Adil Əliyev ölkəmizdə səfərdə olan İraq Respublikası parlamentinin Sədr müavini Abdullah Ahmad Şaxvan Talabaniyə qarşı qonaq olaraq qonaqlıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, qonaqları salamlayan vitse-spiker ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin qurulmasından, dostluq münasibətlərinin inkişafından danışdı. Azərbaycan tarixində xüsusi yer olan 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı İraqın tutduğu mövqeyi, ölkəmizə verdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirən vitse-spiker həm ikitərəfli, həm də beynəlxalq təşkilatlarda uğurlu əməkdaşlığımızın hər iki tərəfin

mənafeyinə uyğun olmasını bildirdi. Azərbaycanın hər zaman sülhü dəstəkləməsinə qeyd edən sədr müavini Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə irəli sürülmüş beynəlxalq çağırışlardan söz açıb, Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin təsis edilməsinin parlamentlər arasında əməkdaşlığı genişləndirməsindən danışdı.

Azərbaycanın beynəlxalq hüququn prinsiplərinə hörmətlə yanaşdığını, əməkdaşlığa böyük önəm verməsini diqqətə çatdıran vitse-spiker 44 günlük Vətən müharibəsində qələbə qazanan və ərazi bütövlüyünü bərpa edən ölkəmizin Ermənistanla sülh təklifləri barədə qonaqlara məlumat verdi. Lakin Ermənistan hələ bu günə qədər Azərbaycanın sülh təşəbbüslərinə adekvat cavab verməyib.

Səmimi qəbulu görə minnətdarlığını bildiren İraq parlamentinin Sədr müavini Abdullah Ahmad Şaxvan Talabani ölkələrimiz arasında münasibətlərin inkişafından məmnunluğunu bildirdi. O, Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatının sədri kimi Parlament Şöbəsinin yaradılması təşəbbüsü ilə çıxış etməsindən təqdir söz açıb. Ölkələrimiz arasında həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli münasibətlərin inkişafının hər iki ölkənin marağına uyğun olmasını və parlamentlərarası dostluq qrupların bu inkişafa töhfə verməsini qeyd etdi.

Milli Məclisin deputatları İlham Məmmədov və Müşfiq Məmmədovun iştirak etdiyi görüşdə tərəflər bir-birilərinin maraqlarından məsələlər barədə fikir mübadiləsi aparıblar.

Aydan XƏLİLOVA,
"Azərbaycan"

Venesuela Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına böyük əhəmiyyət verir

İyunun 29-da Milli Məclis Sədri birinci müavini, parlamentin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli Venesuela Milli Assambleyasının vitse-spikeri xanım Vanessa Monteronun başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, Əli Hüseynli qonaqları salamlayaraq, Venesuela nümayəndə heyətinin Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin Bakı Konfransına qatılmaq üçün ölkəmizə səfər etməsindən məmnunluğunu bildirdi. O, 2019-cu ildən etibarən Azərbaycanın Qoşulmama Hərəkatına rəhbərlik etdiyini diqqətə çatdırıb və Venesuelanın bu təşkilatda ölkəmizə verdiyi dəstəyi yüksək qiymətləndirdiyini bildirdi. Əli Hüseynli Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin çərçivəsində də ölkələrimizin səmərəli əməkdaşlıq edəcəyinə əminliyini ifadə edib və parlament səviyyəsində əlaqələrin genişləndirilməsini

vacibliyindən danışdı. O, Milli Məclisdə Venesuela ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun yaradılması barədə qərar qəbul edildiyini və dostluq qruplarının ölkələrimiz və parlamentlərimiz arasında əlaqələrin genişlənməsinə töhfə verəcəyinə inamını bildirdi.

Söhbət zamanı Əli Hüseynli ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin başçılıq etdiyi Azərbaycan Ordusunun torpaqlarımızı işğaldan azad etməsindən danışdı. Vurğulayıb ki, ölkəmiz müharibədə qalib gələrək regionda sülhün bərqərar olmasına böyük töhfə verib. Əli Hüseynli Venesuela ilə dostluq qrupunun yaradılmasından məmnun olduğunu deyib və Venesuela Milli Assambleyasında da tezliklə belə bir qrupun yaradılacağını bildirdi.

Görüşdə parlamentlərarası əlaqələrin gələcək inkişaf istiqamətləri və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

əməkdaşlığın inkişafı barədə fikirlərini səsləndirib.

Venesuela Milli Assambleyasının vitse-spikeri Vanessa Montero səmimi söhbətə və qonaqpərvərliyə görə minnətdarlığını ifadə edib. Qonaq ölkəsinin Azərbaycanla əlaqələrin inkişafına böyük əhəmiyyət verdiyini vurğulayıb. Azərbaycan və Venesuela nümayəndə heyətlərinin BMT, Qoşulmama Hərəkatı kimi beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində səmərəli əməkdaşlıq etdiklərini söyləyib.

Vanessa Montero parlamentlərarası əlaqələrin genişləndirilməsinin əhəmiyyətindən danışaraq, Milli Məclisdə Venesuela ilə dostluq qrupunun yaradılmasından məmnun olduğunu deyib və Venesuela Milli Assambleyasında da tezliklə belə bir qrupun yaradılacağını bildirdi.

Görüşdə parlamentlərarası əlaqələrin gələcək inkişaf istiqamətləri və digər məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"

Milli Məclisdə Mozambik parlamentinin deputatı ilə görüş keçirilib

Milli Məclis Sədri birinci müavini, Gənclər və İdman komitəsinin sədri Adil Əliyev Mozambik parlamentinin deputatı Telmina Manuel Paixao Pinho Pereira ilə görüşüb.

Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr Şöbəsinə verilən məlumata görə, qonağı salamlayan vitse-spiker ölkələrimiz arasında diplomatik əlaqələrin yaranmasından söz açaraq həm ikitərəfli, həm də beynəlxalq təşkilatlarda münasibətlərimizin milli maraqlarımıza uyğun inkişaf etdiyini qeyd etdi. O, qonağın Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin Bakı Konfransında iştirak etmək məqsədilə ölkəmizə səfərinin yüksək qiymətləndirərək Azərbaycanın 2019-cu ildən bu hərəkata liderlik etməsindən bəhs edib. Adil Əliyev bildirdi ki, Azərbaycan Prezidenti, Qoşulmama Hərəkatının sədri İlham Əliyevin təşəbbüsləri ilə hərəkət tərəfindən dünyada əməkdaşlığın və təhlükəsizliyin təminatı üçün illümin addımlar atılıb.

Vurğulandı ki, Prezident İlham Əliyevin COVID-19 böhranı ilə əlaqədar Qo-

şulmama Hərəkatı Təmas Qrupunun zirvə toplantısının çağırılması, BMT Baş Assambleyasının COVID-19 ilə mübarizəyə həsr edilən xüsusi sessiyasının keçirilməsi kimi uğurlu global təşəbbüsləri beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən də böyük rəğbətə qarşılanıb.

Vitse-spiker Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü ilə 2021-ci ilin noyabrın 28-də İspaniyanın paytaxtı Madrid şəhərində Qoşulmama Hərəkatının Parlament Şöbəsinin təsis iclasının keçirilməsindən, iclasda Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın təsis edilən parlament şöbəsinin inkişafı haqqında məlumat verməsindən danışdı. O, "Dünyada sülhün və dayanıqlı inkişafın təşviqində milli parlamentlərinin rolunun gücləndirilməsi" mövzusunda həsr edilən Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin Bakı Konfransının yüksək dəyərləndirərək tədbirlə bağlı fikirlərini bölüşüb.

Görüşdə vitse-spiker Azərbaycanın 44 günlük müharibədə şanlı qələbə əldə edərək 30 ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında qalan torpaqların azad etməsi, mühari-

bədə sonra qalib Azərbaycanın irəli sürdüyü sülh təşəbbüsləri, Ermənistandakı revanşist dairələrin pozucu fəaliyyətləri barədə məlumatları qonağın diqqətinə çatdırdı.

Səmimi qəbulu görə minnətdarlığını bildiren Mozambik parlamentinin deputatı Telmina Manuel Paixao Pinho Pereira öz növbəsində ölkə parlamentinin sədrinin salamlarını çatdırıb və ölkələrimiz arasında münasibətlərin parlamentlər səviyyəsində də inkişafına maraqlı olduğunu qeyd etdi. O, Azərbaycanın təşəbbüsü ilə yaradılmış Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin vacib təsisat olmasına toxunaraq ölkəmizin atdığı humanitar addımları yüksək qiymətləndirib. Eləcə də uzun illərdən sonra regiona sülhün gəlməsinə və Azərbaycanın sülhü dəstəkləyən ölkə olmasını qeyd edərək münasibətlərimizin gələcək inkişafı ilə bağlı inamını bildirdi.

Görüşdə tərəfləri maraqlandıran digər mövzular barədə də fikir mübadiləsi aparılıb.

"Azərbaycan"



Qida təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Bu Qanun Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 11-ci, 20-ci və 26-cı bəndlərinə uyğun olaraq, Azərbaycan Respublikasının ərazisində insanların, həmçinin heyvanların həyat və sağlamlığının, habelə istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi üçün qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı münasibətləri tənzimləyir.

I-ci fəsil Ümumi müddəalar

Maddə 1. Əsas anlayışlar

1.1. Bu Qanunun məqsədləri üçün aşağıdakı əsas anlayışlardan istifadə edilir:

1.1.1. qida məhsulları - insanların qidalanması üçün nəzərdə tutulan emal olunmamış, yarıməmal olunmuş və ya tam emal olunmuş məhsullar, o cümlədən qida əlavələri, bioloji aktiv qida məhsulları, qida xammalı, içkilər (alkoqollu və alkoqolsuz), içməli su (qablaşdırılmış), duz və saqqız. Bu anlayışa yem məhsulları, istehlak üçün hazır olmayan diri heyvanlar, toxum, məhsulun yığılma qədər bitkilər, dorman vasitələri, ətriyyat-kosmetik vasitələr, tütün və tütün məhsulları, narkotik və psixotrop maddələrlə çirkləndirici maddələr daxil deyil;

1.1.2. qida xammalı - qida məhsullarının emalı üçün istifadə olunan bitki, heyvan, mikrobioloji, mineral, süni və biotexnoloji mənşəli maddələr və qida məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı və emalı zamanı onlara əlavə edilən su;

1.1.3. sub məhsul - heyvan və quş kəsimi zamanı əldə edilən və qida üçün yararlı olanət məhsulları (dil, böyrəklər, beyin, ürək, qaraciyər, ağciyər, işgənbə, kitabça, dalaq, diafraqma, ətraflar, quyruq, yelin, potanək və s.);

1.1.4. heyvan mənşəli qida məhsulu - insanların qidalanması üçün istifadə olunan heyvan eti, quş eti, heyvan və quş etinin sub məhsulları, balıq və balıq kürüsü, molyuska, xərçəngkimilər və digər su onurğasızları, yumurta, bal və digər arıçılıq məhsulları (vərəmum, arı südü), süd və emal yolu ilə onlardan alınan qida məhsulları;

1.1.5. bitki mənşəli qida məhsulu - insanların qidalanması üçün istifadə olunan yığılmış göbək, meyvə, tərəvəz, qida üçün istifadə olunan digər bitki mənşəli məhsullar və emal yolu ilə onlardan alınan qida məhsulları;

1.1.6. zənginləşdirilən (fortifikasiya olunan) qida məhsulları - məhsulların qida dəyərinin yüksəldilməsi üçün istifadə olunan qida əlavələri, karbohidratlar) çatışmazlığı səbəbindən yaranan xəstəliklərin profilaktikası məqsədilə məhsullara müəyyən xüsusiyyətlər verilmiş üçün onlarda əvvəlcədən olmayan və ya yetərincə olmayan, yaxud emal prosesində (mərhələsində) itirilmiş bir və ya daha artıq inqredientin və digər maddələrin əlavə olunduğu qida məhsulları;

1.1.7. yeni növ qida məhsulları - yeni texnologiyalar tətbiq edilməklə (o cümlədən, nano-texnologiyalar) emalneticisində yeni və ya dəyişdirilmiş molekulyar struktura malik olan, əvvəllər istifadə olunmayan xammaldan istehsal edilən və Azərbaycan Respublikasının ərazisində insanların qidalanması üçün əvvəllər istifadə olunmamış qida məhsulları;

1.1.8. qida əlavələri - qida məhsuluna hər hansı bir texnoloji (o cümlədən, orqanoleptik) məqsədlə əlavə olunan, qida dəyərinin olub-olmamasından asılı olmayaraq ayrıca olaraq qida şəklində və ya qida məhsullarının sociyövi tərkib hissəsi kimi istehlak olunan, birbaşa və həmçinin dolaylı yolla qida məhsullarının tərkib hissəsi ola biləcək və ya onun xüsusiyyətlərinə (rənginə, dadına və s.) təsir edə biləcək hər hansı maddə;

1.1.9. bioloji aktiv qida məhsulları - qida rasionunu zənginləşdirmək məqsədilə nəzərdə tutulmuş, qidalandırıcı və fizioloji təsiri malik olan nutriyent və digər bioloji aktiv maddələrin birindən və ya bir neçəsindən ibarət, gündəlik qəbul etmə dozası müəyyənləşdirilmiş və dozalasdırılmış (kapsul, tablet, ampul, damcı və digər analogi formada) qida məhsulu;

1.1.10. inqredient - qida məhsullarının hazırlanmasında istifadə olunan, yaxud hazır məhsulun tərkibində ilkin və ya dəyişilmiş formada mövcud olan maddələr, heyvan, bitki, mikrobioloji, mineral mənşəli maddələr, o cümlədən qida əlavələri;

1.1.11. qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlar - qida məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı, dövriyyəsi və utilziyatsiyası mərhələlərində istifadə edilən, qida məhsulu ilə birbaşa təmasda olan material və məmulatlar, o cümlədən tara və qablaşdırma materialları. Bu anlayışa istehlakçıları içməli su ilə təmin edən su təchizatı sistemi daxil deyil;

1.1.12. ilkin istehsal - heyvanların kəsiminə qədər heyvan mənşəli məhsulların əldə edilməsi də daxil olmaqla ilkin istehsal məhsullarının yığılması, becərilməsi, çəşidlənməsi, habelə çöl heyvanlarının, balıqların və dəniz məhsullarının ovlanması və yabani bitki məhsullarının yığılması;

1.1.13. ilkin istehsal məhsulları - ilkin istehsaldan, o cümlədən torpaqdan və diri heyvandan, habelə onlardan alınan qida və yem məhsulları, dəniz məhsulları, o cümlədən balıq və balıq kürüsü, ovlanmış çöl heyvanları və yığılmış yabani bitki məhsulları;

1.1.14. qida və yem məhsullarının istehsalı-ema-la məruz qalmadan ilkin istehsal məhsullarının təmizlənməsi, kəsilməsi (heyvan kəsimi daxil olmaqla), doqranması, parçalanması, dilimlənməsi, cilalanması, üyüdülməsi, dərisinin soyulması, tükünün yolunması, soyulması, dondurulması və ya onları kombinasiyasından ibarət hər hansı proses, bununla bağlı çəkilib bükülməsi, qablaşdırılması, etiketlənməsi, habelə qida və yem məhsullarının istehsalda xil saxlanması və daşınması;

1.1.15. qida və yem məhsullarının emalı - ilkin istehsal məhsullarının və istehsal nəticəsində əldə edilmiş məhsulların istehsalı, qurudulması, bişirilməsi, hisə verilməsi, marinad edilməsi, ekstraksiyası, sıxlaşdırılması və ya onların kombinasiyasından ibarət hər hansı proses, habelə qida və yem məhsulunun emala hazırlanması, çəkilib bükülməsi, qablaşdırılması, etiketlənməsi, qida və yem məhsulun emal ərazisində saxlanması və daşınması;

1.1.16. qida və yem məhsullarının dövriyyəsi - qida və yem məhsullarının saxlanması, daşınması, idxalı və ixracı, tədarüki, topdan və pərakəndə ticarət obyektləri tərəfindən satışı, barteri, hər hansı formada (kommersiya və ya qeyri-kommersiya məqsədləri üçün) ötürülməsi, habelə qida məhsullarının istehlakı;

1.1.17. qida və yem məhsullarının utilziyatsiyası - qida təhlükəsizliyi sahəsində mövcud olan tələblərə cavab verməyən qida və yem məhsullarının ilkin nəzərdə tutulmuş təyinatından başqa bir təyinat üçün istifadə etmək məqsədilə texnoloji emalı, yaxud digər məqsədlərlə istifadəsi;

1.1.18. qida və yem məhsullarının məhv edilməsi - istifadəyə yararlı və təhlükəli qida və yem məhsullarının hər hansı formada istifadəsinə mümkün olmayan insan və heyvan həyatına və sağlamlığına (bundan sonra - həyat və sağlamlıq) ətraf mühitə zərərli təsirini istisna edən vəziyyətdə götürülməsi;

1.1.19. qida və yem məhsullarının bazara yerləşdirilməsi - qida və yem məhsullarının kommersiya və qeyri-kommersiya məqsədləri ilə satışı və ya hər hansı formada ötürülməsi, satışı üçün saxlanması və paylanması;

1.1.20. qida zənciri - qida və (və ya) yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı, dövriyyəsi, utilziyatsiyası və məhv edilməsi mərhələlərinin məcmusu;

1.1.21. qida zəncirində fəaliyyət - qida və (və ya) yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı, dövriyyəsi, utilziyatsiyası və məhv edilməsi ilə bağlı həyata keçirilən fəaliyyət;

1.1.22. qida zənciri subyektləri (bundan sonra - qida subyektləri) - qida zəncirində fəaliyyətə məşğul olan fiziki və ya hüquqi şəxslər, bələdiyyə, dövlət orqanları (qurumları);

1.1.23. qida zənciri obyekti (bundan sonra - qida obyekti) - qida zəncirində fəaliyyətə həyata keçirildiyi məkən, sahə, bina, nəqliyyat vasitəsi və digər modul tipli (daşıma bilan) obyekt;

1.1.24. məhsulların izlənilməsi - qida zəncirinin bütün mərhələlərində qida və yem məhsulların, qida məhsulları əldə edilən heyvanların, yaxud qida və yem məhsullarına əlavə edilmiş nəzərdə tutulan maddələrin hərəkətinin izlənilməsi;

1.1.25. qida təhlükəsizliyi - qida zəncirinin bütün mərhələlərində, habelə qida məhsullarının istehlakı zamanı qida məhsullarının insanların həyatı və sağlamlığına zərər vurmaması tam istisna edən vəziyyəti;

1.1.26. qida təhlükəsizliyi göstəriciləri - sanitariyeni normalar, qalıqların və çirkləndirici maddələrin yolverilən maksimum miqdarı, gündəlik qəbul həddləri və digər parametrlər də daxil olmaqla, insan həyatının və sağlamlığının qorunmasını təmin edən göstəricilər;

1.1.27. minimum keyfiyyət göstəriciləri - qida məhsullarının insanların istifadəsinə yararlı olmasına və insan orqanizmi üçün zəruri olan nutriyentlərin minimum həddə qəbuluna zəmanət verən fiziki, kimyövi, orqanoleptik və digər xüsusiyyətləri;

1.1.28. qida və yem məhsullarının partiyası - eyni istehsal növbəsində veyerdə ilkin istehsal, istehsal və emal olunan, qablaşdırılan, eyni texnoloji şərtlərlə əldə edilən, identifikasiya olunmuş məhsulların bir qrupu və ya dəsti;

1.1.29. çirkləndirici maddə - qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinə və ya minimum keyfiyyətinə təhlükə yarada bilən, qida və yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı və dövriyyəsi zamanı məhsulların tərkibinə məqsədlə şəkildə daxil edilməyən və ya ətraf mühitdən keçən maddə;

1.1.30. qalıqlar - baytarlıq preparatlarının, aqrokimyövi maddələrin, bitki mühafizə vasitələrinin, ağır metalların və çirkləndirici maddələrin qida və yem məhsullarında qalıqları;

1.1.31. yaradılıq müddəti - saxlanma şərtlərinə əməl edilməklə, qida məhsullarının qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilən təhlükəsizlik tələblərinə uyğunluğunun tam saxlanması müddəti;

1.1.32. risk - qida və yem məhsullarının həyat və sağlamlığa mənfi təsir ehtimalı və həmin təsirin ağırlıq dərəcəsi;

1.1.33. risklərin təhlili - həyat və sağlamlıqın qorunmasını təmin etmək məqsədilə riskin qiymətləndirilməsi, idarə edilməsi və risk haqqında məlumatlandırma;

1.1.34. riskin qiymətləndirilməsi - təhlükənin müəyyən edilməsi, təhlükənin xarakterizə edilməsi, təhlükəyə məruz qalma ehtimalının qiymətləndirilməsi və riskin xarakterizə edilməsi kimi 4 (dörd) mərhələdən ibarət olan proses;

1.1.35. riskin idarə edilməsi - riskin qiymətləndirilməsi nəticələrində əsasən və maraqlı şəxsləri cəlb etməklə riskin qarşısının alınması, azaldılması (məhdudlaşdırılması) və aradan qaldırılması üzrə tədbirlərin müəyyən olunması və həyata keçirilməsi;

1.1.36. risk haqqında məlumatlandırma - riskin təhlili çərçivəsində mövcud və potensial təhlükələrə risklər haqqında qida subyektləri, istehlakçılar, dövlət orqanları və qurumları, habelə digər maraqlı şəxslər arasında məlumat mübadiləsi;

1.1.37. kritik nəzarət nöqtəsi - qida və yem məhsullarında təhlükə amillərinin əvvəlcədən qarşısının alınması, məqbul səviyyəyə qədər azaldılması (məhdudlaşdırılması) və ya aradan qaldırılması üçün nəzarət tədbirlərinin tətbiq edilə biləcəyi mərhələ;

1.1.38. təhlükə - qida və yem məhsullarının tərkibində həyat və sağlamlığa zərər vermək gücündə olan bioloji, kimyövi və fiziki maddələrin mövcudluğu;

1.1.39. Təhlükənin Analizi və Kritik Nəzarət Nöqtələri (HACCP)-qida və yem məhsullarında təhlükə amillərinin müəyyən edilməsi, qiymətləndirilməsi və onlara nəzarət olunması sistemi;

1.1.40. etiketlənmə - qida və yem məhsullarının üzərinə, qablaşdırma materialına, qida və yem məhsulunu müşayiət edən və ya ona aid olan sənədlərə, yaddaş vərəqələrinə (içlik vərəqələri), yapışdırılan vərəqələrə (stikerlərə) vurulan, istehlakçı üçün məhsul və istehsalçı barəsində informasiya verən mətn, nişan (əmtəə və digər), simvol, şərti işarələr və rəsmlər;

1.1.41. qablaşdırma materialı - məhsullara əmtəə görünüşü verən, məhsulun tam və ya qismən örtülməsini təmin edən, məhsulun tərkibini açılmamış və təmliyi pozulmamış vəziyyətdə qoruyan vasitə, daşınma məqsədilə istifadə olunan tara;

1.1.42. yem məhsulları - heyvanların qidalanmasında istifadə olunan emal olunmamış, yarıməmal olunmuş və tam emal olunmuş məhsullar, maddələr və yem əlavələri;

1.1.43. yem əlavələri - yem məhsuluna və suya məqsədlə şəkildə əlavə olunan, heyvanların rasionunda çatışmayan maddələr, mineraları və vitaminlərin mənbəyi kimi istifadə olunan üzvi, mineral və (və ya) sintetik mənşəli maddələr;

1.1.44. genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlər - müasir biotexnoloji və ya gen mühəndisliyi üsulları ilə yaradılan, əməli seleksiyada alınması mümkün olmayan, genetik materialın yeni kombinasiyasına malik və ya kombinasiyanı irsən nəslə ötürmək qabiliyyətinə qadir olan canlı orqanizmlər (bitki, heyvan və mikroorqanizmlər);

1.1.45. təbii mineral su - mikrobioloji göstəriciləri baxımından təmiz, hər hansı çirklənməyə məruz qalmayan, yeraltı yataqlardan hasil edilən və ya təbii yolla süxurlardan çıxan mineral komponentlərlə zəngin olan (sonradan tərkibinə əlavə mineral komponentlər əlavə edilməyən) təbii su;

1.1.46. qida və yem məhsullarının geri çağırılması - bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan və (və ya) təhlükəli qida və yem məhsulların istehlakçılarıdan götürülməsi, habelə bazarlardan və digər satış obyektlərindən çıxarılması üçün həyata keçirilən tədbir;

1.1.47. qida və yem məhsullarının yığılması - müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan və (və ya) təhlükəli qida və yem məhsullarının dövriyyədən çıxarılması;

1.2. Bu Qanunda istifadə olunan digər anlayışlar Azərbaycan Respublikasının normativ hüquqi aktları ilə müəyyən olunmuş mənaları ifadə edir.

Maddə 2. Qida təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi

2.1. Qida təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, bu Qanundan, habelə qida və yem məhsullarına və qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlarla dair tələbləri müəyyən edən Azərbaycan Respublikasının digər qanunvericilik aktlarından ibarətdir.

2.2. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrə bu Qanun arasında ziddiyyət yaranarsa, beynəlxalq müqavilələr tətbiq edilir.

Maddə 3. Qanunun tətbiq dairəsi

3.1. Bu Qanun Azərbaycan Respublikasında ilkin istehsal, istehsal və emal edilən, Azərbaycan Respublikasının ərazisinə idxal olunan qida məhsullarına, habelə qida məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı, dövriyyəsi, utilziyatsiyası və məhv edilməsi mərhələlərinə şamil olunur.

3.2. Bu Qanun qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlarla, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalı mərhələlərinə şamil olunur.

3.3. Bu Qanun Azərbaycan Respublikasında ilkin istehsal, istehsal və emal edilən, Azərbaycan Respublikasının ərazisinə idxal olunan yem məhsullarına, o cümlədən qida məhsulları əldə edilən və qida məhsulları əldə edilməyən heyvanlar üçün nəzərdə tutulan yem məhsullarına, yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı, dövriyyəsi, utilziyatsiyası və məhv edilməsi mərhələlərinə şamil olunur.

3.4. Bu Qanun şəxsi istehlak üçün hazırlanan, habelə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən miqdarda fiziki şəxslərin özləri tərəfindən və ya poçt göndərişləri vasitəsilə ölkəyə gətirilən qida məhsullarına şamil olunmur.

3.5. Əltd Azad İqtisadi Zonasında qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı münasibətlər "Əltd Azad İqtisadi Zonası haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələblərinə uyğun olaraq tənzimlənir.

2-ci fəsil

Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət tənzimlənməsi

Maddə 4. Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət tənzimlənməsinin məqsədləri

4.1. Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət tənzimlənməsinin məqsədləri aşağıdakılardır:

4.1.1. həyat və sağlamlığın, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi;

4.1.2. qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində qanunvericiliyin Azərbaycan Respublikasının üzv olduğu beynəlxalq təşkilatlar tərəfin-

dən qəbul olunmuş beynəlxalq standartlara, norma və qaydalara uyğunlaşdırılması;

4.1.3. yerli qida və yem məhsullarının rəqəbat-qabiliyyətliyinin və ixrac potensialının artırılması;

4.1.4. qida və yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı, dövriyyəsi və utilziyatsiyası sahəsində sahibkarlığın inkişafı üçün översişli şəraitin yaradılması.

Maddə 5. Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlətin vəzifələri

5.1. Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlətin vəzifələri aşağıdakılardır:

5.1.1. qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində dövlət siyasətinin formalaşdırılması və dövlət tənzimlənməsinin, o cümlədən qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində normativ tənzimlənmənin həyata keçirilməsi;

5.1.2. qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə dövlət proqramlarının, elmi-texniki proqramların hazırlanması və həyata keçirilməsi;

5.1.3. Azərbaycan Respublikasının qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üzrə beynəlxalq əməkdaşlığın həyata keçirilməsi;

5.1.4. qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində risklərin elmi cəhətdən əsaslandırılmış təhlili üzrə işlərin təşkili və həyata keçirilməsi;

5.1.5. qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində qeydiyyat, təsdiq və sertifikatlaşdırmanın həyata keçirilməsi;

5.1.6. bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə riayət olunmasına dövlət nəzarətinin təşkili və həyata keçirilməsi;

5.1.7. qida təhlükəsizliyi nəzarətinə aid edilən malların xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturasının kodları üzrə siyahısının müəyyən edilməsi.

3-cü fəsil

Qida təhlükəsizliyinin əsas prinsipləri

Maddə 6. Risklərin elmi sübutlarla təhlili

6.1. Həyat və sağlamlığın mühafizəsini təmin etmək məqsədilə qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət tənzimlənməsi elmi sübutlardan və Azərbaycan Respublikasının üzv olduğu beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən qəbul edilmiş standartlardan, tövsiyələrdən və qaydalardan istifadə etməklə, risklərin təhlili prinsipinə əsaslanır.

6.2. Risklərin təhlili qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

6.3. Qida və yem məhsullarının həyat və sağlamlığa yarada biləcəyi təhlükələrə dair risklərin qiymətləndirilməsi müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həyata keçirilir.

6.4. Risklərin qiymətləndirilməsi mövcud elmi məlumatlardan, müvafiq ilkin istehsal, istehsal və ya emal üsullarından, yoxlama, monitorinq və audit nəticələrindən, laboratoriya tədqiqatı üsullarından, konkret xəstəliklərin yayılma dərəcəsi ilə bağlı məlumatlardan istifadə etməklə müstəqil, qərəzsiz və şəffaf şəkildə aparılır.

6.5. Risklərin qiymətləndirilməsi aşağıdakı mərhələlərdə həyata keçirilir:

6.5.1. qida məhsullarının insan orqanizminə yarada biləcəyi təhlükələrin müəyyən edilməsi;

6.5.2. bioloji, kimyövi və fiziki təsirlərə əlaqədar qida məhsullarının, habelə qida mənbəyi olan heyvanların və bitkilərin insan orqanizminə yarada biləcəyi təhlükələrin xarakterizə edilməsi;

6.5.3. müəyyən olunmuş hər bir mümkün təhlükəyə məruz qalma ehtimalının qiymətləndirilməsi;

6.5.4. müəyyən olunmuş risklərin xarakterizə edilməsi, eləcə də risklərin qarşısının alınması, azaldılması (məhdudlaşdırılması) və aradan qaldırılması tədbirlərinin dair təkliflərinin verilməsi.

6.6. Risklərin idarə edilməsi tədbirləri çərçivəsində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən risklərin qarşısının alınması, azaldılması (məhdudlaşdırılması) və aradan qaldırılması ilə bağlı tədbirlər həyata keçirilir.

6.7. Risklər haqqında məlumatlandırma tədbirləri çərçivəsində qida və yem məhsulları ilə bağlı mövcud və potensial təhlükələr barədə istehlakçılara, qida subyektlərinə, dövlət orqanlarına (qurumlarına), habelə digər maraqlı şəxslərə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən vaxtında, düzgün və ətraflı məlumat verilməlidir.

Maddə 7. Həyat və sağlamlığa mümkün təhlükənin qarşısının alınması üçün müvəqqəti tədbirlərin tətbiqi

7.1. Mövcud məlumatların təhlilindən sonra həyat və sağlamlığa təhlükə ehtimalı müəyyən olunduqda, lakin elmi qeyri-müəyyənlik davam etdikdə, daha ətraflı risk qiymətləndirilməsinin aparılması üçün əlavə elmi məlumatların əldə edilməsinə qədər, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həyat və sağlamlığın qorunması məqsədilə risklərin idarə edilməsi üzrə qeyri-müəyyən subyektlər dairəsinə münasibətdə aşağıdakı müvəqqəti tədbirlər həyata keçirilə bilər:

7.1.1. qida və yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı, dövriyyəsi, utilziyatsiyası və məhv edilməsi fəaliyyətinin məhdudlaşdırılması və ya qadağan edilməsi;

7.1.2. qida təhlükəsizliyi sahəsində əlavə tələblərin müəyyən edilməsi;

7.1.3. qida və yem məhsullarının geri çağırılması, yığılması, utilziyatsiyası və məhv edilməsi.

7.2. Bu Qanunun 7.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan tədbirlər risklərin səviyyəsinə mütənasib ol-

mali, həyat və sağlamlığın qorunması məqsədilə zəruri olduğundan daha artıq həcmdə ticarət fəaliyyətini məhdudlaşdırmamalı və həmin tədbirlərin tətbiqi nəzərdən keçirilərkən texniki və iqtisadi imkanlar və amillər, habelə zəruri olan digər aidiyyəti hallar nəzərdən keçirilməlidir.

7.3. Həyat və sağlamlığa müəyyən olunmuş riskin xarakterindən, habelə elmi qeyri-müəyyənliyin aradan qaldırılması və daha ətraflı risk qiymətləndirilməsinin aparılması üçün zəruri olan elmi məlumatların növdən asılı olaraq bu Qanunun 7.1-ci maddəsi əsasında tətbiq edilən tədbirlər ağılabatan müddət ərzində, lakin hər bir halda 6 ay müddətindən gec olmayaraq yenidən nəzərdən keçirilməlidir.

7.4. Bu Qanunun 7.1-ci maddəsində nəzərdə tutulan tədbirlərin tətbiqi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 8. Qida təhlükəsizliyi sahəsində istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi

8.1. Bu Qanun "İstehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsi sahəsində aşağıdakı münasibətləri tənzimləyir:

8.1.1. qida məhsullarının təhlükəsizliyi və keyfiyyəti sahəsində istehlakçıların hüquqlarının pozulmasına gətirib çıxaran və ya gətirib çıxara bilən hərəkətlərin qarşısının alınması;

8.1.2. istehlakçıları aldatmaqla barəsində saxta və (və ya) yalan məlumat verilən qida məhsullarının ilkin istehsalının, istehsalının, emalının və dövriyyəsinin qarşısının alınması;

8.1.3. qida məhsullarının istehlak xüsusiyyətinə və ya keyfiyyətinə dair istehlakçıdan əldənən hər hansı digər fəaliyyətin qarşısının alınması.

4-cü fəsil

Qida təhlükəsizliyi sahəsində normativ tənzimləmə



Qida təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəli 7-ci sahə.

9.7.1.qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlar və ya texniki normativ hüquqi aktların layihələri;

9.7.2. qida təhlükəsizliyi ilə bağlı nəzarət prosedurları, qeydiyyat, təsdiq və sertifikatlaşma qaydaları;

9.7.3. qida məhsulunun insan sağlamlığı üçün yaratdığı riskin təhlili üzrə prosedurlar və metodlar;

9.7.4. sanitariya mühafizəsinin zəruri səviyyəsini müəyyən edərək nəzərə alınan amillər.

9.8. Bu Qanunun 9.7-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş məlumatlar xarici qida subyektinə və ya Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət tərəfdaşına Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulmuş dillərdən birində verilir.

9.9. Qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlar hazırlanarkən onların xarici ticarəti sanitariya mühafizəsinin zəruri səviyyəsini təmin etmək üçün tələb olunan həddən artıq məhdudlaşdırılmaması və qida subyektlərinin fəaliyyətinə əsas-sız maneə yaratmaması nəzərə alınmalıdır.

9.10. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət tərəfdaşı olan ölkənin qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarının Azərbaycan Respublikasında tələb edilən sanitariya mühafizəsinin eyni və ya daha yüksək səviyyəsini təmin etdiyi müəyyən edilərsə, Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulduğu halda, bu cür texniki normativ hüquqi aktların Azərbaycan Respublikasında tələb edilən eyni texniki normativ hüquqi aktlara ekvivalentliyi təmin.

9.11. Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrdə nəzərdə tutulduğu halda, Azərbaycan Respublikasının xarici ticarət tərəfdaşı olan ölkənin qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarının Azərbaycan Respublikasında tələb edilən eyni texniki normativ hüquqi aktlara ekvivalentliyinin təminməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

5-ci fəsil

Qida təhlükəsizliyi sahəsində tələblər

Maddə10. Qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinə dair ümumi tələblər

10.1. Təhlükəli qida və yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı və dövriyyəsi qadağandır.

10.2. Aşağıdakı hallarda qida məhsulları təhlükəli hesab edilir:

10.2.1. qida məhsullarının təhlükəsizlik göstəriciləri üzrə indiki, habelə gələcək nəsillərin həyat və sağlamlığı üçün qisməddətli və ya uzunmüddətli (kumulyativ toksik təsiri daxil olmaqla) dövrə zərərli olduğuna dair sübutlar olduqda;

10.2.2. qida məhsullarında aşkar korlanma, dağılma, çürümə, çürümə əlamətlərinin olması, habelə tərkibindəki maddələrin qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlara uyğun olmaması səbəbindən istehlak üçün yararsız olduqda;

10.2.3. qida məhsullarının tərkibində qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla qadağan olunmuş inqrediyentlər aşkarlandıqda.

10.3. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən bu Qanunun 10.2-ci maddəsində göstərilən qida məhsullarının təhlükəli hesab edilməsinə əsas verən halların(bu Qanunun 10.2.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qida məhsullarında aşkar korlanma, dağılma, çürümə əlamətlərinin olması halları istisna olmaqla) istifadəçilər üçün açıq rəyleri aparılır.

10.4. Bu Qanunun 10.3-cü maddəsində göstərilən reystrin aparılması qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

10.5. Aşağıdakı hallarda yem məhsulları təhlükəli hesab edilir:

10.5.1. heyvan sağlamlığına zərərli olmasına dair sübutlar olduqda;

10.5.2. heyvan mənşəli qida məhsulunu insan istehlakı üçün yararsız etdikdə.

10.6. Təhlükəli hesab edilən qidavə yem məhsulu bir bağlamanın, partiyanın, yaxud eyni sinfə və ya təsvirə malik yükün hissəsi olduqda və həmin bağlamada, partiya və yükə olan digər qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi barədə sübut tapmaq mümkün olmadıqda, həmin bağlamada, partiya və yaxud yükə olan bütün qida və yem məhsullartəhlükəli hesab edilir.

Maddə 11. Xüsusi təyinatlı qida məhsullarının və bioloji aktiv qida məhsullarının təhlükəsizliyinə dair tələblər

11.1. Xüsusi təyinatlı qida məhsullarına aşağıdakılar aiddir:

11.1.1. uşaq orqanizminin fizioloji tələbatlarına cavab verən və üç yaşına qədər uşaqların qidalanması üçün nəzərdə tutulmuşqida məhsulları;

11.1.2. gündəlik qida rasionunun tam dəyişdirilməsini təmin edən, bədən kütləsinin azaldılması baxımından enerjisinin məhdudlaşdırılması üçün istifadə edilən diyetik qida məhsulları;

11.1.3. insan orqanizmində zərərli amillərin xroniki təsiri ilə şərtlənən pozuntuların qarşısını almaq məqsədilə xüsusi qida rasionlarında istifadə olunan, həkim göstərişi ilə qəbul edilən, tibbi məqsədlər üçün hazırlanan qida məhsulları.

11.2. Xüsusi təyinatlı qida məhsulları aşağıdakı tələblərə uyğun istehsal edilməlidir:

11.2.1. müvafiq istehlakçı qruplarının fizioloji tələbatlarını təmin etmək;

11.2.2. tərkibinə yalnız qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilən vitaminləri, mineralları və amin turşularını onların yol verilən hədləri çərçivəsində qatmaq.

11.3.Xüsusi təyinatlı qida məhsullarının təhlükəsizliyinə dair tələblər qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilir.

11.4. Qida subyektləri bioloji aktiv qida məhsullarınınemalı zamanı yalnız qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş vitaminlərdən və minerallardan istifadə edə bilərlər.

11.5. Bioloji aktiv qida məhsullarının emalına və dövriyyəsinə həmin maddələrin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən bu Qanunun 25.1-ci maddəsinə əsasən qeydiyyatı aparıldıqdan sonra icazə verilir.

11.6. Bioloji aktiv qida məhsullarının emalı və dövriyyəsinə dair tələblər qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilir.

Maddə 12. Zənginləşdirilən (fortifikasiya olunan) qida məhsullarının təhlükəsizliyinə dair tələblər

12.1. Qida məhsulları zənginləşdirilən (fortifikasiya oluna) bilər. Qida məhsullarının zənginləşdirilmə tələbləri, metodları və zənginləşdirmə (fortifikasiya) prosesində istifadə olunan inqrediyentlərdə təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlara uyğun olmalıdır.

12.2. Qida məhsullarının zənginləşdirilməsi (fortifikasiya olunması) haqqında qərar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) elmi əsaslandırılmış təklifləri əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilir. Qida məhsullarının zənginləşdirilməsi haqqında qərar qida subyektləri üçün məcburi xarakter daşıyır.

12.3. Qida məhsullarının zənginləşdirilməsi (fortifikasiya) haqqında qərarın qəbul edilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 13. Genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlərə və yem məhsullarına dair tələblər

13.1. Azərbaycan Respublikasının ərazisində siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən yem üçün istifadəsi nəzərdə tutulan genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlərin, habelə yalnız genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlərdən ibarət olan və ya tərkibində genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlər olan və ya tərkibində genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlərdən əldə edilmiş məhsul olan yem məhsullarının istehsalına, emalına və dövriyyəsinə həmin məhsullar bu Qanunun 25.8-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş qaydada qeydiyyata alındıqdan sonra icazə verilir.

13.2. Bu Qanunun 13.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş orqanizmlərin və yem məhsullarının qeydiyyata alınmadan istehsalı, emalı və dövriyyəsi qadağandır.

13.3. Bu Qanunun 13.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş orqanizmlərin və yem məhsullarının ilkin istehsalı qadağandır.

13.4. Bu Qanunun 13.1-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş orqanizmlər və yem məhsulları bu Qanunun 25-ci maddəsinə əsasən qeydiyyata alınması üçün aşağıdakı tələblərə cavab verməlidir:

13.4.1. həyat və sağlamlığa zərərli olmamalı;

13.4.2. istehlak xüsusiyyətləri ilə bağlı istifadəçiləri aldatmamalı;

13.4.3. heyvanların normal qidalanması üçün əvəz etdiyi məhsullardakı zəruri inqrediyentlərə malik olmalıdır.

Maddə 14. İcməli suyun (qablaşdırılmış) və qida məhsullarının emalı prosesində istifadə olunan suyun təhlükəsizliyinə dair tələblər

14.1. İcməli su(qablaşdırılmış) və qida məhsullarının emalı prosesində istifadə edilən su qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən olunan tələblərə uyğun olmalıdır.

14.2. İcməli suyun (qablaşdırılmış) və qida məhsullarının emalı prosesində istifadə edilən suyun qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğuna dövlət nəzarəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həyata keçirilir.

14.3. Təbii mineral suların (qablaşdırılmış) istehsalı, emalı və dövriyyəsi həmin sular müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən bu Qanunun 25.1-ci maddəsinə əsasən qeydiyyata alındıqdan sonra yol verilir.

Maddə15. İlkin istehsal məhsullarının təhlükəsizliyinə dair tələblər

15.1.İlkin istehsalla məşğul olan qida subyektləri istehsal etdikləri məhsulların təhlükəsizliyinin təmin edilməsi üçün aşağıdakı tələblərinə yeritilməlidir:

15.1.1.ilkin istehsal məhsullarının təhlükəsizliyinə təhlükə yarada bilən ətraf mühit amillərinin zərərli təsirlərindən konar ərazilərdə fəaliyyət göstərmək;

15.1.2. **ilkin istehsalla məşğul olan qida subyektləri tərəfindən istehsal etdikləri ilkinistehsal məhsullarının hava, torpaq, su, baytarlıq preparatları, aqrokimyəvi maddələr və bitki mühafizəsi vasitə**

ləri ilə çirklənməsinin qarşısını almaq üçün tədbirlər görmək;

15.1.3. qidalanma üçün aşkar yararsız olan məhsulları ayırmaq üçün onların çeşidlənməsini təşkil etmək və belə məhsulların sanitariya normalarına uyğun olaraq utilizasiyasını, yaxud məhv edilməsini təmin etmək;

15.1.4. **ilkin istehsalla əlaqəli olan infrastruktur, saxlama anbarlarını və digər obyektləri, ilkin istehsal məhsulu ilə təmasda olan avadanlıqları, konteynerləri, nəqliyyat vasitələrini və digər daşıyıcıları təmiz saxlamaq və dövrü olaraq dezinfeksiya etmək;**

15.1.5. **kəsim üçün aparılan heyvanların təmizliyini təmin etmək;**

15.1.6. ilkin istehsal zamanı yaranan tullantıların qida və yem məhsulunu çirkləndirməsinin qarşısını almaq və zərərli maddələrin etibarlı və təhlükəsiz saxlanması üçün tədbirlər görülməsini təmin etmək;

15.1.7. **qida məhsulunda yoluxucu xəstəlik aşkarlandıqda, xəstəliyin insanlara keçməsinin qarşısını almaq üçün tədbirlər görmək və dərhal müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) məlumat verilməsini təmin etmək;**

15.1.8. **heyvanlardan, bitkilərdən, heyvan və bitki mənşəli məhsullardan götürülən nümunələr üzərində aparılmış sınaqların nəticələrini öz fəaliyyətində nəzərə almaq;**

15.1.9. **yem əlavələrindən, baytarlıq preparatlarından, bitki mühafizə vasitələrindən və aqrokimyəvi maddələrdən qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğun istifadə etmək.**

15.2. **İlkin istehsala dair sanitariya-gigiyenik tələblər qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilir.**

Maddə 16. Qida və yem məhsullarının istehsalı və emalı zamanı onların təhlükəsizliyinə dair tələblər

16.1. Qida və yem məhsullarının istehsalı və emalı zamanı qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi sahəsində müəyyən edilmiş tələblərə cavab verən qida və yem xammalından, ilkin istehsal məhsullarından, inqrediyentlərdən və qeydiyyatsız keçmiş qida və yem əlavələrindən istifadə olunmalıdır.

16.2. Qida və yem məhsullarının istehsalı və emalı ilə məşğul olan qida subyektləriöz qida obyektlərində HACCP-a əsaslanan prosedurları tətbiq etməli və buna əsaslanan qida təhlükəsizliyinə dair nəzarət sistemində malik olmalıdırlar.

16.3. Qida və yem məhsullarının istehsalı, emalı, saxlanması, satışı üçün istifadə edilən binaların, habelə yardımçı və sanitariya-məişət binalarının avadanlığı, ərazisi, su təchizatı və kanalizasiya sistemi, qızdırılması, ventilyasiyası (havalandırılması), işıqlandırılması və işçi heyətinin iş şəraiti qida təhlükəsizliyinə dair normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmalıdır.

16.4.HACCP-a əsaslanan prosedurlar qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilir.

Maddə17. Qida və yem məhsullarının qablaşdırılması və etiketlənməsi zamanı onların təhlükəsizliyinə dair tələblər

17.1. Qida və yem məhsulları qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğun olaraq onların dövriyyəsi zamanı təhlükəsizliyini təmin edə biləcək üsullarla qablaşdırılmalıdır.

17.2.Qida məhsullarının etiketlənməsi aşağıdakı tələblərə uyğun həyata keçirilməlidir:

17.2.1. istehlakçıya qida məhsullarının adı, digər enerji dəyəri, tərkibi, miqdarı, keyfiyyət göstəriciləri, istehsal tarixi, yararlılıq müddəti, saxlanma şəraiti, tərkibindəki allergenlər, mənşəyi, istehsalçının adı və ünvanı, istehsal üsulu və istifadə qaydaları barədə dolğun məlumatlar verilməli;

17.2.2. məhsulların etiketlənməsi dəqiq, aydın və istehlakçılar üçün tam başa düşülən formada həyata keçirilməli;

17.2.3. həmin qida məhsullarına xas olmayan təsir və ya xassələri göstərilməməli;

17.2.4.eynixassəli oxşar qida məhsullarının hər birinə məxsus xassələri xüsusi xassələr kimi təqdim etməməli;

17.2.5. hər hansı bir qida məhsulunun etiketində həmin məhsulun insan xəstəliklərinin qarşısını almaq, müalicəvi xüsusiyyətlərə malik olması haqqında məlumatlar verilməməli;

17.2.6. kimyevi və bioloji preparatlarla işlənilmiş kond təsərrüfatı məhsullarının taraları üzərində müvafiq xəbərdarlıq yazılarının və nişanlarının olması təmin edilməlidir.

17.3. Azərbaycan Respublikasına idxal olunan və Azərbaycan Respublikasında istehsal və emal olunan yem məhsullarının tərkibində genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlərin mövcud olduğu hallarda, həmin malların etiketlərində genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlər haqqında məlumat əks etdirilməlidir.

17.4. Azərbaycan Respublikasına idxal olunan qida məhsullarının üzərindəki etiketlər və adlar, məhsulun tərkibi və istifadəyə yararlılıq müddəti, məhsuldan istifadə qaydaları barədə izahat vərəqləri başqa dillərdə olarsa, onların Azərbaycan dilinə tərcüməsi də təmin edilməlidir.

17.5. Qida və yem məhsullarının qablaşdırılması və etiketlənməsinə dair tələblər qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilir.

Maddə 18. Qida və yem məhsullarının saxlanması və daşınması zamanı onların təhlükəsizliyinə dair tələblər

18.1. Qida və yem məhsullarının saxlanması və daşınması onların təhlükəsizliyini təmin edən və ilkin xüsusiyyətlərini qoruyan şəraitdə, qida təhlükəsizliyi sahəsində müəyyən olunmuş tələblərə uyğun həyata keçirilməlidir.

18.2. Qida və yem məhsulları qida təhlükəsizliyinə dair texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğun xüsusi quraşdırılmış yerlərdə, tikililərdə və qurğularda saxlanılmalıdır.

18.3. Qida və yem məhsulları xüsusi olaraq bu məqsəd üçün nəzərdə tutulmuş, yaxud bu məqsədin tələblərinə uyğunlaşdırılmış, qida məhsuluna dair gigiyenik və temperatur tələblərini təmin edən nəqliyyat vasitələrində daşınmalıdır.

18.4. Qida və yem məhsullarının saxlanması və daşınmasına dair tələblər qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilir.

Maddə 19. Qida və yem məhsullarının satışı və istehlakı zamanı onların təhlükəsizliyinə dair tələblər

19.1. Ticarət (xidmət) obyektlərində qida və yem məhsullarının satışına həmin obyektlər qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlarla müəyyən olunmuş tələblərə cavab veridyi və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən qeydiyyata alındığı və ya təsdiq edildiyi halda yol verilir.

19.2. Qida məhsullarının istehlak olunduğu ictimai işə obyektləri qida təhlükəsizliyi sahəsində nəzərdə tutulmuş tələbləri yerinə yetirdikdən və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən qeydiyyata alındıqdan və ya təsdiq edildikdən sonra qida məhsullarını istehlakçılara təqdim edə bilərlər.

19.3. Qida subyektləri qida məhsullarının istehlak olunduğu ictimai işə və xidmət obyektlərində HACCP-a əsaslanan prosedurları tətbiq etməli və bu prinsiplərə əsaslanan qida təhlükəsizliyinə dair nəzarət sistemində malik olmalıdırlar.

Maddə 20. Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə idxal olunan qida və yem məhsullarının, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların təhlükəsizliyinə dair tələblər

20.1. Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə idxal olunan qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyi bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən olunmuş tələblərə və ya müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həmin tələblərə ekvivalentliyi təminməsi digər dövlətlərin qanunvericiliyinin tələblərinə uyğun olmalıdır.

20.2. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) ixracatçı ölkələrdə yayılmış xəstəliklərdən və həmin xəstəliklərin həyata və sağlamlığa yaratdığı təhlükə riskinin səviyyəsindən asılı olaraq həmin ölkələrdən idxal olunan qida və yem məhsullarına münasibətdə fərqli tələblər müəyyənləşdirə bilər.

20.3. Bu Qanunun 24.5-ci maddəsinə əsasən müəyyən edilən qida və yem məhsullarının Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə idxal olunması üçün həmin məhsulların istehsal və emal edildiyi qida obyektləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həmin maddəyə uyğun olaraq təsdiq edilməlidir.

20.4. Təsdiq sisteminin ekvivalentliyi təminən ölkənin səlahiyyətli qurumu tərəfindən qida obyektlərinin təsdiq olunmasına dair müvafiq rəsmi məlumatlar olduğu halda onların bu Qanunun 20.3-cü maddəsinə əsasən yenidən təsdiqi tələb edilmir.

20.5. Xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən qida obyektlərinin təsdiqi və xarici ölkələrin təsdiq sisteminin ekvivalentliyinin təminməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

20.6. Risk dərəcəsi nəzərə alınmaqla siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən qida və yem məhsullarının Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə idxal olunması üçün həmin məhsulların təhlükəsizliyini təsdiq edən müvafiq sənədlə müşayiət olunmalıdır.

20.7. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)ayrı-ayrı ölkələr üzrə qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyini təsdiq edən sənədlərin nümunələrini elektron qaydada gömrük orqanına göndərir.

20.8. Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə qida və yem məhsulu, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlar idxal etmək istəyən idxalatçı və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi həmin məhsulların gömrük ərazisinə gətirilməzdən əvvəl müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq edilmiş formada müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqana (quruma) elektron qaydada bildiriş göndərməlidir.Bildirişin göndərilməsi idxalatçının inzibati məsuliyyətinə səbəb olur, lakin bu Qanunun 20.9-cu maddəsində nəzərdə tutulan hal istisna olmaqla qida və yem məhsulunun, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların gömrük sərhədindən keçirilməsinə maneə olmur.

20.9. Xarici ölkələrdə xüsusi təhlükəli xəstəliklər qayda alındıqda müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) həmin ölkələrdən qida və yem məhsullarının idxalının dayandırılması və ya məhdudlaşdırılması ilə bağlı qərar qəbul

edir. Həmin xarici ölkələrin ərazilərindən qida və yem məhsulunun idxalı ilə bağlı bildiriş daxil olduqda müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bildiriş göndərən idxalatçı və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsini, habelə gömrük orqanını idxaldan imtina barədə real vaxt rejimində məlumatlandırır.

20.10. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)bu Qanunun 20.9-cu maddəsi nəzərə alınmaqla qida və yem məhsullarının, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların gömrük sərhədindən keçirilməsini təmin etmək məqsədilə həmin məhsullar üzrə məlumatlar real vaxt rejimində gömrük orqanına göndərir.

20.11. İdxalatçı və ya onun səlahiyyətli nümayəndəsi tərəfindən qida və yem məhsulunun, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların idxalından əvvəl bildirişin verilməsi ilə bağlı müddətlər idxal üçün istifadə olunan nəqliyyat vasitələri nəzərə alınmaqla,müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

20.12. Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə qida və yem məhsullarının, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların idxalı qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 21. Azərbaycan Respublikasından ixrac və ya təkrar ixrac edilən qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinə dair tələblər

21.1. İxrac və ya təkrar ixrac edilən qida və yem məhsulları Azərbaycan Respublikasının qida təhlükəsizliyinə dair normativ hüquqi aktların, idxalatçı ölkənin qida və yem məhsulları sahəsində milli qanunvericiliyinin, habelə Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq müqavilələrin prinsip və tələblərinə uyğun olmalıdır.

21.2. Xarici ölkələrdə ixrac edilən qida və yem məhsulları idxalçı ölkələr tələb etdiyi hallarda, bu Qanunun 26.1-ci maddəsinə əsasən verilmiş sağlamlıq sertifikatına malik olmalıdır.

21.3. Aşağıdakı hallarda qida və yem məhsullarının Azərbaycan Respublikasının ərazisindən tranzit daşınmasına müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən icazə verilmir:

21.3.1. müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən xüsusi təhlükəli insan və heyvan xəstəliklərinin, zərərverici orqanizmlərin yayılması səbəbindən xarici ölkələrdən idxal olunan qida və yem məhsullarına dair qadağa və digər məhdudlaşdırıcı tədbirlər barədə qərarlar qəbul edildikdə;

21.3.2. məhsulların daşındığı nəqliyyat vasitələrinin yük yerləri üzərində gömrük plombları toxunulmaz və bütöv olmadıqda;

21.3.3. məhsullara dair Azərbaycan Respublikasının üzv olduğu beynəlxalq təşkilatların tövsiyələrinə və ya Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı beynəlxalq sazişlərə əsasən tərtib olunmuş nümunəvi formaya uyğun sənədlər (sertifik



Qida təhlükəsizliyi haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Əvvəlki 8-ci sahə.

23.3. Qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlara dair tələblər qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktlara müəyyən edilir.

23.4. Qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturasının kodları üzrə siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur.

6-cı fəsil

Qida təhlükəsizliyi sahəsində qeydiyyat, təsdiq, sertifikatlaşdırma və izləmə

Maddə 24. Obyektlərin (subyektlərin) qeydiyyat və təsdiqi, qida təhlükəsizliyi reyestrinin aparılması

24.1. Azərbaycan Respublikasının ərazisində qida və yem məhsullarının ilkin istehsalı, istehsalı, emalı,dövrüyyəsi və utilizasiyası həyata keçirilən qida obyektləri (müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən siyahıya əsasən qeydiyyatı tələb olunmayan və bu Qanunun 24.5-ci maddəsi ilə tənzimlənən qida obyektləri istisna olmaqla) və ya qida obyektləri olmadan fəaliyyət göstərən qida subyektləri, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalına həyata keçirilən obyektlər qeydiyyat üçün tələb olunan məlumatlar təqdim edildiyi halda,müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən,qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğu qiymətləndirilmədən "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq qeydiyyata alınır.

24.2. Qida zəncirinin müxtəlif mərhələlərində fəaliyyət göstərən qida obyektlərinin və ya qida obyektləri olmadan fəaliyyət göstərən qida subyektlərinin, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalına həyata keçirilən obyektlərin qeydiyyatı üçün tələb olunan məlumatlar təqdim edildiyi halda,müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən,qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğu qiymətləndirilmədən "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq qeydiyyata alınır.

24.3. Qeydiyyatla alınmış qida subyektləri və ya qida obyektləri, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalına həyata keçirilən obyektlər Qida Təhlükəsizliyi Reyestrinə (bundan sonra - Reyestr) daxil edilir və onlara Reyestrin elektron və ya yazılı çıxarış verilir. Reyestr Azərbaycan Respublikasının informasiya ehtiyatıdır. Reyestrə daxil edilən kommersiya və (və ya) vergi sirri təşkil etməyən məlumatlar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) rəsmi internet sahifəsində yerləşdirilir və istifadəçilər üçün açıqdır.

24.4. Qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğu qiymətləndirilmədən qeydiyyata alınan qida obyektlərinin və qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalına həyata keçirilən obyektlərin qida təhlükəsizliyi sahəsində texnikinormativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğu dövlət nəzarəti tədbirləri çərçivəsində qiymətləndirilir.

24.5. Siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən heyvan və bitki mənşəli qida məhsullarının və yem məhsullarının istehsalı, emalı, dövrüyyəsi və utilizasiyası ilə məşğul olan qida obyektləri həmin obyektlərə cavabdeh qida subyektlərinin müraciəti əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən 30 (otuz) iş günü müddətində qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələblərinə uyğunluğu qiymətləndirilməklə "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq təsdiq olunur və ya təsdiqdən imtina edilir.

24.6. Bu Qanunun 24.5-ci maddəsinə uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən təsdiq olunmuş qida obyektləri Reyestrə daxil edilir və onlara Reyestrin elektron və ya yazılı çıxarış verilir. Təsdiq olunan obyekt qida təhlükəsizliyi sahəsində texniki normativ hüquqi aktların tələbləri ilə bağlı həyat və sağlamlıq üçün təhlükə riski yaradan pozuntulara yol verdikdə və bu pozuntuları aradan qaldırmadıqda "Lisensiyalar və icazələr haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq həmin obyektin təsdiqi ləğv olunur.

24.7. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) təsdiq olunmuş xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən qida obyektlərinin dair Reyestrin çıxarışları elektron qaydada gömrük orqanına təqdim edilir.

24.8. Xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən qida obyektlərinin təsdiq olunması üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən qiymətləndirmənin aparılması ilə bağlı xərclər həmin obyektlərə cavabdeh olan qida subyektlərinin və ya səlahiyyətli nümayəndəsinin vəsaiti hesabına ödənilir.

24.9. Təsdiqi nəzərdə tutulan qida obyektlərinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən aparılan qiymətləndirmələrin nəticələrinə əsasən uyğunsuzluqlar aşkar edildikdə, həmin obyektlər aşkar edilmiş uyğunsuzluqların xüsusiyyəti və yaratdığı riskin sə-

viyyəsi nəzərə alınmaqla,qida obyektlərinin təsdiq qaydasında müəyyən edilmiş müddətdə aradan qaldırılması şərtlə təsdiq edilir.

24.10. Aşkar edilmiş uyğunsuzluqlar müəyyən edilmiş müddətdə aradan qaldırılmadıqda həmin obyektlərin təsdiqi ləğv olunur. Bu obyektlərdə uyğunsuzluqların aradan qaldırılması üçün verilmiş müddətdə əlavə nəzarət tədbirləri həyata keçirilə bilər.

24.11. Bu Qanunun 24.1-ci və 24.5-cimaddələrində qeyd edilən obyektlərin (subyektlərin) həmin maddələrə əsasən qeydiyyata alınmadan və ya təsdiq olunmadan qida sahəsində fəaliyyət göstərməsi qadağandır.

24.12. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən qida obyektlərinin bu Qanunun 24.5-ci maddəsinə əsasən təsdiq olunması ilə bağlı Reyestrin çıxarış verilməsinə görə qida subyektlərdən dövlət rüsumunun tutulması və dövlət rüsumundan azadalmalar "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilir.

24.13. Qida obyektlərinin təsdiq olunması məqsədilə aparılan qiymətləndirmələr zamanı götürülən məhsul nümunələrinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) tabeliyində olan akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyalarında tədqiqi (sınağı) aparıldığı halda, həmin tədqiq (sınaq) üçün qida subyektlərindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş xidmət haqqı tutulur.

24.14. Qida subyektlərinin və ya onların obyektlərinin, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalına həyata keçirilən obyektlərin fəaliyyəti dövründə qeydiyyat və təsdiq mərhələsində verilmiş məlumatlarda dəyişiklik olduqda, habelə onların fəaliyyət sahəsi dəyişdikdə və ya öz fəaliyyətini dayandırdıqda, onlar bu haqda müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanı (qurumun) məlumatlandırılmalıdır.

24.15. Qida təhlükəsizliyi sahəsində sahibkarlıq fəaliyyətinə xitam verdikdəvə ya bir ildən artıq bu fəaliyyəti dayandırdıqda qida obyektlərinin və ya qida subyektlərinin, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalına həyata keçirilən obyektlərin qeydiyyatı və ya qida obyektlərinin təsdiqi ləğv olunur.

24.16. Qida obyektlərinin və qida subyektlərinin, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların istehsalı və emalına həyata keçirilən obyektlərin qeydiyyatı,qida obyektlərinin təsdiqi və Reyestrin aparılması qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 25. Məhsulların qeydiyyatı

25.1. Azərbaycan Respublikasının ərazisində istehsal və emal edilməmişdən, dövrüyyəyə buraxılmamışdan əvvəl aşağıdakı məhsulların həyat və sağlamlığa təsirinin qiymətləndirilməsi, təhlükəsizliyinin və minimum keyfiyyətinin, etikətlənmə və qida təhlükəsizliyi sahəsində normativ hüquqi aktlarla müəyyən edilmiş digər tələblərə uyğunluğunun müəyyən edilməsi üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş xüsusiyyətlərindən asılı olaraq bu Qanunun 25.8-ci maddəsinə uyğun olaraq qeydiyyata alınır:

25.1.1. yeni növ qida məhsulları;

25.1.2. genetik modifikasiya olunmuş orqanizmlər və yem məhsulları;

25.1.3. qida əlavələri;

25.1.4. yem əlavələri;

25.1.5. bioloji aktiv qida məhsulları;

25.1.6. təbii mineral sular.

25.2. Bu Qanunun 25.1.1-25.1.6-cimaddələrində göstərilən məhsulların qeydiyyatının qüvvədə olma müddəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

25.3. Qeydiyyatla alınmış məhsullar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən Reyestrə daxil edilir. Reyestr axtarış aparılan bütün şəxslər üçün açıqdır.

25.4. Qeydiyyatı tələb olunan, lakin qeydiyyata alınmamış məhsulların istehsalı, emalı və dövrüyyəsi qadağandır.

25.5. Qeydiyyata alınmış məhsulların qeydiyyatının dayandırılması, bərpə edilməsi, ləğvi və yenidən rəsmiləşdirilməsi qaydaları həmin məhsulların xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

25.6. Məhsulların qeydiyyatının aparılması məqsədilə götürülmüş nümunələrin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) tabeliyində olan akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyalarında tədqiqi (sınağı) aparıldığı halda, həmin tədqiq (sınaq) üçün qida subyektlərindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş xidmət haqqı tutulur.

25.7. Bu Qanunun 25.1.1-25.1.6-cı maddələrində göstərilən məhsulların xarici iqtisadi fəaliyyətin mal nomenklaturasının kodları üzrə siyahısı müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən olunur.

25.8. Bu Qanunun 25.1.1-25.1.6-cı maddələrində nəzərdə tutulmuş məhsulların qeydiyyatının aparılması qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 26. Qida və yem məhsullarının sertifikatlaşdırılması

26.1. Azərbaycan Respublikasının ərazisində xarici ölkələrə ixrac edilən qida və yem məhsullarına idxalçı ölkələr tələb etdiyi hallarda, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən idxalçı ölkələrin tələbləri nəzərə alınmaqla sağlamlıq sertifikatı verilir.

26.2. İdxalçı ölkələr tələb etdiyi hallarda ixrac olunan heyvan mənşəli qida məhsullarına müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilən sağlamlıq sertifikatı həmin məhsulların qida təhlükəsizliyi göstəriciləri ilə yanaşı, heyvan sağlamlığı göstəricilərinə uyğunluğunu da təsdiq edə bilər.

26.3. Sağlamlıq sertifikatının verilməsinə görə "Dövlət rüsumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu ilə müəyyən edilmiş məbləğdə dövlət rüsumu tutulur.

26.4. Sağlamlıq sertifikatının verilməsi məqsədilə götürülmüş nümunələrin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) tabeliyində olan akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyalarında tədqiqi (sınağı) aparıldığı halda, həmin tədqiq (sınaq) üçün qida subyektlərindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş xidmət haqqı tutulur.

26.5. Sağlamlıq sertifikatı kağız və elektron formada verilir. Sağlamlıq sertifikatının qüvvədə olma müddəti məhsulun yararlılıq müddətindən çox olmamaqla bir aydır və bu müddət ərzində qida və yem məhsulu ixrac edilməzsə sertifikat qüvvədən düşmüş sayılır.

26.6. Qida və yem məhsullarına sağlamlıq sertifikatlarının verilməsi qaydası və forması müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 27. Məhsulların izlənilməsi

27.1. Qida subyektləri onları qida və yem məhsulları,qida məhsulları əldə edilən heyvanlar, yaxud qida və yem məhsullarına əlavə edilməsi nəzərdə tutulan maddələrlə təchiz edən və ya onların qida və yem məhsulları ilə təchiz etdiyi subyektləri müəyyən etməyə imkan verən izləmə sistemina və prosedurlarına məlik olmalıdır. Qida subyektləri bu məqsədlə məhsulların izlənilməsi qaydası ilə müəyyən olunan sənədlərin kağız üzərində və (və ya) elektron daşıyıcılarla tərtib olunmasını və saxlanılmasını təmin etməlidir.

27.2. Qida subyektləri müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) tələbi əsasında həmin sənədləri, habelə malik olduğu izləmə sistemi və prosedurları haqqında məlumatları həmin orqana təqdim etməlidirlər.

27.3. Qida subyektləri bazara yerləşdirdikləri və ya yerləşdirilməsi nəzərdə tutulan qida və yem məhsulunun, qida məhsulları əldə edilən heyvanların, yaxud qida və yem məhsullarına əlavə edilməsi nəzərdə tutulan maddələrin asanlıqla izlənilməsinə təmin etmək məqsədilə həmin məhsulların bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş qaydada etikətlənməsini, identifikasiyasını və tələb olunan sənədlərə müəyyən edilmiş məlumatları təqdim etməlidirlər.

27.4. Məhsulların izlənilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

7-ci fəsil

Qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinə dövlət nəzarəti

Maddə 28. Qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinə dövlət nəzarətinə dair ümumi tələblər

28.1. Qida və yem məhsullarının təhlükəsizliyinə dövlət nəzarəti müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum)tərəfindən məhsulun daşdığı riskin səviyyəsi nəzərə alınmaqla, qida zəncirinin bütün mərhələlərində həyata keçirilir.

28.2. Qida və yem məhsullarının, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların təhlükəsizliyi sahəsində yoxlamalar "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən aparılır.

28.3. Qida təhlükəsizliyinə risk əsaslı dövlət nəzarətinin aparılması qaydası "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tələbləri nəzərə alınmaqla müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 29. Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət nəzarəti tədbirləri

29.1. Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət nəzarəti tədbirləri aşağıdakılardan ibarətdir:

29.1.1. qida təhlükəsizliyi sahəsində vəziyyətin öyrənilməsi və riskin qiymətləndirilməsi məqsədilə qida obyektlərində monitoringlərin aparılması;

29.1.2. aşağıdakıların tətbiqi edilməsi:

29.1.2.1. qida obyektləri, maşın və avadanlıqlar, daşınma vasitələri və digər infrastruktur obyektləri;

29.1.2.2. qida və yem məhsulları, qida və yem əlavələri, qida xammalı, yarımfabrikatlar, inqredientlər və qida istehsalında və emalında istifadə olunan digər maddələr;

29.1.2.3. qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlar;

29.1.2.4. qida və yem məhsulunda qalıqların miqdarı;

29.1.2.5. qida və yem məhsullarının etikətlənməsi;

29.1.2.6. qida təhlükəsizliyinin təmin edilməsi ilə bağlı HACCP-a əsaslanan daxili nəzarət sistemlərinin tətbiqi vəziyyəti;

29.1.3. qida təhlükəsizliyi ilə əlaqəli yazılı materialların və sənədlərin araşdırılması;

29.1.4. qida məhsulları ilə təmasda olan işçilərin tibbi müayinəsi, sağlamlıq və gigiyenik vəziyyətinin yoxlanılması;

29.1.5. qida və yem məhsulundan nümunələrin götürülməsi və tədqiqi (sınağı).

29.2. Qida təhlükəsizliyi sahəsində dövlət nəzarəti aparılarkən qida subyekti ilə bağlı aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

29.2.1. qida və yem məhsulları ilə bağlı müəyyən edilmiş risklər;

29.2.2. qida subyektlərinə dair qeydiyyat, təsdiq, sertifikatlaşma və əvvəlki nəzarət tədbirləri çərçivəsində toplanmış məlumatlar və aparılmış sınaqların nəticələri;

29.2.3. qida subyektlərinin cavabdeh olduqları qida obyektlərində qida təhlükəsizliyi tələblərinin yerinə yetirilməsinə dair aparılacaq daxili nəzarət (audit) tədbirlərinin nəticələrinə dair qeydlər.

29.3. Dövlət nəzarəti tədbirləri nəticəsində pozuntular aşkarlandıqda, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) "Sahibkarlıq sahəsində aparılan yoxlamaların tənzimlənməsi və sahibkarların maraqlarının müdafiəsi haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulmuş məhdudlaşdırıcı tədbirləri tətbiq edir.

Maddə 30. Qida və yem məhsullarının geri çağırılması, yığışdırılması, utilizasiyası və məhv edilməsi

30.1. Bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan və (və ya) təhlükəli qida və yem məhsulları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun)dövlət nəzarəti tədbirləri çərçivəsində qəbul etdiyi qərar və ya qida subyektlərinin öz təşəbbüsü əsasında həmin subyektlər tərəfindən istehlakçılardan, bazardan və digər satış obyektlərindən geri çağırılmalı və müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) bu haqda dərhal məlumatlandırılmalıdır.

30.2. Bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan və (və ya) təhlükəli qida və yem məhsullarının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) qəbul etdiyi qərar əsasında geri çağırılması nəzərdə tutulduqda və bu qərar qida subyektləri tərəfindən verilmiş müddətdə icra edilmədikdə,müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) həmin məhsulların istehlakçılardan, bazardan və digər satış obyektlərindən yığışdırılması ilə bağlı qərar qəbul edir və həyata keçirir. Bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan qida və yem məhsullarının müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) tələbi əsasında geri çağırılmasına və ya yığışdırılmasına yalnız həmin məhsulların təhlükə riski sübut olunduqda yol verilir.

30.3. İstehlakçılardan, bazardan və digər satış obyektlərindən geri çağırılmış və ya yığışdırılmış qida və yem məhsulu müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həmin məhsul haqqında qərar veriləndəkdə digər qida və yem məhsullarına təhlükə yaratmayan və istehlakçılardan həmin məhsullarla təmasına imkan verməyən yerlərdə saxlanmalıdır.

30.4. Bu Qanunun 30.1-ci və 30.2-ci maddələrinə uyğun olaraq geri çağırılmış və ya yığışdırılmış qida və yem məhsulları aparılmış tədqiqin (sınağın) nəticələrinə əsasən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəsiz hesab edildikdə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) qərarı əsasında qida təhlükəsizliyi sahəsində qanunvericiliyin tələblərinə uyğunlaşdırılmaqla birbaşa təyinatı üzrə təkrar dövriyyəyə buraxılır.

30.5. Bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan və aparılmış tədqiqin(sınağın) nəticəsinə əsasən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən həyat və sağlamlıq üçün təhlükəli hesab edilən qida və yem məhsulları bu Qanunun 30.9-cu maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş qaydadautilizasiya və ya məhv edilməlidir.

30.6. Bu Qanunun 30.5-ci maddəsinə əsasən qida və yem məhsullarının utilizasiyası və ya məhv edilməsi barədə qərar müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilir.

30.7. Bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan və təhlükəli məhsulların tədqiqi (sınağı), saxlanması, daşınması, utilizasiyası və ya məhv edilməsi ilə bağlı xərclər həmin məhsula cavabdeh olan qida subyektlərinin vəsaiti hesabına ödənilir.

30.8. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən verilmiş qərar əsasən utilizasiya və ya məhv edilən qida və yem məhsullarının həyat və sağlamlığa təhlükə yaratmaması üçün həmin məhsulların utilizasiya və ya məhv edilməsi prosesinə bu Qanunun 30.9-cu maddəsinə uyğun olaraq müəyyən edilmiş qaydada nəzarət edilir.

30.9. Bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş tələblərə uyğun olmayan və (və ya) təhlükəli qida

və yem məhsullarının geri çağırılması, yığışdırılması, utilizasiyası və məhv edilməsi qaydası müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilir.

Maddə 31. İdxal olunan qida və yem məhsullarına, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlara dövlət nəzarəti

31.1. Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə idxal olunmuş qida və yem məhsullarının, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların təhlükəsizliyinin təmin olunması məqsədilə müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən risklərin qiymətləndirilməsi nəticələri əsasında Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə qida və yem məhsullarının, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların idxalı qaydasına uyğun olaraq dövlət nəzarəti tədbirləri həyata keçirilir.

31.2. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə idxal olunmuş qida və yem məhsullarına, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlara nəzarət tədbirləri aşağıdakılardan ibarətdir:

31.2.1. qida və yem məhsulunun, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların Azərbaycan Respublikasının ərazisində dövriyyəsinə icazə verilməsi üçün əsas olan və idxal olunmuş məhsul partiyasının müəyyən edən qida və yem məhsullarının, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların idxalı qaydası ilə müəyyən olunan sənədlərin, sertifikatların və digər hüquq müəyyənədiçi sənədlərin mövcudluğunun və düzgünlüyünün yoxlanılması (bundan sonra - sənəd nəzarəti);

31.2.2. idxal olunmuş qida və yem məhsulu, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulat partiyasının tərkibinin, etikətinin, daşındığı nəqliyyat vasitəsinin həmin məhsula verilən sertifikatda, sınaq aktında və digər sənədlərdə göstərilən məlumatlarla eyniliyinin və uyğunluğunun yoxlanılması (bundan sonra - eynilik nəzarəti);

31.2.3. idxal olunmuş qida və yem məhsulu, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatların nümunəsinin sınağı, onu daşıyan nəqliyyat vasitəsinin, saxlanma temperaturunun və bu Qanuna uyğun olaraq müəyyən edilmiş digər göstəricilərin yoxlanılması (bundan sonra - fiziki nəzarət).

31.3. Sənəd nəzarəti Azərbaycan Respublikasının ərazisinə idxal olunmuş bütün qida və yem məhsullarına, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlara, eynilik nəzarəti və fiziki nəzarət isə məhsulun risk səviyyəsinə asılı olaraq, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilən qaydada digər məhsullara şamil edilir.

31.4. Fiziki nəzarət çərçivəsində müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən götürülən məhsul nümunələrinin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) tabeliyində olan akkreditasiya edilmiş sınaq laboratoriyalarında tədqiqi (sınağı) aparıldığı halda, həmin tədqiq (sınaq) üçün qida subyektlərindən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən müəyyən edilmiş xidmət haqqı tutulur.

31.5. Gömrük orqanı tərəfindən idxal olunmuş qida və yem məhsullarına, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlara "Yaşıl dəhliz" və digər buraxılış sistemlərinin tətbiqi etmək məqsədilə məhsulların idxalatçıların risk qruplaşdırılması aparılarkən müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurumun) həmin idxalatçılara dair təqdim etdiyi risk informasiyası da nəzərə alınır.

31.6. Sənəd nəzarəti, eynilik nəzarəti və fiziki nəzarət müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) tərəfindən gömrük rəsmiləşdirilməsinin aparıldığı gömrük sahəsində yerləşən qida təhlükəsizliyi nəzarəti montaqələrində və ya idxalatçıların məhsullarının saxlanma yerlərində həyata keçirilir.

31.7. Azərbaycan Respublikasının gömrük ərazisinə idxal olunmuş qida və yem məhsulu, habelə qida məhsulları ilə təmasda olan material və məmulatlar qida təhlükəsizliyi sahəsində tələblərə cavab verdikdə, müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqan (qurum) idxal sağlamlıq aktu tərtib edir və məhsul üzərində sərəncam vermək üçün idxalatçıya təq



"Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 16-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
"Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 7, maddə 586; 2007, № 1, maddə 1, № 8, maddə 756, № 11, maddələr 1078, 1081; 2008, № 3, maddə 155, № 6, maddə 481, № 8, maddələr 694, 710; 2009, № 6, maddə 399, № 11, maddə 878; 2010, № 3,

maddə 171, № 4, maddə 273, № 11, maddə 944; 2011, № 2, maddələr 71, 72; 2012, № 11, maddə 1040; 2015, № 10, maddə 1089; 2016, № 6, maddə 984; 2017, № 5, maddə 729, № 7, maddə 1252; 2018, № 3, maddə 398, № 12 (I kitab), maddə 2473; 2019, № 5, maddə 797, № 12, maddə 1885; 2020, № 7, maddə 830; 2021, № 8, maddə 902) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
1. 39.1-ci maddənin birinci cümləsinə "ailə üzvlərinin" sözlərindən sonra "habelə penitensiar müəssisələrdə güzəştli

şərtlərlə yaşa görə əmək pensiyası almaq hüququ verən istehsalatların, peşələrin, vəzifələrin və göstəricilərin müvafiq icra hakimiyyəti orqanının müəyyən etdiyi orqanın (qurumun) təsdiq etdiyi siyahısında nəzərdə tutulan işlərdə işləyən mülki işçilərin" sözləri əlavə edilsin.
2. 39.4-cü maddə ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 13 may 2022-ci il

"Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 13 may tarixli 533-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 25 iyul tarixli 430 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 19-cu və 32-ci bəndlərini rəhbər tutaraq, "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 13 may tarixli 533-VIQD nömrəli Qanununun qüvvəyə minməsi ilə əlaqədar həmin Qanunun tətbiqini təmin etmək məqsədilə **qərara alıram**:
1. Müəyyən edilsin ki:
1.1. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 39.1-ci maddəsinin birinci cümləsində nəzərdə tutulmuş müvafiq icra hakimiyyəti orqanının səlahiyyətlərini Azərbaycan Respublikasının Prezidenti həyata keçirir;
1.2. həmin Qanunun 39.1-ci maddəsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur.

2. "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 25 iyul tarixli 430 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 7, maddə 594; 2007, № 11, maddə 1117, № 12, maddə 1223; 2008, № 8, maddə 724; 2009, № 6, maddə 419, № 11, maddə 888; 2014, № 5, maddə 470; 2016, № 9, maddə 1464; 2017, № 7, maddə 1325; 2019, № 2, maddə 231) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
2.1. 2.1-ci bəndə "38.1.3-cü maddənin ikinci cümləsində" sözlərindən sonra "və 39.1-ci maddəsinin birinci cümləsində" sözləri əlavə edilsin;

2.2. 2.3-cü bənddən "39.4-cü maddədə" sözləri çıxarılсын;
2.3. aşağıdakı məzmununda 2.3-1-ci bənd əlavə edilsin:
"2.3-1. həmin Qanunun 39.1-ci maddəsinin birinci cümləsində "orqan (qurum)" dedikdə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti nəzərdə tutulur";
3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti "Ədliyyə orqanlarında qulluq keçmə haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 13 may tarixli 533-VIQD nömrəli Qanunundan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 28 iyun 2022-ci il

"Onkoloji yardım haqqında" və "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 16-cı bəndini rəhbər tutaraq **qərara alır**:
Maddə 1. "Onkoloji yardım haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 8, maddə 656; 2008, № 7, maddə 602; 2020, № 7, maddə 830, № 12 (I kitab), maddə 1425; 2021, № 8, maddə 895) 9.2-ci maddəsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"9.2. Əhliyyə, o cümlədən sağlamlıq imkanlarının məhdudluğu müəyyən edilmiş onkoloji xəstələrin "Sosial müavinətlər haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq sosial müavinət və (və ya) "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq əmək pensiyası almaq hüququ vardır".

Maddə 2. "Dağınıq skleroz xəstəliyinə tutulmuş şəxslərə dövlət qayğısı haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 4, maddə 272; 2019, № 11, maddə 1685; 2020, № 7, maddə 831; 2021, № 6 (I kitab), maddə 548, № 8, maddə 897) 9.3-cü maddəsindən "və əmək pensiyası almaq hüququ olmayan" sözləri çıxarılсын və həmin maddəyə "müavinət" sözlərindən sonra "və (və ya) "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq əmək pensiyası" sözləri əlavə edilsin.

2.1. 2.1-ci bəndə "38.1.3-cü maddənin ikinci cümləsində" sözlərindən sonra "və 39.1-ci maddəsinin birinci cümləsində" sözləri əlavə edilsin;

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 13 may 2022-ci il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 7 fevral tarixli 194 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət qulluqçularının əmək pensiyasının yenidən hesablanması Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 13 may tarixli 530-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alıram**:
Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2005-ci il 7 fevral tarixli 194 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 2, maddə 70; 2007, № 11, maddə 1117; 2018, № 2, maddə 187; 2020, № 8, maddə 1038; 2021, № 8, maddə 911) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət qulluqçularının əmək pensiyası-

nın yenidən hesablanması Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:
1. aşağıdakı məzmununda 2-1-ci hissə əlavə edilsin:
"2-1. Dövlət məvəcibindəki sonrakı artımlar dövlət qulluqçusunun müvafiq vəzifədə işlədiyi vaxt dövlət məvəcibinə daxil olan ödənişlərdəki artımlara şamil olunur".
2. 7-ci hissənin ikinci cümləsi aşağıdakı redaksiyada verilsin:
"Ailə üzvlərindən biri ("Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.1.13-cü maddəsinə uyğun olaraq ailə başçısının qulluq stajına görə əlavə təyin olunmuş ər (arvadı) və övlad-

ları istisna olmaqla) öz seçimi ilə digər növ əmək pensiyası və ya "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 14.4-cü maddəsinə əsasən sosial müavinət (ailə başçısını itirməyə görə sosial müavinət istisna olmaqla) aldıqda, ailə başçısını itirməyə görə ona düşən əmək pensiyasının məbləği digər ailə üzvləri arasında bölüşdürülməklə, onların əmək pensiyasının məbləği yenidən hesablanır".

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 28 iyun 2022-ci il

"Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə Qırğız Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf Nazirliyi arasında rabitə və informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlığın inkişafı haqqında Memorandum"un təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 17-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:
1. 2022-ci il aprelin 20-də Bakı şəhərində imzalanmış "Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi ilə Qırğız Respublikasının Rəqəmsal İnkişaf Nazirliyi arasında rabitə və informasiya-kommunikasiya texnologiyaları sahəsində əməkdaşlığın inkişafı haqqında Memorandum"un təsdiq edilsin.
2. Bu Fərmanın 1-ci hissəsində göstərilən Memorandum qüvvəyə mindikdən sonra Azərbaycan Respublikasının Rəqəmsal

İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi onun müddəalarının həyata keçirilməsini təmin etsin.
3. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyi Memorandumun qüvvəyə minməsi üçün zəruri olan dövlətdaxili prosedurların yerinə yetirildiyi barədə Qırğız Respublikası Hökumətinə bildiriş göndərsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 23 iyun 2022-ci il

İƏT-in sessiya iştirakçılarının işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfəri başlayıb

İyunun 29-da İƏT-in Turizm Nazirlərinin XI Konfransı çərçivəsində Azərbaycanda olan İslam Əməkdaşlığı Təşkilatının Baş katibi Hissein Brahim Taha və üzv dövlətlərin nümayəndələrinin işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfəri başlayıb.



Dövlət Turizm Agentliyindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, İƏT nümayəndələri müasir standartlara cavab verən, turizm məhsuliyətli Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında olublar.

Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev tərəfindən onlara məlumat verilib ki, qısa müddətdə inşa edilən beynəlxalq hava limanı Füzulinin, eləcə də regional turizmin və bölgənin sosial-iqtisadi inkişafında xüsusi rol oynayacaq.

Özbəkistan, Pakistan, İran, Qambiya, Niger, Malayziya, Sudan, Uqanda, Qabonun turizm nazirləri, nazir müavinləri, Ərəb Turizm Təşkilatının prezidenti və səfirlərdən ibarət olan nümayəndə heyəti işğal nəticəsində dağıdılmış mədəniyyət abidələri, məscidlər və digər mədəni irs obyektlərinə baxış keçirəcəklər.

Onlar həmçinin Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərinə səfər edərək qədim tikililər və buradakı İslam irsi abidələrini ziyarət edəcəklər, şəhərin turizm potensialı ilə yaxından tanış olacaqlar.

Xatırladaq ki, iyunun 28-də Dövlət Turizm Agentliyinin təşkilatçılığı ilə Bakıda keçirilən İslam Əməkdaşlığı Təşkilatının Turizm Nazirlərinin XI Konfransında Turizmin İnkişafı üzrə Qətnamə və Bakı Bəyannaməsi qəbul edilib.

"Turizmin İnkişafı üzrə Qətnamə" sənədində azad olunmuş torpaqlarda təbii resursların qeyri-qanuni istismarı, ekosistem

və şəhər infrastrukturunun, xüsusilə mədəni və tarixi irsin mühafizəsi, eləcə də Ermənistan ərazisində İslam mədəni və tarixi abidələrinin dağıdılması pislənilib.

Həmçinin qətnamədə Azərbaycanın işğaldan azad olunan torpaqlarında infrastrukturunun inkişafı layihələrinin icrasına üzv dövlətlərin özəl sektorunun cəlb edilməsi imkanları haqqında qərar qəbul edilib.

İƏT-ə üzv ölkələrin nümayəndələri Şuşaya səfər ediblər



İyunun 29-da İslam Əməkdaşlığı Təşkilatına üzv olan ölkələrin nümayəndələri işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfər çərçivəsində Şuşa şəhəri və Daşaltı kəndini ziyarət ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, İslam Əməkdaşlığı Təşkilatının Baş katibi Hissein Brahim Taha, Özbəkistan, Pakistan, İran, Qambiya, Niger, Malayziya, Sudan, Uqanda, Qabonun turizm nazirləri, nazir müavinləri, Ərəb Turizm Təşkilatının prezidenti və səfirlərdən ibarət olan nümayəndə heyəti Şuşa şəhərində işğal müddətində erməni vandalizminin qurbanı olmuş Aşağı Gövhər ağa və Yuxarı Gövhər ağa məscidlərində aparılan bərpa və təmir işləri ilə tanış olublar.

Həmçinin qonaqlar Daşaltı kəndinin turizm imkanları, buradakı turizm və rekreasiya zonasının yaradılması üçün mövcud potensial haqqında məlumatlandırılıblar.

Dövlət Turizm Agentliyinin sədri Fuad Nağıyev bu ərazilərin turizm potensialının istifadəsi üçün agentlik tərəfindən Şuşa şəhərinin turizm inkişaf strategiyasının və Daşaltı turizm inkişaf konsepsiyasının hazırlandığını diqqətə çatdırıb.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri Məftun Abbasov tərəfindən Şuşanın tarixi, Vətən müharibəsindən sonra aparılan yenidənqurma və bərpa işləri haqqında nümayəndələrə buradakı İslam irsinə məxsus tarixi və mədəni abidələr haqqında ətraflı informasiya verilib.

Qeyd edək ki, İƏT-in Turizm Nazirlərinin Bakıda keçirilən XI Konfransı çərçivəsində üzv ölkələrin turizm nazirləri, nazir müavinləri, səfir və turizm üzrə səlahiyyətli şəxsləri bu gün Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında olublar.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri Məftun Abbasov tərəfindən Şuşanın tarixi, Vətən müharibəsindən sonra aparılan yenidənqurma və bərpa işləri haqqında nümayəndələrə buradakı İslam irsinə məxsus tarixi və mədəni abidələr haqqında ətraflı informasiya verilib.

Qeyd edək ki, İƏT-in Turizm Nazirlərinin Bakıda keçirilən XI Konfransı çərçivəsində üzv ölkələrin turizm nazirləri, nazir müavinləri, səfir və turizm üzrə səlahiyyətli şəxsləri bu gün Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında olublar.

Şuşa Şəhəri Dövlət Qoruğu İdarəsinin İdarə Heyətinin sədri Məftun Abbasov tərəfindən Şuşanın tarixi, Vətən müharibəsindən sonra aparılan yenidənqurma və bərpa işləri haqqında nümayəndələrə buradakı İslam irsinə məxsus tarixi və mədəni abidələr haqqında ətraflı informasiya verilib.

Qeyd edək ki, İƏT-in Turizm Nazirlərinin Bakıda keçirilən XI Konfransı çərçivəsində üzv ölkələrin turizm nazirləri, nazir müavinləri, səfir və turizm üzrə səlahiyyətli şəxsləri bu gün Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında olublar.

"Anadolu" Agentliyi Naxçıvanın məşhur Batabat yaylağından reportaj hazırlayıb

Qardaş Türkiyənin "Anadolu" Agentliyi "Naxçıvanın Batabat təbiət gölü"nü "təbiət turizm mərkəzi"na çevirməsi istiqamətində işlər davam etdirilir" sərəlvöhəli reportaj yayıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Furkan Gəncoğlunun müəllifi olduğu reportajda turistlərin Naxçıvan Muxtar Respublikasının Şahbuz rayonunun ərazisində yerləşən Batabat gölüne böyük maraq göstərdikləri vurğulanır. Qeyd olunur ki, 2500 metr yüksəklikdə yerləşən göldəki "Üzən ada" görünürü heyran edir.

Azərbaycan Respublikası Dövlət Turizm Agentliyinin Qoruqları İdarəetmə Mərkəzinin İdarə Heyəti sədrinin müşaviri Elşən Mustafayev "Anadolu" Agentliyinə bildirib ki, Batabat gölü və ətrafı Naxçıvanın ən çox ziyarət edilən bölgələrindəndir. Ona görə də buranın turizm mərkəzinə çevrilməsi istiqamətində muxtar respublikada işlər uğurla aparılır. Ət-

rafda sıx meşənin də olduğunu bildiren Elşən Mustafayev qeyd edib ki, Batabat gölü və ətrafı endemik bitki növləri baxımından çox zəngin bölgədir. Əsrlərdir ki, arıçılar burada yüksəkkeyfiyyətli bal əldə edirlər. Bu bölgədə yaşayan insanlar uzun ömür sürürlər. Çünki havası, suyu təmizdir və onlar təbii qidalara qəbul edərək sağlamlıq yaşayırlar.

Naxçıvan Muxtar Respublikasının rəhbəri Rəşad Mustafayev qeyd edib ki, Batabat gölü və onun ətrafı təbiətsevərlər üçün əvəzsiz bir məkandır. Naxçıvanda bir çox iqlim qurşaqlarının olduğunu vurğulayan Rəşad Mustafayev deyib ki, Batabatdakı iqlim Qara dəniz iqlimi ilə bənzərlik təşkil edir. Bura yaşıllıqlarla əhatə olunub. Rayonun Ağbulaq kəndinin ərazisində isə istirahət

və xizək mərkəzləri fəaliyyət göstərir. Yəni bölgədə bütün fəsillərdə turistlər üçün istirahət imkanı var.

AZƏRTAC-ın Naxçıvan bürosunun rəhbəri qeyd edib ki, füsunkar təbiəti, zəngin bitki örtüyü, təmiz havası Batabatın turizm cazibədarlığını daha da artırır. Burada rahat istirahət etmək, təbiətin gözəlliklərindən zövq almaq hər kəsin arzusudur. Alpinizmlə məşğul olan idmançılar üçün geniş imkanlar var. Türkiyədəki qardaşlarımız gəlib buranı görməli və bu yurdun gözəlliklərini öz gözləri ilə görməlidirlər.

Rauf Əliyev deyib: "Naxçıvan tarixi türk torpağıdır. Turan ellərinə atdır Naxçıvan. Qazi Mustafa Kamal Atatürkün dediyi kimi, "Naxçıvan türkün qapısıdır". Zəngəzur dəhlizi açıldıqdan sonra Naxçıvan Orta Asiya ilə Türkiyəni quru və dəniz yolu ilə birləşdirəcək. Xalqlarımızın nümayəndələri daha tez-tez görüşəcək, səfər edəcəklər".



Dağlarda zəfər quruculuğu

Prezident İlham Əliyevin Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfəri göstərdi ki, sərt və mürəkkəb coğrafi şəraitdə belə bərpa işlərini dinamik aparmaq mümkündür

İkinci Qarabağ müharibəsi haqqın və ədalətin bərpası ilə yanaşı, həm də Azərbaycan dövlətinin güdrətini nümayiş etdirdi. 30 ilə yaxın işğal altında qalan torpaqlarımızı respublikamız öz hərbi gücü ilə azad etdi. Prezident İlham Əliyevin uzaqgörən və müdrik siyasəti qərb siyasi dairələrinin, dünya erməniliyinin himayə etdiyi Ermənistanın işğal siyasətini cəmi 44 günə darmadağın etdi.

Azad olunmuş ərazilərin bərpası daha da sürətlənəcək

Savaşdan sonra da bütün dünya Azərbaycanın gücünə şahidlik etməkdədir. Belə ki, Ermənistanın üçtərəfli bəyannamələrlə üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yerinə yetirməsi üçün Bakının yürütdüyü qətiyyətli siyasətlə yanaşı, beynəlxalq aləm Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə həyata keçirilən bərpa və yenidənqurma işlərinin fonunda Azərbaycanın təbii imkanları hesabına necə özəmətlili və nəhəng layihələri həyata keçirdiyini görür. Bir neçə gün əvvəl Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Göygöl, Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfəri bir daha respublikamızın güdrətini təcəssümü oldu.

Öncə onu qeyd edək ki, işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası milli prioritet kimi xüsusi diqqətdədir. Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunmuş rayonlarımızda mütəmadi səfərləri də göstərir ki, dövlət başçısı bu məsələni xüsusi nəzarətdə saxlayır. İlham Əliyevin işğaldan azad olunmuş bölgələrə hər səfəri yeni layihələrin təməlinin qoyulması, şəhərlərin baş planlarının təsdiq edilməsi ilə əlamətdar olur. Artıq qısa zaman ərzində bir sıra iri layihələrin icrası başa çatdırılıb. Zəfər yolunun salınması, Füzuli Beynəlxalq Hava Limanının inşası azad olunmuş ərazilərin bərpası istiqamətində güclü siyasi iradənin olduğunu nümayiş etdirir. Həm də belə layihələrin dövlətimizin yerli maliyyə imkanlarından xəbər verir.

Azad olunmuş ərazilərdə icrası başa çatdırılan meqalayihələrdən biri də Zəngilan rayonunun Ağalı kəndindəki "ağlı kənd" layihəsinin birinci mərhələsidir. Kəndin bərpası bir daha göstərir ki, azad olunmuş ərazilərin bütün sakinləri tezliklə doğma yurdlarına qayıdacaqlar. Ən əsası, Azərbaycan dövləti onlar üçün ən yüksək standartlara cavab verən yaşayış şəraiti yaradır.

Bir məsələni də qeyd edək ki, qarşıdakı dövrdə azad olunmuş ərazilərin bərpası daha da sürətlənəcək, bu istiqamətdə həyata keçirilən layihələrin əhatə dairəsi genişləndirəcək. Bunu deməyə 2022-ci ilin dövlət büdcəsinə edilən dəyişikliklər də əsas verir. Artıq bununla bağlı qanun layihəsi Milli Məclisə

lisdə qəbul olunub. Qanun layihəsinə əsasən, artan büdcə gəlirlərinin böyük qismi işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasına yönəldiləcək.

Kəlbəcər və Laçındakı quruculuq işləri kompleks şəkildə həyata keçirilir

İşğaldan azad olunmuş digər rayonlarla müqayisədə Kəlbəcər və Laçın daha mürəkkəb coğrafi və təbii relyefi olan dağlıq əraziləri əhatə edir. Lakin bu çətinliklərə baxmayaraq, Azərbaycan dövləti həmin rayonları kompleks şəkildə yenidən qurur. Düzdür, hazırda prioritet istiqamət yeni yolların salınması, kommunikasiyaların yaradılması olsa da, digər istiqamətlərdə də bərpa və yenidənqurma işləri həyata keçirilir.

Xüsusi vurğulamaq lazımdır ki, Kəlbəcər və Laçında yeni yolların salınması digər rayonlarla müqayisədə olduqca çətin və mürəkkəb coğrafi şəraitdə həyata keçirilir. Məsələn, Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu yolu sərt dağlıq və qayalıq ərazilərdən keçir, amma işlər qrafikə uyğun davam edir. Yolun Murovdağ silsiləsində, dağların zirvəsində dünyada ən uzun olan avtomobil tunelindən olan Murovdağ tunelinin inşası isə dövlətimizin apardığı yenidənqurma işlərinin özəmətlili nümayiş etdirir. Murovdağ tunelindən əlavə, yolda daha üç tunelin inşası nəzərdə tutulur. Tikintisi 2025-ci ilədək yekunlaşdırılmalı nəzərdə tutulan Toğanalı-Kəlbəcər-İstisu avtomobil yolu rayonun bir çox yaşayış məntəqələri ilə yanaşı, Kəlbəcər şəhərinə və məşhur İstisu ərazisinə qədər rahat gediş-gəlişi təmin edəcək.

Xatırladaq ki, Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunanlardan sonra Kəlbəcərə etdiyi ilk səfər zamanı, ötən il avqustun 16-da "Kəlbəcər" yarımstansiyasının açılışı olmuşdu. Dövlət başçısının budəfəki səfəri zamanı isə yeni tikilmiş 4,4 MVt gücündə "Kəlbəcər-1" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasının açılışı oldu. Bu layihələrin başa çatdırılması göstərir ki, mürəkkəb coğrafi şəraitinə baxmayaraq, Kəlbəcərin bərpası işləri sürətlə aparılır.

Prezident İlham Əliyev bu səfəri zamanı Laçın rayonunda "Qorçu" elektrik yarımstansiyasında görülən işlərlə, "Hökəriçay" su anbarı layihəsi ilə, Laçın Beynəlxalq Hava Limanında və



Kəlbəcər-Laçın avtomobil yolunda, Kəlbəcərdəki "Cıraq-1" Kiçik Su-Elektrik Stansiyasında tikinti işlərinin gedişi ilə tanış oldu. O cümlədən dövlət başçısı Kəlbəcər şəhərinin baş planı ilə tanış oldu, işğal və Zəfər muzeyləri kompleksinin, Kəlbəcər Rəqəmsal İdarəetmə Mərkəzinin və "İstisu" mineral su zavodunun təməlini qoydu. Bütün bunlar Laçın və Kəlbəcərdə aparılan bərpa və yenidənqurma işlərinin məhdud sfera ilə yekunlaşmayaraq kompleks məzmun daşdığını göstərir.

"İstisu" sanatoriyasının təməlini qoyduqdan sonra çıxış edən dövlət başçısı Kəlbəcər və Laçın rayonlarında görülən işlərlə bağlı deyib: "Eyni zamanda bu fürsətdən istifadə edərək son bir il ərzində burada görülmüş işlərlə də tanış oldum. Görürdüm, baxırdım, mənim göstərişlərim necə yerinə yetirilir, ümumiyyətlə, Kəlbəcər və Laçın rayonlarının inkişafı ilə bağlı hansı əlavə addımlar atılmalıdır. Çünki bu rayonların bərpası azad edilmiş digər rayonlara nisbətən daha çətinidir. Ona görə ki, biz hələ də Murov aşırımından keçib gəlməliyik. Qış aylarında gediş-gəliş çətinidir. Hava limanı hələ hazır deyil ki, yükləri hava yolu ilə göndə-

rək. Ona görə bu bölgələrin, bu iki rayonun inkişafı ilə bağlı işlər gedir. Ancaq, əlbəttə, bu təbii şərait imkan vermir ki, bu işlər daha geniş vüsət alsın. Amma buna baxmayaraq, bütün infrastruktur layihələri uğurla icra edilir. Keçən il 4 su-elektrik stansiyası istifadəyə verilib. Bu il isə 5 su-elektrik stansiyasının istifadəyə verilməsi təmin ediləcək".

Azərbaycanın Vətən müharibəsindəki parlaq zəfəri torpaqlarımızın işğaldan azad olunması ilə nəticələndi. İndi bütün azad olunmuş ərazilər Prezident İlham Əliyevin iradəsi və qətiyyəti, dövlətimizin maliyyə imkanları hesabına yenidən qurulur. Bu torpaqları azad edən Müzəffər Ali Baş Komandan həm də onlara yeni nəfəs verir. Artıq düşmənin vurduğu yaralar sağalmağa başlayıb. Azad olunmuş ən ucqar ərazilər belə indi tikinti meydanına xatırladı. Vacib məqamlardan biri də odur ki, azad olunmuş ərazilərimiz yüksək səviyyədə bərpa olunur, yenidən qurulan bütün şəhər və kəndlərimizdə ən müasir həyat standartları yaradılır.

Rəşad CƏFƏRLİ,
"Azərbaycan"

Şərqi Zəngəzurdə həyat artıq canlanır

Kəlbəcər və Laçında müasir infrastruktur layihələrinin icrası Böyük qayıdışla yanaşı, mühüm iqtisadi perspektiv vəd edir

İşğaldan azad edilən ərazilərimizdə aparılan böyük tikinti-quruculuq işləri sürətlə davam edir. Bütün layihələrə şəxsən nəzarət edən Prezident İlham Əliyev demək olar ki, hər ay Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarına səfər edir, hər dəfə də müxtəlif təyinatlı obyektlərin açılışı və təməlləşməsi ilə düşməne gözdəyi verir. Eyni zamanda Azərbaycanın iqtisadi qüdrətini dünyaya nümayiş etdirir. Çünki Azərbaycan həyata keçirdiyi bütün layihələri yalnız öz gücünə reallaşdırır.

İyunun 26-da, Silahlı Qüvvələr Günü Prezidentin Göygöl, Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfəri zamanı açılış və təməlləşmə mərasimlərində iştirakı, çıxışında müjdəli xəbərləri və məğlub Ermənistanın rəhbərliyinə, revanşist qüvvələrə gəndərirdi xəbərdarlıq mesajları da bunun əyani təzahürü oldu.

Prezidentin işğaldan azad olunmuş ərazilərə səfərləri böyük marağ doğurur

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Aydın Mirzəzadə qeyd edir ki, Prezidentin işğaldan azad olunmuş ərazilərə vaxtaşırı səfəri böyük marağ doğurur. Onun sözlərinə görə, bu, bir tərəfdən dövlət başçısının həmin ərazilərdə keçmiş məcburi köçkünlərin tezliklə məskunlaşma üçün gördüyü işləri, Azərbaycanın gələcəyi ilə bağlı böyük planlarını həyata keçirmə marağını, eyni zamanda məsələnin prioritet olduğunu göstərir.

Bu bölgədə ilk növbədə konseptual məsələlər həll olunur. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin böyük hissəsi Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən minalanılıb. Aydın Mirzəzadə qeyd edir ki, bir tərəfdən həmin torpaqlar minalardan təmizlənir, digər tərəfdən tamamilə dağıdılmış infrastruktur bərpa edilir və ya yenidən qurulur. Kəlbəcərə Göygöl rayonu tərəfindən tunelin çəkilməsi ilin bütün dövrlərində Kəlbəcərə əlaqə saxlamağa imkan verəcək. Həmin regionların inkişafına dəstək üçün hava limanlarının açılması da çox önəmli dir. Yollar, elektrik, su xətləri çəkilir, internet şəbəkəsi qurulur, rayonların mərkəzlərinin baş planları təsdiqlənir. Artıq işlərin icrasına başlanılıb.

Deputat vurğulayır ki, bu ərazilərdə iş yerlərinin açılması üçün ciddi tədbirlər görülür: "Bunu Ağdam, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilanda görürük. Eyni zamanda Kəlbəcərdə "İstisu" sanatoriyasının əsasının qoyulması onu göstərir ki, qısa zamanda sonra keçmiş məcburi köçkünlər dədə-baba torpaqlarına qayıdacaq, həm işlə təmin ediləcək, həm də Azərbaycanın məşhur istirahət mərkəzləri yeni formada dünya miqyasına çıxacaq".

Aydın Mirzəzadə bildirir ki, Azərbaycanın maraqlarının qorunması, ərazi bütövlüyünün Ermənistan tərəfindən tanınması üçün ciddi səylərin göstərilməsi, silahlı qüvvələrimizin modernləşməsi və gücün tələbləri səviyyəsində saxlanılması daim dövlət başçısının diqqətindədir.

Dövlət başçısının Kəlbəcərə səfəri həm də Ermənistanla mesaj idi

Milli Məclisin Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü Elşad Mirbəşir oğlu qəzetimizə açıqlamasında deyib ki, ölkə prezidentinin işğaldan azad edilmiş ərazilərimizə səfərləri önəmli haldır.

Deputatın sözlərinə görə, səfərlərin başlıca əhəmiyyəti yerlərdə görülən işlərlə ali rəhbərliyin birbaşa nəzarətini həyata keçirməsi, bunun da işlərin görülmə vaxtına və keyfiyyətinə öz müsbət təsirini göstərməsidir. 26 iyun tarixində Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin Kəlbəcər və Laçına səfəri öncə rəmzi məna daşıyırdı. Azərbaycan Pre-

zidentinin Silahlı Qüvvələr Günü ərazi baxımından mürəkkəb relyefə malik olan Kəlbəcər və Laçın rayonlarına səfəri onu nümayiş etdirdi ki, ölkə rəhbəri şəraitdən asılı olmayaraq, hər zaman əsgərinin, ordusunun yanındadır. Digər tərəfdən, Ermənistanın təxribatları həmin istiqamətlərdə öz intensivliyi ilə seçilməkdədir. Ölkə prezidenti bununla həm də Ermənistanla Azərbaycanın mövqelərini həmin istiqamətlərdə gücləndiyinin mesajını verir.

Deputat bildirir ki, Prezidentin sayca ikinci komando hərbi hissəsinin Kəlbəcərdə açılması Azərbaycan Ordusunda aparılan islahatların çox mühüm vektorunu təşkil edən hadisədir. O, 6 ay öncə Hadrutda belə hərbi hissənin yaradıldığını da xatırladı.

Elşad Mirbəşir oğlu qeyd edir ki, Azərbaycan Ordusunun döyüş qabiliyyətinin, idarəçiliyə keyfiyyətinin artması, müdafiə sisteminin daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində yeni komando hərbi hissələrinin yaradılması olduqca vacibdir: "Cənab Prezident hər zaman deyir ki, güc amili öz əhəmiyyətini saxlamaqda, müasir beynəlxalq münasibətlər sistemində güc amili yəni də həlledici rol malikdir. Bu baxımdan Azərbaycan davamlı olaraq öz hərbi qüdrətini artırır".

Deputat xatırladı ki, Prezident Laçın və Kəlbəcərdə olan zaman işğaldan azad olunmuş ərazilərdə görülən işlər haqqında bir daha məlumat verib, geniş şəbəkəli yol infrastrukturunun qurulması, ərazilərdə sayca ikinci hava limanının tikintisinə başlanıldığını və əhəmiyyəti barədə danışıb. Nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycan Ermənistan sərhədi boyunca mövqelərini davamlı olaraq gücləndirir. Məhz çətin relyefdə, coğrafi, strateji baxımdan mühüm əhəmiyyət kəşf edən ərazilərdə müxtəlif infrastruktur layihələrinin həyata keçirilməsi mövqelərimizin daha da möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Cənab Prezident həmin ərazilərin ehtiyatlarının inkişafı üçün nə qədər əhəmiyyətli olduğunu bir daha nümayiş etdirdi. Hazırda Kəlbəcər-Laçın istiqamətində yeni su-elektrik stansiyalarının inşası həyata keçirilməkdədir. Artıq bu istiqamətdə bəzi işlər tamamlanıb, həmin ərazilərin bol su ehtiyatı su-elektrik stansiyalarının inşası üçün əhəmiyyətli dərcədə yeni imkanlar təqdim edir. Bu, Azərbaycanın enerji təhlükəsizliyinin təmin olunması baxımından mühüm rol oynayacaq və gələcəkdə ölkəmizin enerji ixracı imkanlarını genişləndirəcək.

Komando hərbi hissələrinin ordunun güc və potensialını artırır

Dövlət başçısı Kəlbəcərə səfər çərçivəsində yeni yaradılan komando hərbi hissəsində oldu. Bu formata hərbi hissə ilk dəfə Hadrutda yaradılıb. Kəlbəcərdə komando hərbi hissəsi yaradılmasının çox mühüm əhəmiyyəti var.

Hərbi ekspert Ədalət Verdiyev bundan söz açaraq bildirib ki, komando hərbi hissəsinin yaradılmasının məqsədi Ermənistanla sərhəddə Azərbaycan Ordusunun güc, imkan və potensialını artırmaqdan ibarətdir. Ekspertin sözlərinə görə, buna birgə bəyannamə şərtlərini yerinə yetirməyən Ermənistanı onu hansı təhlükələrin gözlədiyini çatdırmaq məqsədilə Azərbaycan tərəfindən həyata keçirilən tədbirlər kimi də baxmaq olar. İstənilən halda Azərbaycan ordunun şəxsi heyət və texnika baxımından potensialını daha da gücləndirməkdə qərarlı olduğunu göstərir.

Onun sözlərinə görə, komando qüvvələrinin yaradılması Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrimizin də resurslarına qismən qənaət etməyə imkan verir. Əvvəllər həm taktiki, həm operativ, həm də strateji dərində vəzifələri Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr yerinə yetirirdi. İndi isə taktiki və operativ dərində komando qüvvələri, strateji dərində isə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr fəaliyyət göstərir. Başqa sözlə, komando qüvvələrinin yaradılması xüsusi vəzifələrin eşelonaşdırılması baxımından İTQ resurslarını qorumağa imkan verir. Digər tərəfdən isə komando hərbi hissələrinin xüsusi təyinatlı qüvvələrimiz üçün potensial kadr ehtiyatının yaradılması da mümkündür.

Növbəti 20 il ərzində Kəlbəcər şəhərinin ərazisi böyüyəcək

Səfər çərçivəsində dövlət başçısına Kəlbəcər şəhərinin baş planı da təqdim olunub. Bildirilib ki, Kəlbəcər şəhərinin baş planının hazırlanması zamanı onun özünəməxsus simasının formalaşdırılması üçün ərazinin coğrafi yerləşməsinə, quruluşuna uyğun olaraq müxtəlif memarlıq üslubları ərsəyə salınacaq, bəzi ərazilərdə, təbii qayda ilə edilə biləcək nümunələri ilə bağlı təkliflər verilib. Baş planın konseptual əsasını sağlamlıq və dağ turizmi imkanlarının inkişafı, təbii vəhəddə olan qədim mühitinin yaradılması təşkil edir. Şəhərin mərkəzi hissəsində çoxmənzilli binalar, ətraflara doğru isə hündürmənzilli sahəli olan fərdi evlər inşa olunacaq. Növbəti 20 il ərzində Kəlbəcər şəhərinin ərazisinin 237 hektara, əhalisinin sayının isə 17 min nəfərə çatacağı proqnozlaşdırılır. Prezident İlham Əliyev isə ilin sonunda qədər müfəssəl layihələndirmə gələcəyini və ondan sonra yaşayış binalarının, məktəblər və xəstəxanaların inşa ediləcəyini bildirdi. Dövlət başçısı Kəlbəcərdə aşıq mərkəzi və lazımlı olan digər tikililərin inşa edilməsi ilə bağlı göstəriş verdiyini də açıqladı.

Prezidentin də vurğuladığı kimi, Qarabağda hərtərəfli işlər görülür. Həm infrastruktur işləri, həm xəstəxanalar, məktəblər, yaşayış binaları, mədəniyyət obyektləri, məscidlər bərpa edilir, həm də muzeylər, hava limanları, dəmir yolları, tunellər salınır. Cəmi il yarım ərzində görülən bütün işləri saymaqda tamamlamaq mümkün deyil. Bütün bunlar isə torpaqlarımıza necə sahib çıxdığımızın sübutudur. Əlbəttə ki, axı insan öz evini qurar, gözəlləşdirir. Görülən bütün işlər eyni zamanda özəli yurdumuza tezliklə qayıdacağımızın, Böyük qayıdışın işarəsidir.

Əsmər QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"

Əlcəzair portalı Laçında inşa olunan hava limanı barədə xəbər yayıb

Əlcəzairin "əl-Hərir" portalında Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Laçın Beynəlxalq Hava Limanında aparılan tikinti işləri ilə tanış olmasını barədə xəbər yayılıb.

AZƏRTAC-ın ərəb dilində xəbərini istinadla yayımlanan materialda qeyd olunub ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanı Prezident İlham Əliyevin işğaldan azad olunan ərazilərdə yol-nəqliyyat strategiyasının vacib elementlərindən birini təşkil edir. Təməli 2021-ci ildə qoyulan bu mühüm obyektin tikintisinin 2024-cü ildə tamamlanması nəzərdə tutulur.

Oxucuların diqqətinə çatdırılıb ki, hava limanının uçuş zolağının uzunluğu 3000 metr, eni isə 60 metr olacaq.



Aeroportun beynəlxalq standartlara uyğun olaraq layihələndirilən terminal binasının sahəsi 5000 kvadratmetrdən və saata 200 sərnişinə xidmət edə biləcək. Burada hava hərəkətinin idarəetmə qülləsinin, transformator bina-

larının, nəzarət-buraxılış məntəqəsinin və digər yardımçı tikililərin layihələndirilməsi işləri başa çatdırılıb.

Qeyd olunub ki, Laçın Beynəlxalq Hava Limanında yaradılacaq şərait ICAO və IATA standartlarına uyğun uçuşların həyata keçirilməsinə imkan

verəcək. Bu obyekt Laçın şəhərinə 30, Şuşaya 70, Kəlbəcəyə 60 kilometrlik məsafədə yerləşir və strateji təyinatı ilə yanaşı, gələcəkdə region turizm potensialının inkişafına da şərait yaradacaq.

Kəlbəcər istiqamətində mövqelərimiz atəşə tutulub

İyunun 29-u gecə saatlarında Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri dövlət sərhədinin Basarkeçər rayonunun Zərkənd və Əzizli yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərindən Kəlbəcər rayonunun Yuxarı Ayrıın yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən Ordumuzu mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlardan intensiv atəşə tutub.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, Azərbaycan ordusunun bölmələri tərəfindən adekvat cavab tədbirləri görülüb.

Dövlət sərhədində vəziyyətin gərginləşdirilməsinə görə bütün məsuliyyəti Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinə üzərinə düşür.

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Mustafa Şentop Azərbaycana səfərə gəlib

Türkiyə Böyük Millət Məclisinin Sədri Mustafa Şentopun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti Qoşulmama Hərəkatı Parlament Şöbəsinin Bakı Konfransında iştirak etmək üçün iyunun 29-da Azərbaycana səfərə gəlib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Türkiyə parlamentinin nümayəndə heyətinin Milli Məclisin Türkiyə ilə parlamentlərarası dostluq qrupunun rəhbəri Əhliman Əmiraslanov, Türkiyənin Azərbaycandakı səfiri Cahit Bağcı və digər rəsmi şəxslər qarşılayıblar.



Azərbaycanla İraq arasında dini-mənəvi əlaqələrin daha da dərinləşdirilməsi istiqamətində fikir mübadiləsi aparılıb



Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin sədri Şeyxülislam Allahşükür Paşazadə iyunun 29-da İraq Parlamentinin Nümayəndələr Palatasının Sədr müavini Şahvan Abdullah Əhmədini rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

QMİ-nin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, görüşdə Azərbaycanla İraq arasında minillik tarixə söykənən qardaşlıq və dini-mənəvi əlaqələr barədə geniş danışılıb. Bu münasibətlərin bütün sahələrdə, o cümlədən dini-mənəvi sahədə dərinləşməsinin vacib olduğunu deyən Şeyxülislam A.Paşazadə bu istiqamətdə hər zaman səy göstərdiyini və Azərbaycan dövlətinin bu sahəyə diqqət ayırdığını bildirib. QMİ sədri siyasi, iqtisadi, dini-mənəvi, mədəni əlaqələrin öz müsbət bəhrəsini verəcəyinə əmin olduğunu bildirib və Uca Allahdan İraq

xalqına və dövlətinə sülh, səadət və tərəqqi diləyib. İraq Parlamentinin Nümayəndələr Palatasının Sədr müavini görüşə və qonaqpərvərliyə görə təşəkkürlərini bildirərək, Azərbaycanın dini liderini ziyarət etməyi şərəf saydığını bildirib. Azərbaycanda keçirdiyi görüşlər barədə Şeyxülislam A.Paşazadəyə məlumat verən Şahvan Abdullah Əhmədi ölkələrimiz arasında müxtəlif sahələrdə qarşılıqlı əlaqələrin genişlənməsindən məmnunluqla söhbət açıb. O, İraq xalqının hər zaman dost, qardaş Azərbaycanın yanında olduğunu qeyd edib, işğaldan azad olunmuş Qarabağ ərazilərində aparılan genişmiqyaslı yenidənqurma işləri barədə aldığı məlumatlardan, burada İslam dini irsinin bərpası yönündə həyata keçirilən bərpa və tikinti işləri barədə xəbərlərdən şad olduqlarını vurğulayıb.

Səmimi görüşdə Azərbaycan-İraq münasibətlərinin inkişaf perspektivləri, dini-

mənəvi əlaqələrin daha da dərinləşdirilməsi mövzusunda fikir mübadiləsi aparılıb. Azərbaycan və İraq arasında dini ziyarətlərin təşkili məsələsinin xalqlarımız arasında mövcud mənəvi bağların genişləndirilməsi yönündə böyük önəmliyinə diqqətini bildirib. Dini ziyarətlərin təşkilində Qafqaz Müsəlmanları İdarəsinin başlıca rolu qeyd edilib, dini ziyarətlərin yüksək səviyyədə təşkilinə dair zəruri işlərdən danışılıb. Şeyxülislam A.Paşazadə dini mərkəz olaraq QMİ-nin dini ziyarətlərin yüksək səviyyədə təşkili üçün bütün zəruri fəaliyyətləri həyata keçirməyə hazır olduğunu və Azərbaycandakı müqəddəs İslam məkanlarına da zəvvar səfərlərin qarşılıqlı şəkildə yerinə yetirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Görüşdə İraqın Azərbaycandakı səfiri də iştirak edib. Sonda xatirə hədiyyələri təqdim olunub.

Zəngilanda beynəlxalq su konfransı keçirilib



"Ağıllı kənd" yaşayış massivi beynəlxalq su konfransına evsahibliyi edib.

İyunun 29-da Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin təşkilatçılığı, BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının və Qarabağ Dırçılış Fondunun dəstəyi ilə Zəngilan rayonunun Ağal kəndindəki "Ağıllı kənd" yaşayış massivində "Su ehtiyatlarının davamlı idarə edilməsində tərəfdaşlığın və fəaliyyətin təşviqi" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib.

Azərbaycanda akkreditə olmuş diplomatik korpus və nüfuzlu beynəlxalq təşkilatların nümayəndələrinin, ekspertlərin iştirakı ilə hibrid formatda keçirilən tədbirdə su ehtiyatları sahəsində davamlı inkişafın məqsəd və hədəflərinə nail olmaq üçün səylərin səfərbər edilməsi, bu məsələnin global və regional həlli məqsədilə beynəlxalq səviyyədə dialoqun yaradılması, transsərhəd kontekstdə tərəfdaşlığın qurulması kimi aktual istiqamətlər müzakirə mövzusu olub.

Konfransda çıxış edən ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev işğaldan azad edilən ərazilərdə ekosistemin və infrastrukturun, hidrometeoroloji müşahidə sistemlərinin bərpası, ətraf mühitin monitorinq stansiyalarının yaradılması, yaşılıqların salınması, meşəbərpa tədbirləri, su ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsi məqsədilə su mənbələrinin qiymətləndirilməsi, bəliq növlərinin yetişdirilməsi və hövzələrinə buraxılması sahəsində həyata keçirilən layihələr barədə iştirakçılara məlumat verib.

Ermenistan tərəfindən törədilmiş ekoloji terror, təbii obyektlərinə dəymiş ziyan, Oxçuçayın və digər su hövzələrinin Ermenistan tərəfindən vəhşicəsinə çirkləndirilməsinin davam etdirilməsi, ekoloji terror fəsadlarının aradan qaldırılması və bölgənin ətraf mühitinin yaxşılaşdırılması mövzularını əhatə edən məsələlər iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb.

Nazir BMT və digər beynəlxalq, regional təşkilatların, özəl sektorun, vətəndaş cəmiyyətinin "Dayanıqlı İnkişaf üzrə 2030 Gündəliyi"nin su ilə bağlı məqsəd və hədəflərinin həyata keçirilməsində bütün səylərin birləşdirilməsinin vacibliyini qeyd edib.

Konfransda Prezident Administrasiyasının Beynəlxalq Təşkilatlarla İş Sektorunun müdiri Həbib Mikayıllı, kənd təsərrüfatı nazirinin müavini İlham Qasimova, Qarabağ Dırçılış Fondunun İdarə Heyətinin sədri Rəhman Hacıyev, BMT-nin Azərbaycandakı rezident-əlaqələndiricisi Vladanka Andreyeva, Avropa İttifaqının Azərbaycandakı nümayəndəliyinin rəhbəri Peter Mixalko, Türkiyənin Azərbaycanındakı səfiri Cahit Bağcı və digər rəsmilərin iştirakı ilə geniş müzakirələr aparılıb.

Konfransın sonunda iyunun 30-da Estoniyada keçiriləcək su konvensiyası ilə bağlı tədbirə töhfə olaraq nəticə sənədi qəbul edilib. Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikası 2000-ci ildə konvensiyaya rəhbərlik edib və konvensiyanın işində fəal iştirak edib.

Beynəlxalq konfrans çərçivəsində diplomatik korpus nümayəndələri "ağıllı kənd"ə yaradılan infrastrukturla da tanış olublar.

Milli Şəhər Forumunun Ağdamda keçirilməsi Azərbaycanın ərazilərin bərpasına dair təcrübəsini bölüşməyə imkan verəcək

"Qısa müddət ərzində Azərbaycan və BMT-nin Məskunlaşma Proqramı (UN HABITAT) arasında uğurlu əməkdaşlıq qurulub. Ümumdünya Şəhər Forumunun (WUF) XI Sessiyasında keçirilən görüşlər və qurumun texniki heyəti ilə ikitərəfli görüş qarşılıqlı əlaqələr və uzunmüddətli perspektivdə əməkdaşlığı dərinləşdirməyə yeni imkanlar açır. Forum müasir tendensiya və trendləri öyrənmək, oxşar problemlərlə üzləşmiş ölkələrin təcrübəsi ilə yaxından tanış olmaq üçün geniş imkanlar açır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi altında qısa müddət ərzində Azərbaycanda işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası, şəhərsalma planları və dağıdılmış infrastrukturun yenidən qurulması və bu işlərin həcmi, həm də keyfiyyətlə icrası unikal xarakter daşıyır və beynəlxalq tərəfdaşlar tərəfindən tövsiyə edilir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev sessiyanın gedişatı ilə bağlı fikirlərini bölüşərək söyləyib. O bildirib ki, sessiyada nazirlər səviyyəsində keçirilən "dəyirmi masa"da Azərbaycanın şəhərsalma və mə-

kunlaşma sahələrindəki prioritetləri barədə məlumat verilib. Qeyd edilib ki, işğal dövründə şəhər və yaşayış məntəqələrinin tamamilə dağıdılması, infrastrukturun məhv edilməsi və ərazilərin minalanması bərpa işlərinin sürətlə aparılmasına mənfi təsir göstərir.

Anar Quliyev qeyd edib ki, bu il Ağdam şəhərində Milli Şəhər Forumunun keçirilməsinə dair ilkin razılıq əldə olunub, onun tarixi və gündəliyi müzakirə olunub. Eyni zamanda UN HABITAT-ın Azərbaycanda əsaslı şəkildə təmsil olunması da müzakirə mövzuları sırasında yer alır, o cümlədən beynəlxalq qurumla Azərbaycan arasında Milli Strategiya və fəaliyyət planı ətrafında da fikir mübadiləsi aparılır.

Komitə sədri vurğulayıb ki, Azərbaycanın postmünaqişə dövründə ərazilərin bərpasına dair təcrübəsini Ağdamda keçiriləcək forumda bölüşmək və digər ölkələrin bu təcrübədən faydalanmasına şərait yaratmaq mümkün olacaq.

"URBAN EXPO" sərgisində Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində aparılan bərpa-quruculuq işləri təqdim olunub



Ümumdünya Şəhər Forumunun (WUF) XI Sessiyası çərçivəsində Katovitsə Beynəlxalq Konqres Mərkəzində iştirakçı ölkə, BMT qurumları, qeyri-hökumət təşkilatları və ali təhsil müəssisələrinin urbanizasiya mövzusunda "URBAN EXPO" sərgisi təşkil olunub.



rəfindən hazırlanıb. BMT-nin Məskunlaşma Proqramının (UN HABITAT) icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif sessiya çərçivəsində Azərbaycan stendinə baş çəkib, burada nümayiş olunan materiallar və Qarabağda aparılan quruculuq işlərinə dair videoçarxlarla tanış olub. O, sessiyada və sərgidə fəal iştirakına görə Azərbaycan tərəfinə təşəkkür edib.

Stendin ziyarətçilərinə erməni işğalının dağıdıcı nəticələrini əks etdirən videoçarxa baxmaq, həmçinin bu ərazilərdə aparılan tikinti və bərpa işləri barədə məlumat əldə etmək imkanı yaradılıb. Stendə Azərbaycan kulinariya nümunələri və digər milli məhsullar təqdim olunub.

Azərbaycan Stendi Ümumdünya Şəhər Forumunun XI Sessiyasının sərgisini ziyarət edənlərin böyük marağına səbəb olub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan stendi işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa-quruculuq işlərinə, infrastrukturun yenidən qurulmasına və orada rahat yaşayış şəraitinin yaradılmasına həsr olunub. Stenddə həmçinin Azərbaycanın müasir şəhərsalma sahəsində təcrübəsi, ölkənin turizm potensialına dair videoçarxlar, məlumatlandırıcı broşür və kitablar nümayiş etdirilib. Stend Azərbaycan Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi tə-



Azərbaycan və UN HABITAT arasında gələcək əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə edilib

İyunun 29-da Ümumdünya Şəhər Forumunun (WUF) XI Sessiyası çərçivəsində Azərbaycan nümayəndə heyətinin BMT-nin Məskunlaşma Proqramının (UN HABITAT) icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif arasında görüş keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin sədri Anar Quliyev görüşdə Azərbaycanın UN HABITAT ilə əməkdaşlığa böyük önəm verdiyini vurğulayıb. O bildirib ki, Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərdə aparıldığı bərpa-quruculuq işləri digər ölkələr üçün postmünaqişə dövründə yenidənqurma fəaliyyəti ilə bağlı örnək ola bilər. Azərbaycan Prezidentinin işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə xüsusi nümayəndələrinin bu sessiyada iştirakı da Azərbaycanın apardığı bərpa-quruculuq işlərinin beynəlxalq arenada təqdimatı, təcrübə mübadiləsi və beynəlxalq ekspertlərin diqqətinə bu mövzuya cəlb etməyə kömək edəcəkdir.

Həmçinin diqqətə çatdırılıb ki, bu ilin payızında Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərdə Milli Şəhər Forumunun təşkil edilməsi planlaşdırılır. Bu forum Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərə həyatın geri qaytılması istiqamətində apardığı fəaliyyəti dünyaya nümayiş etdirmək üçün geniş imkanlar yaradacaq. Komitə sədri həmçinin diqqət



ərazilərin minalarla çirklənməyə və bu problemin ərazilərin bərpası və sakinlərin öz torpaqlarına qayıdışı prosesinə maneə törətdiyini ifadə edib.

UN HABITAT-ın icraçı direktoru xanım Maimuna Mohd Şərif rəhbərlik etdiyi qurumun Azərbaycanla əməkdaşlığını yüksək qiymətləndirib. O, həmçinin Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin ünvanına UN HABITAT-a göstərilən diqqətə və təşkilatla 1,5 milyon ABŞ dolları həcmində yardımın ayrılmasına görə minnətdarlığını bildirib. Qeyd edilib ki, Azərbaycanda keçiriləcək Milli Şəhər Forumu gələcək əməkdaşlığın perspektivlərini müzakirə etməyə şərait yaradacaq.

Görüş zamanı həmçinin UN HABITAT-ın Azərbaycanda təmsil olunması, eləcə də sentyabr ayında beynəlxalq qurumun texniki missiyasının Azərbaycana səfəri müzakirə olunub.

Görüşün sonunda Azərbaycanın UN HABITAT-a maliyyə yardımı ilə bağlı sertifikat və Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərinin əvvəlki və indiki vəziyyətini əks etdirən kitab UN HABITAT-ın icraçı direktoruna təqdim edilib.

Görüşdə Azərbaycan Prezidenti Administrasiyası, Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin və Azərbaycanın Polşadakı səfirliyinin əməkdaşları, işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə Azərbaycan Prezidentinin xüsusi nümayəndələri iştirak ediblər.

İyunun 30-u ölkəmizdə Sevgililər günü kimi qeyd edilir. Bu, rəsmi bayram deyil, təbii ki, onunla bağlı heç bir sənəd də imzalanmayıb. Sadəcə, neçə il bundan əvvəl cəmiyyət arasında belə bir yekdillik fikrə dəstək verilib və qərara alınıb ki, bu tarixdə Sevgililər günü qeyd olunsun.

30 iyun 1989-cu il zəmanəmizin bonzarsız məhəbbət əfsanəsinin qəhrəmanları - 1990-cı ilin 20 Yanvar faciəsində düşmən qarşısına əliyalın çıxıb şəhidlik zirvəsinə yüksələn İlham Allahverdiyevin və özünü sevgisinə qurban verən Fərizənin toynunun qaldığı tarixdir.

Bir neçə ay əvvəl - fevralın 14-də Müqəddəs Valentin gününü qeyd etmiş bəzi sevgililər bəlkə də bundan xəbərsizdilər. Elə isə onların ilk növbədə sevgi simvolu saydıqları Valentinin kim olduğunu bilmələri vacibdir.

Mənbələrin birində deyilir ki, Roma papası məhəbbət yolunda canını qurban vermiş Valentinin hələ 496-cı ildə müqəddəslər sırasına daxil olmuş və hər il fevralın 14-də Sevgililər gününün keçirilməsi barədə sərəncam vermişdir.

Valentinlə bağlı rəvayətlər qədimdən mövcuddur. Xüsusilə Orta əsrlərdə Fransada və İngiltərədə onun haqqında çoxlu rəvayət yayılmışdır. Onların birində, məsələn, "Qızıl əfsanə"də deyilir ki, qədim dövrlərdə qəddar və zəhmli Roma imperatoru II Klavdiy subay, ailə qayğısından azad, tənha kişilərin döyüş meydanında hökmdar uğrunda daha cəsarətlə vuruşacağını fikirləşib. Ona görə də kişilərə evlənməyi, qızlara və qadınlara isə sevdikləri insana ərə getməyi qadağan edib. Bu dövrdə yaşayan Valentin adı bir səhra həkimi və keşiş olub. O, bir-birini sevən qızların və oğlanların halına acıyaraq hamıdan xəlvət gecələr onlara kəbin kəşib.

Lakin Valentinin bu əməli tezliklə hakimiyyətə məlum olub və ona ölüm hökmü oxunub. Hələ həbsxanada yatdığı zaman Valentin nəzarətçinin gözəl qızı Yuliyaya ilə tanış olub. Sevgi əzablarına mübtəla olmuş keşiş ölümündən əvvəl həmin

qıza məktub yazaraq öz məhəbbətini etiraf edib və sonda "sənin Valentinin" imzasını qoyub.

Valentinin ölüm hökmü 269-cu (bəzi mənbələrdə 270-ci) il fevralın 14-də yerinə yetirilib. Odur ki, məktubu tapılıb oxunanda o, artıq həyatda yox idi...

Bələ rəvayətlər çoxdur və onların heç biri öz tarixi təsdiqini tapmayıb.

İlham-Fərizə sevgisi isə həqiqətdir. Tariximizin çox faciəli bir günündə özünü bəyan etmiş canlı hadisədir. Bu acı olay yalnız Azərbaycan oğluna və qızına məxsus zəngin mədəniyyətdən doğan pak duyğulardan, incə hissələrdən yəqin olmuş bir məhəbbətin təsdiqidir.

Onların hissələri hər cür səs-küydən, özünü nümayiş etdirmək istəyindən uzaq bir sevgi idi. Fərizə İlhamın bacılarının rəfiqəsi olmuşdu. Rəfiqələr bir-birinin evinə gedib-gəlmişdilər. İlham qızların bu dostluğuna kölgə salmamaq üçün qəlbində baş qaldıran hissələri gizlədib saxlamışdı. Yalnız evlənmək məqamı çatanda onun üçün qohum-qonşuda qız gözlətləməyə çalışan ana-bacısının narahatlığına son qoymuş və özünün çoxdanki istəyini də ıqica kəlmə ilə dilə gətirmişdi: "Qız elə evin içindədir, siz də onu kənarında axtarırsınız".

İlhamın elçilərinə son cavabı vermək üçün Fərizənin valideynləri qızın fikrini soruşmuşdular. Başını aşağı salıb dinməmişdi. Deməli, o da el adətə ilə, qanun-qayda ilə ailə qurmaq məsələsi ortaya atılana qədər hissələrini qəlbində bəsləmişdi...

İlhamın comərdliyi də, Fərizənin vəfası da, onların bir-birinə olan bağlılığı, sevgisi də Azərbaycan xalqının milli-mədəni dəyərlərindən, zəngin daxili dünyasından, adət-ənənəsindən qaynaqlanırdı. Fərizə bu sevgiyə öz həyatını qur-



ban verdi və bu, təkə onun özünün məhəbbətinin ifadəsi deyildi. Həm də onun sevonin böyük sevgisinə cavab idi.

Doğrudur, dinimizə görə, intihar etmək günahdır. Amma biz Fərizənin ölümünə başqa rəqərdən yanaşırıq və yanaşmalıyıq. Fərizənin intiharı ilk növbədə torpağımıza bəd niyyətlə qədəm basan, əliyalın həyatını üstünə zəhmli, ölümsəcan silahlə yeriyən, xalqımızın azadlıq arzulu oğullarını, günahsız körpə və qocalarını qanına qəltən edən, o cümlədən onun da sevimli yarını öldürən alan qüvvələrə qarşı üsyan və etiraz idi. Bir də bu, Azərbaycan qadınının əhd-peymanına sədəqəti idi.

Keçmiş iş yoldaşımız, mərhum şair Eldar Nəsimi sağlığında qadın əməyi, qadınların məşğulluğu barədə söhbətin çevrəsi Azərbaycan qızlarının saflığına, vəfasına, bir sözlə, yüksək mədəniyyətinə qədər

genişləndə maraqlı bir əhvalat danışmışdı. Şair Hüseyn Arifin rus şairi Konstantin Simonovun məşhur "Gözlə məni" şeirinin tərcüməsi otarında gedən müzakirə və mübahisələr zamanı söylədiyi fikri xatırlamışdı. Tərcümədə qüsür olduğu barədə irada Hüseyn müəllim deyib ki, mən (yəni Azərbaycan kişisi) Azərbaycan qadınına "gözlə məni" deyə bilmərəm. Mütləq gözləyəcək. Bu halda ona "gözlə məni" demək artıq sözdür.

Bəli, Azərbaycan qadını ilə sədəqət, vəfa barədə danışırıqlar. Onun öz əhd-peymanına sədəqəti aksiodur. "Mənə sədəqətli ol" demək onu təhqir etməkdir.

Azərbaycan oğlunun da sevgiyə baxışı fərqlidir. O, sevdidi xanımın üzündə, bir bayatda deyildiyi kimi, həтта yad bir baxışın olmasını belə qəbul etmir:

*Əzizim, baxdı yarım,
Baxtımın taxtı yarım,
Üzündə göz izi var,
Sənə kim baxdı, yarım?*

Azərbaycan oğlu üçün sevdidi qadın təkə sevgili deyil, eyni zamanda onun dostu, həmdəmi, evinin, ömrünün yaşayışı, namus-qeyrətinin tacıdır. Dilimizdə "həyat yoldaşı" ifadəsi əbəsdən yaranmayıb axı!

Lakin çox təəssüf ki, bir çox sevgilər həyatın sınağından çıxıb bilmir. Bu gün bir-birini sevon, bayramlarda canfəşanlıq edib bir-birinə gül-çiçək, qiymətli hədiyyələr bəğışləyən, dobdəbəli nişan, toy məclisləri quran cavanların bir qisminin məhəbbətinin ömrü çox qısa olur. Elələri var ki, "Vağzal"nın sədəları qulaqlardan çökilməmiş ayrılırlar.



İllər sonra boşananlar da var ki, çox böyük günah edərək övladlarını atalı-analı itirib, boynubükük qoyurlar. Sevgi təkə bayramlarda bir-birinə gül daşımaqdan ibarət deyil. Sevgi həm də məsuliyyətdir! Bu hissə barmaqarası baxmaq olmaz.

Bəziləri deyirlər ki, həyatda sevgi adında bir şey yoxdur. Necə yəni yoxdur? Əksinə, sevgisiz hə-

yatın özü yox olar! Vətən, Ana, Torpaq sevgisi andımız-amalımızdır. Gülo-çiçəyə, Günəşə-Aya, açılan səhərlərə sevgi, yaşayib-yaratmaq, tikib-qurmaq eşqi... Bunlarsız yaşamaq mümkündürmü? Qaldı ki qadınla kişinin bir-birinə sevgisinə, bunsuz həyatın mənası və davamı olmaz axı! Onların sevgisi iki sədə yaranmış bir akkordur ki, bunsuz bütün dünya ölü sükuta qərq olardı.

Bununla yanaşı, sevgi heç də hay-küyü sevmir. Bir sevgi iki nəfər üçündür, başqalarına nümayiş etdirilmək üçün yox! Yəni bizdə sevgiyə, məhəbbətə baxış fərqlidir. O, çox qiymətli bir duyğu kimi ürəkdə bəslənir, insanı yaşadır, ucaldır. Nəbi Xəzri demişkən:

*Bizdədir dünyanın sevinci, qəmi,
Bəs niyə susuruq görüşəndə biz?
Böyük məhəbbət də böyük çay kimi
Axar ürəklərdən səsiz-səmirsiz.*

Deyilən fikirlərə söykək olan digər bir olay: Şamaxının istirahət mərkəzlərinin birində dincələnlər ahl cütlük qollu-budaqlı ağacın altında dayanıb məhrəban-məhrəban söhbət

edirdi. Birdən qoca əyilib otları arasında boy qaldıran çobanyastığı güllünü üzüb ağsaçlı xanımına verdi. O isə güllümsəyərək güllü qoxlayıb örpəyinin altında gizlətdi.

Qəflətən onları bir dəstə uşaq, yeniyetmə dövrəyə aldı. Demə, böyük ailənin üzvləri burada birlikdə istirahət edirdilər. İndi nəvələr nənə ilə babanın birgə şəklini çəkmək istəyirdilər. "Fotoqraf" - nəvələrin ən böyüyü tapşırırdı ki, nənə ilə baba bir-birinə sığsın. Qocaların ikisinin də üzünü qızdırtı çökdü. Oğul-uşaq yanında abır-həya gözləyib sadəcə yanaşı dayandılar. Amma nənənin ölümdəki çobanyastığı şəklə düşmüşdü...

Beləliklə, 30 iyun Azərbaycan Sevgililər günüdür. (Bəlkə onu Sevonlör günü adlandırmaya daha düzgün olardı?). Hərçənd sevgi elə qiymətli hissə-duygudur ki, təkə bir gün deyil, böyük yazıçı Ernest Heminqvayın ifadəsi ilə desək, "həmişə sənə olan bayram"dır.

Qoy bu bayram Müqəddəs Valentin gününə bənzəməsin. Yəni təkə Bakım küçələrində əllərinə üç-beş qızılgül, gülo-gülo, zarafatlaşa-zarafatlaşa gedən cavanların bayramı olmasın. Qoy bu, bütün sevonlör - məhəbbətini illərindən çətin sınaqlardan keçirib bilməmiş ixtiyar yaşlı ataların və ağbırək anaların, əl-ələ verib birgə həyat quran, sevgilərinə üst-üstə toplayaraq körpə balalarına bəxş edən gənc cütlüklərin, nişanlanıb toyuna hazırlanan ağıllı-kamallı oğlanların və qızların hamısının bayramı olsun.

Həmin gün sevgilərin ən böyüyünün - Vətən sevgisinin zirvəsinə yüksələn İlhamı, onun şəhid olduğu Qanlı Yanvar gecəsindən üzübəri azadlıq, müstəqillik, torpaq uğrunda canından keçən mərd oğullarımızı, qəlbini eşqi ilə Qarabağı mənfur yağıdan təmizləyən igidlərimizi ehtiramla yad edək! Qoy bu gün öz yar(s)ını arzularının çiçəkləndiyi bir vaxtda itirən, Vətən fədailərinin yadigarlarını böyüdən, "ondan gördüyüm sevgi bütün qalan ömrümə bəxş edər" deyənlər xanımımızın da bayramı olsun.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Reportaj

Havalaların isti keçməsi ilə əlaqədar insanların sərinlənmək və dincəlmək üçün üz tutduqları ərazilərdən biri də son illər Bakımın simvoluna çevrilən Nərimanov rayonu ərazisindəki Heydər Əliyev Mərkəzidir.

Günlərdən keyli keçməsinə baxmayaraq, buraya gələnlərin sayı anbaan çoxalır. Xatırladaq ki, bu park təxminən 14 hektara yaxın ərazini əhatə edir. Onun 7,5 hektarı qazon sahəsidir. Parkda 200-dən çox yetişdirilən müxtəlif növ ağac və 7 mindən çox dekorativ kol əraziyə xüsusi görkəm verir. Landşafta başqa bir yaraşq verən dekorativ hovuzlar, süni göl və fəvvarələr insanların zövqünü oxşayır.

Bu park şəhərin istirahət, əyləncə və gəzinti məkanı kimi ən gözəl yerlərdən birinə çevrilib. Buraya dincəlməyə, gəzinti-yə gələnlər açıq havada nümayiş olunan müxtəlif sərgilərə də baxa və ən gözəl anlarını foto və videolarda əbədiləşdirə bilər. Uşaqlar ən çox parkdakı art-installyasiyalar - ilbizlər, dovşanlar və sairə ilə şəkil çəkdirməyi xoşlayırlar.

Bu arada asta addımlarla yanımızdan ötmək istəyən iki nəfər həmsəhbət oluruq. Müsahibimiz uzun illər dövlət qulluğunda çalışmış, parkın yaxınlığında yaşayan Eldar Cəbrayıl, digəri Əliyyə Nazirliyi sistemində işləmiş, hazırda vəkil kimi fəaliyyət göstərən Rauf Quliyevdir.

Onlardan buraya tez-tez gəlisiz, yoxsa təsədüfən yolunuz düşüb - deyə soruşduq.

Eldar Cəbrayıl cavab verir:
- Yaxınlıqda yaşayıram, pənsiyaçıyam, demək olar ki, hər gün elə olur səhər-səhər, çox vaxt isə günlərdən sonra qonşularım, tanışlarım, ailə üzvlərim və nəvələrimlə buraya gəlirəm. Sübh təzəndə gəzinti-yə gələnlər, idmanla məşğul olanlar daha çox olur. Buradakı səliqə-sahman, genişlik və yaşıllıq, mədəni mühit adama qəlbən rahatlıq verir. 10 il bundan əvvəl, 2012-ci il mayın 10-da Ulu Öndərin anadan olmasının 89-cu ildönümü əfəsinə bu müqəddəs məkanın açılışının iştirakçısı olmuşam. O vaxtacı, dənizkənarı Bulvarı gəzməyə gəldim. Amma bu park istifadəyə verildəndən sonra buraya gəli-



Şəhərin möhtəşəm istirahət məkanlarından biri

rəm, həm yaxındır, həm də istədiyim kimi dincələ, vaxtımı mənəli keçirə bilərəm. Həтта, rayondan və ya xarici ölkələrdən qonaqlarım olanda, əvvəl buraya gəlir, memarlıq-turizm üslubunda yaradılan, - əlini Heydər Əliyev Mərkəzinə tərəf uzadaraq, - Ümmümilli Liderin Azərbaycanın milli dövlətçilik tarixində rolundan və xalqımız qarşısında əvəzolunmaz xidmətlərindən, görüklərindən, bildiklərimdən ətraflı məlumat verirəm. Vaxt qalanda şəhərin maraqlı yerlərinə, xüsusən də Vətən müharibəsindəki tarixi zəfər qələbəsini özündə yaşadan Qənimətlər Parkına ziyarətə aparıram. Yanımdakı yoldaş Nizami rayonunun ərazisində yaşayır, dostumdur, gəzinti üçün həmişə bu parka gəlir.

Müsahiblərimizə xoş istirahət arzula-yıb, parkda ilbizlər və dovşanların "məskunlaşdığı" ünvanı sıra ilə düzülən uşaqlara tərəf yön alırıq. Məlum olur ki, onlar Günay Mirzəyevanın, Elmira Quliyevanın



və Rəqiyə Tahirovanın rəhbərliyi ilə 1 saatlıq gəzinti-yə çıxarılan yaxınlıqdakı 259 sayılı uşaq bağçasının "sakinləridir". Balacaqlar ilbizlərlə, dovşanlarla həmsəhbət olmaq üçün müəllimlərinə ard-arası kəsilməyən suallar veririlər.

Marağımızı nəzərə alan Günay Mirzəyeva dedi:

- Balacalar burada gəzintidə olmaqdan çox xoşlanırlar. Bağcının ərazisindəki bağda hər cür şərait və əyləncə yeri olmasına baxmayaraq, bura onlara çox maraqlı gəlir, çəmənləkdə qaçdı-tutdudan, oynamaqdan doymurlar. Burada bəzən rəsm sərgiləri keçirilir. O gün balacalar üçün daha yaddaqalın olur... Parkdakı təhlükəsiz və səliqəli şərait bizdə məmnunluq yaradır.

Müsahibimizə təşəkkürümüzü bildirib, parkın Təbriz küçəsinin həmsərhəd hissəsinə - ağacların daha kölgəli səmtinə doğru irəliləyirik. Burada kölgəliyə çəkilənlər, skamyalarda oturanların çoxu yaşlı in-

sanlardır. Qonşu skamyada sağında bir uşaq, solunda bir uşaq əyləmiş orta yaşlı xanımla tanış oluruq. Düşünürük ki, nəvələrin gəzinti-yə, istirahətə gətirib. Səhbət zamanı bunun əksinin şahidi oluruq. Sən demə, nənə nəvələrinə yox, nəvələr - az yaşlı Əli və Murad nəvələrinin dəraxməməyə üçün bura havasını dəyişməyə, dincəlməyə gətirib.

Komala nənə dövlətimizə minnətdarlıq hissi ilə bu parka, bu yaşıllığı, bu şəraitə yarananlara dua edə-ədə bildirdi ki, nəvələri onu tez-tez parka gəzməyə, təmiz hava almağa gətiririlər.

Bu zaman parka doğru istiqamət götürən bəli-bəzəkli gəlin məşını və onları müşayiət edən avtomobil diqqəti özünə cəlb etdi. Biz də bu gəlişə məmnun olduq. Bu barədə çoxlarındən eşitsək də, onun şahidi olmağın başqa ovaqı var idi. Çoxları kimi biz də gəlin-bəy məşını dayanan istiqamətə getdik. Oğlan evinin yaxınlığından olan Nürəddin Həsənov bildirdi ki, bəy Vətən müharibəsi iştirakçısıdır, özəl şirkətlərin birində sürücü işləyir, xanım isə mühasibdir, pandemiya dövrünə düşdüyündən toyları bir az ləngiyib. Bu gün Biləcəriyə səliq evində toylarıdır. Son illər gənlər arasında yaranmış ənənəyə uyğun olaraq qardaşoğlunun təklifi ilə bu müqəddəs məkana gəlmişik. Ümmümilli Liderin adını daşıyan bu möhtəşəm abidənin qarşısında bu tarixi günün əbədiləşdirmək bizim üçün çox xoşdur. Bu ziyarəti fotoya və videoya alandan sonra toy evinə gedəcəyik.

Səhbətin şirin yerində bəy və gəlin əllərindəki gül-çiçək dəstlərini ətrafdakı subay qız və oğlanlara bəğışləyərək onlara da bu gözəl gündəni paylaşdılar.

Bu mənzərənin şahidi olan ağsaqqallar isə xeyir-dualılar ilə gənlərə xoşbəxtlik dilədilər.

Qızmar günəş üfufəyə çəkiləndə, kölgəlik bağrı tamənən ağuşuna almaqda idi. Ancaq parka gəzinti-yə gələnlərin sayında getdikcə artım müşahidə olunurdu. Axı bu parkın gecəsi gündüzündən də möhtəşəmdir. Bu yerdə bir söz keçdi üroyimizdən: istirahətiniz xoş, canınız sağlam, eviniz həmişə toylu-büsatlı olsun.

Rəhman SALMANLI,
İlham BABAYEV (foto),
"Azərbaycan"





yat xidmətləri və təhlükəsizlik orqanlarının ekspertlərinin iştirakı ilə daimi birgə mexanizm yaradılacaq.

Daimi birgə mexanizm digər ölkələrin iştirakı üçün açıq olacaq. Madrid sammitində Türkiyə NATO-nun açıq qapı siyasətinə uzunmüddətli dəstəyini bir daha təsdiqləyir, habelə Finlandiya və İsveçin NATO üzvü olmağa dəvətinə dəstəyini ifadə edir.

İsveç cinayətkarların ekstradisiyasında Türkiyə ilə əməkdaşlıq edəcək

Stokholm Türkiyə ilə cinayətlərdə iştirak edən şəxslərin ekstradisiyasında əməkdaşlıq edəcək. Bu barədə İsveçin baş naziri Maqdalena Andersson Madrid-də Ankara, Helsinki və Stokholm arasında imzalanmış üçtərəfli memorandum mövzusunda şərh edərək bildirdi: "Cinayətkarların qaytarılması ilə bağlı Türkiyə ilə sıx dialoq aparacağıq. Biz sizə beynəlxalq hüquq çərçivəsində terrorla necə mübarizə apardığımızı deyəcəyik". İsveç hökumətinin başçıları danışıqlar prosesini konstruktiv adlandırır. Baş nazir prosesdə hansı tərəfin daha çox güzəştə getdiyini şərh etməkdən imtina edib.

Bu arada İsveç parlamentinin müstəqil deputatı, YPG/PKK terrorçularını dəstəkləməklə tanınan Amine Kakabave Türkiyə ilə üçtərəfli memorandumu "İsveç üçün qara gün" adlandırır. TV4 telekanalına müsahibəsində Kakabave İsveçin xarici işlər naziri Ann Lindeyə etimadsızlıq səsvərməsi təşəbbüsü ilə çıxış etmək niyyətində olduğunu bildirdi.

Onun dediyinə görə, Lindeyə etimadsızlıq göstərilməsi üçün parlamentin 35 üzvünün səsi lazımdır və qanunverici orqanda bu qədər deputat var.

NATO-da tarixi qərarlar qəbul olunur

NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq alyansın Madriddə keçirilən sammiti ilə bağlı açıqlama verib. Onun dediyinə görə, sammitdə İsveç və Finlandiyanın alyansa dəvət edilməsi, hərbi-siyasi blok üçün yeni strateji konsepsiyanın təsdiqi, çəkilmə və müdafiə imkanlarının yaradılması, eləcə də Ukraynaya gələcək dəstək kimi tarixi qərarlar qəbul olunur.

Bundan əlavə, 2010-cu ildə Lissabon sammitində qəbul edilmiş hüzur NATO Strateji Konsepsiyası dəyişikliklərə məruz qalacaq.

NATO-nun yeni konsepsiyası çərçivəsində çəkilmə və müdafiə potensialının artırılmasına xüsusi diqqət yetiriləcək. Sımalı Atlantika Alyansının baş katibi bildirdi ki, NATO-nun çevik reaksiya qüvvələrinin sayı 300 min nəfərə çatdırılacaq. Bu qoşunla özlərini daha yaxşı və sakit hiss edirlərsə, uğurlar...

İsveç və Finlandiyanın NATO-ya daxil olması Rusiya üçün yeni təhlükələr yaratmır

Rusiya Federasiyası Təhlükəsizlik Şurasının sədr müavini Dmitri Medvedev bildirdi ki, İsveç və Finlandiyanın NATO-ya daxil olması Rusiyaya xüsusilə yeni heç bir şeylə təhdid etmir: "Əgər onlar ittifaqa qoşulmaqla özlərini daha yaxşı və sakit hiss edirlərsə, uğurlar..."

Eyni zamanda Dmitri Medvedev qeyd edib ki, Rusiya cavab addımlarına hazır olacaq və öz sərhədlərini möhkəmləndirəcək, çünki NATO-nun Rusiya ilə quru sərhədlərinin uzunluğu iki dəfədən çox artacaq.

O, hesab edir ki, İsveç və Finlandiyanın vətəndaşlarının özləri də NATO-ya daxil olmaqla perspektivinə həvəs göstərmirlər. "İskəndər"lərimizin, hipersəs raketlərimizin, nüvə silahı olan döyüş gəmilərimizin onların evlərinin astanasında olması heç də yaxşı perspektiv deyil".

Rizvan HİLAĞLU,
"Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ! "AZƏRBAYCAN"

qəzetinə 2022-ci il üçün
abunə yazılışı kampaniyası davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuatçıyı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

Lillik	124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq	62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq	31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!
Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə
üzlaşsəniz, redaksiyaya (012) 539-59-33 nömrəli
telefonla zəng vura bilərsiniz.

ABUNƏ YAZILMAĞA TƏLƏSİN!

Leyla Abdullayeva Ermənistan Baş Qərargah rəisinin müavininin açıqlamasını şərh edib

Ermənistan silahlı qüvvələrinin Baş Qərargah rəisinin müavini Saak Saakyan hərbi xidmətə çağırılan vətəndaşların valideynləri ilə görüşdə Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində erməni müddətli hərbi xidmətçilərinin müddətini artıq həqiqi hərbi xidmət qulluqçuları ilə əvəzlənməyinə dair məlumat verib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva Ermənistan rəisinin bu açıqlamasını şərh edib:

"Ermənistan KİV-ində ölkənin silahlı qüvvələrinin Baş Qərargah rəisinin mü-

avininə istinadən yayılan bu məlumat bir-mənalı şəkildə Ermənistan rəsmiləri tərəfindən Azərbaycan ərazilərinə qanunsuz hərbi birləşmələrin göndərilməsi ilə bağlı edilən növbəti etirafdır.

Bu, Ermənistanın 2020-ci il 9-10 noyabr tarixli üçtərəfli Bəyanatı kobud şəkildə pozmasıdır. Xatırladıq ki, sözügedən Bəyanatın 4-cü maddəsinə istinadən Ermənistan silahlı qüvvələri Azərbaycan ərazilərindən çıxarılır və paralel olaraq bu ərazilərdə Rusiya sülhməramlı kontingenti yerləşdirilir. Tərəfimizdən bundan öncə dəfələrlə Ermənistan tərəfinin üçtərəfli Bəyanatın müddəalarını pozduğu, o cümlədən qanunsuz silahlı birləşmələrini

Azərbaycan ərazilərindən tam çıxarmadığı bəyan edilmişdir.

Hazırda Azərbaycan tərəfindən münaqişədən sonrakı mərhələdə münasibətlərin normallaşması və sülh quruculuğu istiqamətində addımlar atıldığı bir vaxtda Ermənistanın belə bir yanaşması, sonuncunun bölgədə sülh yox, gərginlik yaratmaq marağını açıq şəkildə nümayiş etdirir.

Ermənistan rəsmilərinin bu açıqlaması Ermənistan tərəfinin sülhdən danışmasını riyakarlıqdan başqa bir şey olmadığını göstərir.

Bu həmçinin Ermənistan tərəfinin təcavüzkar siyasətinin bir daha açıq şəkildə təəssümüdür".

Paşinyan yenə sərsəmləyir

Ermənistanın baş naziri indi də ərazi bütövlüyü məsələsində manipulyasiya etməyə başlayıb

Postmüharibə dövrü çox aydın şəkildə göstərdi ki, Azərbaycanla normal münasibətlər yaratmadan Ermənistanın bir dövlət olaraq mövcudluğunu davam etdirməsi mümkün deyil. Bu gün müasir Azərbaycandan bəhs edərkən onu xarakterizə edən əsas cəhətlər arasında ilk olaraq dünyanın ən sürətlə inkişaf edən, davamlı nailiyyətlərə imza atan ölkəsi olmasına xüsusi diqqət yetirilir.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qazanılan bu uğurlar ölkəmizin beynəlxalq miqyasda də mövqeyini əhəmiyyətli dərəcədə gücləndirən faktorlardan biri kimi qəbul edilir.

Bütün bunlara paralel olaraq uğurlu xarici siyasət Azərbaycanı beynəlxalq ictimaiyyətdə daha yaxşı tanıtdırmaqla yanaşı, dünyanın diqqətini də ölkəmizə yönəltdi. Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzlu və etibarlı dövlətə çevrilməsinin nəticəsidir ki, indi bizimlə qarşılıqlı əməkdaşlığa can atılanların sayı durmadan artır.

Ölkəmizdə öldürülən bu uğurlar fonunda Ermənistan nəzər saldıqda isə tamamilə əks mənzərənin şahidi olururuq. Bunun ümud səbəblərindən biri isə Ermənistan tərəfindən sülh müqaviləsinin uzadılmasına cəhdlərin göstərilməsidir.

Sülh müqaviləsinin imzalanmayacağı təqdirdə qarşıdakı dövr ərzində Ermənistanın daha böyük problemlər gözləyir. Azərbaycan həm iqtisadi, həm hərbi, həm də demografik cəhətdən Ermənistanı üstələməkdə davam edir. Ermənistanın tərk edilənlərin sayı sürətlə artır. İndi görülən bütün tədbirlərə baxmayaraq, bu ölkədə əhalinin sayı sürətlə azalmağa davam edir, xaricə köçənlər durmadan artır. Əhalinin artım səviyyəsinin get-gedə aşağı düşməsi isə erməni sosioloqlarının hakimiyyətə ünvanlanmış xəbərdarlıqlarının çoxalmasına səbəb olub. Ancaq real vəziyyət Ermənistanın faktiki olaraq demografik böhran yaşadığını, bu problemin həlli perspektivinin olmadığını göstərir.

Bütün bunların fonunda isə Ermənistan tərəfi sərəmsən açıqlamalarla gündəmi başqa mövzulara yönəldir. Bu günlərdə Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan onlayn mətbuat konfransında iddia edib ki, Ermənistanın öz öhdəliklərini yerinə

yetirməməsi haqda rəy yaratmaqla, guya, Azərbaycan yeni müharibəyə legitimlik qazandırmağa çalışır. Bu azmış kimi baş nazir delimitasiya və demarkasiya komissiyasının iclasının keçirilməsi ilə bağlı ilk razılığın əldə edildiyi iki halı qeyd edib. Bildirib ki, guya, hər iki dəfə Bakı ya imtina, ya da təxirə salınmasını tələb edib. Paşinyan həmçinin iddia edib ki, əslində, guya, reallıq başqadır. Bakı 30 ildir Ermənistanın blokada siyasətini aparıb və bunu hazırda da effektiv hesab edir, ona görə də kommunikasiyaların açılmasını ləngidir.

Göründüyü kimi Ermənistanın baş naziri Azərbaycanın ərazi bütövlüyü məsələsində manipulyasiya edir. Nikol Paşinyan "Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün Qarabağa daxil yoxdur" kimi absurd, riyakar və həyasız bəyanat verməkdən belə çəkinmir. Üstəlik, Prezident İlham Əliyev rəsmən elan edib ki, 10 noyabr 2020-ci il Bəyanatı ərəfəsində şifahi razılıq əldə olunub və Ermənistan "dqr", "status" adı çəkməyəcəyinə söz verib. Ancaq N.Paşinyan yenə də "Azərbaycan Ermənistanı və Qarabağı qarşı müharibəyə hazırlayır" kimi ifadə ilə həyasızcasına Qarabağdakı Rus sülhməramlılarının nəzarəti altında olan ərazilərdən "ayrınca qurum" kimi danışmağa soy göstərir.

Bu onu göstərir ki, Paşinyan növbəti oyununu hələ də Avropanın bəzi dövlətlərinin sifarişli ilə oynamaq istəyir. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi Ermənistanın baş nazirinin mətbuat konfransında söylədiklərinə cavab verib. Qeyd olunub ki, Paşinyanın Ermənistan-Azərbaycan münasibətlərinin normallaşması prosesi ilə bağlı söylədiyi bir sıra fikirlər bu ölkənin bölgədə dayanıqlı sülh yaratmaq istəyini şübhə altına alır.

Otuz ilə yaxın Azərbaycan ərazilərinin bir hissəsini hərbi işğal altında saxlayaraq, həmçinin işsizlik, baş əl gedən korrupsiya halları, yoxsulluq səviyyəsi bu ölkəni sürətlə çökdürür. Ermənistan istər köhnə, istərsə də yeni hakimiyyətin yürütdüyü məntiqsiz, ədalətsiz və reallıqdan uzaq siyasətini nəticəsidir ki, ölkənin qonşu dövlətlərlə, xüsusilə Azərbaycanla münasibətlərinin yaxşılaşdırılmasında heç bir irəliləyiş hiss olunmur.

Elçin CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

Türkiyə "yaşıl işıq" yandırdı

Türkiyə Cümhuriyyəti İsveç və Finlandiyanın NATO-ya daxil olmasını dəstəkləməyə razılıb. İspaniyanın paytaxtı Madriddə keçirilən danışıqlardan sonra Ankara, Helsinki və Stokholm birgə memorandum imzalayıb.

Bir neçə həftə davam edən müzakirələrdən və məsləhətləşmələrdən sonra Şimali Avropanın iki ölkəsi Ankaranın irəli sürdüyü əsas tələblərlə razılıb. Üç ölkənin xarici işlər nazirləri İspaniya paytaxtında jurnalistlərin iştirakı ilə saziş imzaladıqdan sonra NATO-nun baş katibi Yens Stoltenberq bildirdi ki, hər iki ölkə xüsusən də silah ixracı və terrorla mübarizə ilə bağlı Türkiyənin şübhələrini aradan qaldırıb.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan Finlandiya və İsveç liderləri ilə uzunmüddətli danışıqlar aparıb

Madriddə Finlandiya Prezidenti Sauli Niinistö və İsveçin Baş naziri Maqdalena Andersson ilə saatlarla danışıqlar aparın Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın ofisi Türkiyənin Şimali Avropanın hər iki ölkəsindən "istədiyini aldıq" bildirib.

Belo ki, Helsinki və Stokholm Ankara tərəfindən qadağan olunmuş terrorçu PKK və müttəfiqlərinə qarşı mübarizədə tam əməkdaşlıq etməyə vəd verib və Türkiyənin Suriyada keçirdiyi hərbi əməliyyata cavab olaraq 2019-cu ildə Ankaraya qarşı tətbiq etdiyi silah embargosunu ləğv etməyə razılıb. Eyni zamanda FETÖ bundan sonra İsveç və Finlandiyada terror təşkilatı sayılacaq.

İmzalanmış memorandumda qeyd olunur ki, Finlandiya Cinayət Məcəlləsinə 2022-ci il yanvarın 1-dən qüvvəyə minən bir sıra düzəlişlərlə yanaşı, cəzalandırılan terror cinayətləri siyahısına yeni fəaliyyətə əlavə edib. Bununla belə, xatırladıq ki, ictimai səhəddə terrora çağırış hərəkatları ayrıca cinayət kimi nəzərdə tutularaq törədənlər cəzalandırılır. Sənəddə İsveç 1 iyul 2022-ci il tarixdən etibarən yeni və daha təsirli Terror Cinayətləri Qanununun qüvvəyə minəcəyini və hökumətin terrorla mübarizə qanunvericiliyini gücləndirməyə davam edəcəyini təsdiqləyir.

Türkiyə, Finlandiya və İsveç dezinformasiya ilə mübarizə və terror təşkilatlarının Ankaraya qarşı zorakılığı təşviq edən hərəkatlar da daxil olmaqla, təbliğat məqsədləri üçün sui-istifadə edilərsə qarşısını almaq öhdəliyinə sadıqdır. Finlandiya və İsveç silah ixracı qanunvericiliyinin müttəfiqlər qarşısında yeni öhdəliklər götürməsinə imkan verməsinə və onların NATO-ya üzvlük statusuna uyğun olmasını təmin edəcəklər.

Finlandiya və İsveç Türkiyənin və Al-ye daxil olmayan digər müttəfiqlərin Avropa İttifaqının Ümumi Təhlükəsizlik və Müdafiə Siyasəti üzrə cari və gələcək təşəbbüslərində, o cümlədən Türkiyənin PESCO layihəsində mümkün qədər geniş şəkildə iştirakını dəstəkləyəcəklər.

Bu addımları həyata keçirmə üçün Türkiyə, Finlandiya və İsveç xarici işlər, daxili işlər və ədliyyə nazirlikləri, kəşfiyyat

İsveç və Finlandiya NATO-ya üzv olmaları üçün rəsmi Ankaranın əsas tələbləri ilə razılıblar

Türkiyə, Finlandiya və İsveç konkret addımlar atacaq

Memorandumda bildirilir ki, Türkiyə, Finlandiya və İsveç danışıqlardan sonra konkret addımlar atmağa söz veriblər.

Tərəflər terrorizm, müxtəşkil cinayətkarlıq və digər ümumi çağırışlarla mübarizədə konsensus əsaslı əməkdaşlığı gücləndirmək məqsədilə bütün səviyyələrdə, o cümlədən hüquq-mühafizə və kəşfiyyat orqanlarında dialoq və əməkdaşlıq üçün strukturlaşdırılmış hökumətlər arası mexanizm yaradacaqlar. Finlandiya və İsveç NATO-nun müvafiq sənədlərinin və siyasətinin müddəalarına uyğun olaraq terrorizmə qarşı qətiyyətli mübarizə aparacaq və qanunvericiliklərini buna uyğun gücləndirmək üçün bütün lazımi addımları atacaqlar.

Finlandiya və İsveç Ekstradisiya haqqında Avropa Konvensiyasına uyğun olaraq, Türkiyənin terrorla mübarizədə bilinənlər, o cümlədən hüquq-mühafizə və kəşfiyyat departamenti və ya ekstradisiyası ilə bağlı müraciətlərinə operativ şəkildə baxılması və ekstradisiya, təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi üçün Türkiyə tərəfindən verilən bilgilini, sübut və kəşfiyyat məlumatlarını nəzərə alacaqlar.

Finlandiya və İsveç 5-ci bənddə göstərilən sərhədlər daxilində araşdırmalara başlayacaq və PKK terror təşkilatı, onun bütün qolları və cəbhə təşkilatları tərəfindən maliyyə vəsaitlərinin toplanması və işə cəlb edilməsi fəaliyyətlərini qadağan edəcəklər.

Türkiyə, Finlandiya və İsveç dezinformasiya ilə mübarizə və terror təşkilatlarının Ankaraya qarşı zorakılığı təşviq edən hərəkatlar da daxil olmaqla, təbliğat məqsədləri üçün sui-istifadə edilərsə qarşısını almaq öhdəliyinə sadıqdır. Finlandiya və İsveç silah ixracı qanunvericiliyinin müttəfiqlər qarşısında yeni öhdəliklər götürməsinə imkan verməsinə və onların NATO-ya üzvlük statusuna uyğun olmasını təmin edəcəklər.

Finlandiya və İsveç Türkiyənin və Al-ye daxil olmayan digər müttəfiqlərin Avropa İttifaqının Ümumi Təhlükəsizlik və Müdafiə Siyasəti üzrə cari və gələcək təşəbbüslərində, o cümlədən Türkiyənin PESCO layihəsində mümkün qədər geniş şəkildə iştirakını dəstəkləyəcəklər.

Bu addımları həyata keçirmə üçün Türkiyə, Finlandiya və İsveç xarici işlər, daxili işlər və ədliyyə nazirlikləri, kəşfiyyat

B İ L D İ R İ Ş

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyinin Təsərrüfatəsaslı Əsaslı Tikinti və Təchizat İdarəsi tərəfindən bir sıra təhsil müəssisələrində istilik sistemləri və elektrik təchizatı üçün avadanlıqların alımb-quraşdırılmasını satın alınması məqsədilə 25.05.2022-ci ildə keçirilmiş təkliflər sorğusu prosedurunun nəticəsinə əsasən "Mühəndislik Tikinti Təchizat" MQSC qalib elan edilmişdir.

Qalib təşkilatla müvafiq satınalma müqaviləsi bağlanmışdır.

Tender komissiyası

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV



Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə, 11 mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
539-72-39,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 539-63-82, 432-37-68
Humantar siyasət şöbəsi - 538-56-60
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoilustrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb sahifələnmis,
"Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-də
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
söylənilənlərlə bərabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeyinə uyğun gəlməlidir
Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik
qəzet

Tiraj 5975
Sifariş 1802
Qiyməti 40 qəpik